

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

REVIZORSKI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU

BUDŽETA FEDERACIJE BIH

ZA 2009. GODINU

Broj: 03-01/10

Sarajevo, juni 2010. godine

**MENADŽMENTU
PREMIJER/PREDSJEDNIK VLADE FBiH
ZAMJENIK PREMIJERA FBiH – federalni ministar finansija
ZAMJENIK PREMIJERA FBiH – federalni ministar kulture i sporta
SARAJEVO**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja **Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine** za 2009. godinu (konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2009. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno je za izradu i fer prezentaciju Konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o Konsolidovanim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Nije postupljeno u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH u dijelu sačinjavanja planova novčanih tokova, odobravanja tromjesečnih i mjesečnih planova budžetskim korisnicima na osnovu prethodno sačinjenog plana novčanih tokova, kao i umanjenja zakonom odobrenog budžeta na osnovu prethodno donešenih odluka Vlade FBiH i Federalnog ministarstva finansija. Također nije dosljedno postupljeno u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta za 2009. godinu u dijelu plaćanja obaveza prema utvrđenim prioritetima (tačka 5.2 Izvještaja);**
- 2. Nije postupljeno u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu u dijelu sačinjavanja izvještaja o izvršenju**

Budžeta FBiH za 2009. godinu sa propisanim analizama. Isto tako nisu sačinjavani adekvatni izvještaji o utrošku tekućih transfera, realizaciji razvojno-investicionih projekata i utrošku sredstava tekuće rezerve (tačka 5.2 Izvještaja);

3. Nisu utvrđene ukupne obaveze FBiH u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH. Posljedica navedenog je i da u zakonskom roku do 31.12.2008. godine, nisu utvrđene i izmirene obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i obaveze prema dobavljačima, koje predstavljaju unutrašnji dug, i za koje se plaćaju zatezne kamate i troškovi spora (tačka 5.3.2.7 Izvještaja);
4. Nisu iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH obaveze u iznosu od 317.894.044 KM, koje se odnose na: obaveze prema PIO/MIO na ime već isplaćenih mirovina (180.979.871 KM), obaveza prema licima sa invaliditetom za izdata rješenja o uvođenju u pravo (108.055.580 KM), obaveza prema civilnim žrtvama rata (1.656.441 KM), obaveze za invalidnine (26.583.790 KM) i obaveze po osnovu prava dobitnika ratnih priznanja (618.362 KM). Iako su navedene obaveze nastale provedbom zakonskih propisa do kraja 2009. godine, od strane nadležnih ministarstava evidentirane su na poziciji „Ostala vremenska razgraničenja“ i iste će imati uticaj na finansijski rezultat Budžeta FBiH u narednom periodu (tačka 5.3.2.2 Izvještaja).
5. Ne može se potvrditi da su doznačena sredstva po osnovu alokacije SDR-ova u iznosu od 199.239.676 KM evidentirana i u finansijskim izvještajima iskazana u skladu sa zakonskim propisima na odgovarajućoj poziciji (prihoda/primitaka), da su utrošena za namjene za koje su doznačena, kao i da je odluka o raspodjeli i realizaciji navedenih sredstava donesena od strane nadležnog organa (Parlamenta FBiH putem Izmjena i dopuna Budžeta FBiH) (tačka 5.3.1.3 Izvještaja).
6. Nije se sistemski pristupilo aktivnostima vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanje tačnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja zakona o odbrani FBiH, i dalje odgovorna. Zbog navedenog ne može se potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 15.170.802 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana 16.080.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obaveza 102.180.423 KM Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora FBiH na dan 31.12.2009. godine (tačke 5.6 i 5.11 Izvještaja);
7. Nisu poduzete aktivnosti po preporukama datim u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu u cilju otklanjanja propusta konstatovanih u navedenom Izvještaju (tačka 5.11 Izvještaja);
8. Nisu provedeni zakonski propisi, vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obaveza institucija koje su u ranijem periodu prešle sa federalnog na državni nivo (Carinske uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), radi prikazivanja tačnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi Trezora. Zbog navedenog ne može se potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 14.673.413 KM, kratkoročnih potraživanja 168.241 KM, kratkoročnih obaveza i razgraničenja 98.898 KM Carinske uprave FBiH i stanje stalnih sredstava u iznosu od 810.028 KM i kratkoročnih obaveza 7.762.283 KM Obavještajno-sigurnosne agencije FBiH, iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora FBiH na dan 31.12.2009. godine (tačka 5.6 Izvještaja);
9. Nedosljedna primjena Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu u dijelu odobravanja sredstava tekućih transfera u skladu sa kriterijima utvrđenim programima utroška sredstava, koje na prijedlog nadležnih ministarstava odobrava Vlada FBiH, kao i nadzora nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava. U skladu sa navedenim zakonskim propisima, o utrošku sredstava

tekućih transfera nadležna ministarstva nisu izvještavala Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo finansija Vladu FBiH (tačka 5.3.2.2 Izvještaja);

10. Nije postupljeno u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinственог računa Trezora u dijelu uplate svih javnih prihoda na Jedinствени račun Trezora, kao i evidentiranja istih u Glavnoj knjizi Trezora (sredstva na posebnom transakcijskom računu Direkcije za civilnu avijaciju, sredstva po osnovu izdavanja GSM licence). Zbog navedenog onemogućena je centralizovana kontrola nad svim javnim prihodima, kao i njihovo transparentno iskazivanje (tačke 5.3.1 i 5.3.2.3 Izvještaja);
11. Nisu poduzete aktivnosti u cilju utvrđivanja stanja novčanih sredstava korisnika Budžeta FBiH, blokiranih u Hercegovačkoj banci D.D. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH u iznosu 6.852.495 KM (tačka 5.8 Izvještaja);
12. Nisu iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH na poziciji dugoročnih plasmana, date pozajmice kantonima u iznosu od 126.000.000 KM, koje su odobrene Budžetom FBiH za 2009. godinu (tačka 5.3.2.5 Izvještaja);
13. Budžetski korisnici nisu dosljedno provodili odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH i Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama prilikom nabavki roba, usluga i ustupanja radova (tačka 5.5. Izvještaja);
14. Nisu provedene odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu i Odluke o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH, u djelu odobravanja i izvještavanja o utrošku sredstava tekuće rezerve (tačka 5.3.3 Izvještaja);
15. Nisu dosljedno primjenjeni pozitivni zakonski propisi i drugi akti (uredbe i odluke Vlade FBiH) od strane budžetskih korisnika, u dijelu trošenja odobrenih budžetskih sredstava za naknade za rad članovima stručnih komisija, naknade po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima i troškove goriva (tačka 5.3.2.1 Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, Konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta FBiH ne prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje Budžeta FBiH za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Budžeta FBiH u toku 2009. godine nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 23.06.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	3
3.	REZIME	3
4.	OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE	9
5.	NALAZI I PREPORUKE	14
5.1	Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava	14
5.2	Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2009. godinu	16
5.3	Izvršenje Budžeta FBiH za 2009. godinu	18
5.3.1	Prihodi, primici i finansiranje Budžeta FBiH za 2009. godinu	18
5.3.1.1	Prihodi od poreza	19
5.3.1.2	Neporezni prihodi	20
5.3.1.3	Kapitalni primici.....	22
5.3.1.4	Finansiranje	22
5.3.2	Rashodi i izdaci Budžeta FBiH za 2009. godinu.....	23
5.3.2.1	Tekući rashodi	25
5.3.2.2	Tekući transferi (grantovi).....	28
5.3.2.3	Kapitalni transferi (grantovi)	36
5.3.2.4	Kapitalni izdaci	37
5.3.2.5	Pozajmice kantonima	39
5.3.2.6	Implementacija razvojno–investicionih projekata finansiranih iz ino–kreditnih i donatorskih sredstava.....	40
5.3.2.7	Otplata unutrašnjeg duga.....	41
5.3.2.8	Otplata vanjskog duga	43
5.3.3	Tekuća rezerva Vlade FBiH za 2009. godinu	44
5.4	Finansijski rezultat	46
5.5	Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH.....	47
5.6	Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2009. godine	48
5.7	Novčana sredstva.....	49
5.8	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	50
5.9	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	51
5.10	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	52
5.11	Postupanje Vlade FBiH i nadležnih organa u vezi sa poslovima Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH.....	53
6.	KOMENTAR	56

1. UVOD

Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 20. st. 1. tačka j. Ustava Federacije BiH, na prijedlog Premijera, donosi Parlament Federacije BiH. Način izrade, donošenja i izvršenja Budžeta FBiH za 2009. godinu je regulisano odredbama Zakona o budžetima u FBiH („Službene novine FBiH“ br.19/06, 76/08, 05/09 i 32/09), Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu („Službene novine FBiH“ br. 87/08 i 24/09). Pored navedenih zakona, izvršenje i izvještavanje o izvršenju Budžeta FBiH opredjeljuju i Zakon o Vladi FBiH, Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, Zakon o trezoru u FBiH, Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH, Zakon o vanjskom dugu FBiH, Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, Zakon o javnim nabavkama BiH, kao i drugi zakonski i podzakonski akti koji regulišu funkcionisanje, nadležnosti i odgovornosti budžetskih korisnika.

Federalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo finansija), u skladu sa naprijed navedenim zakonskim propisima, opslužuje Budžet FBiH u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava na način propisan od strane istog.

Korisnici Budžeta su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Budžeta. Korisnici koriste sredstva u skladu sa svojim godišnjim finansijskim planom, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima, koje odobrava ministar finansija, u skladu sa raspoloživim sredstvima.

Revizija Budžeta FBiH kao i budžetskih korisnika je izvršena na osnovu ovlaštenja i u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“ br. 22/06) (u daljem tekstu: Zakon o reviziji), INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2009. godinu, smo proveli na način da smo izvršili reviziju finansijskih izvještaja planiranih korisnika Budžeta FBiH za 2009. godinu i o istim sačinili pojedinačne Izvještaje, te reviziju finansijskih transakcija Budžeta FBiH koji se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Trezora (budžetski prihodi, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg duga i vanjski dug). Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2009. godinu i 27 korisnika Budžeta FBiH za 2009. godinu ili 44 % od ukupnog broja korisnika federalnog budžeta, u skladu sa Godišnjim planom i programom rada za 2010. godinu. U skladu sa navedenim programom, izvršena je i revizija finansijskih izvještaja korisnika budžeta kantona, javnih preduzeća i izvanbudžetskih fondova, što je prezentirano u posebnim izvještajima.

Također, naglašavamo da je od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009. godinu u iznosu od 2.075.254.771 KM revidirano 1.926.112.776 ili 92,81 %. Pored 24 subjekta revizije koji su revidirani u skladu sa Zakonom o reviziji, odabir ostalih revidiranih subjekata izvršen je na osnovu njihove značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2009. godinu, kao i činjenice da li su isti revidirani u prethodnom periodu i dato revizorsko mišljenje o finansijskim izvještajima. Revizije su izvršene u periodu od oktobra 2009. godine do maja 2010. godine. Obavljene revizije uključile su i praćenje provedbe preporuka iz prethodnih revizija, o čemu su upoznati budžetski korisnici pismenim ili usmenim putem.

U konačnim izvještajima o izvršenim revizijama, po pojedinim budžetskim korisnicima, dati su nalazi i preporuke, kao i neovisna revizorska mišljenja, o tome da li finansijski izvještaji istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta korisnika budžeta za fiskalnu 2009. godinu, u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Pored izvještaja o izvršenoj reviziji, budžetskim korisnicima je, putem pisma menadžmentu, ukazano na propuste konstatovane u toku revizije a koji zbog manje značajnosti nisu iskazani u navedenom izvještaju. Konačni izvještaji o izvršenim revizijama, prije dostavljanja Parlamentu FBiH (Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju), u skladu sa zakonskim propisima, bili su upućeni korisnicima budžeta na uvid i očitovanje. U ostavljenom roku revidirani subjekti su se očitovali na dostavljene izvještaje. Primjedbe koje su bile osnovane i

dokumentovane inkorporirane su u konačne izvještaje, a za primjedbe koje nisu prihvaćene u pismu menadžmentu, koje je dostavljeno uz Konačan izvještaj, dato je detaljno obrazloženje. Konačni izvještaji također su dostavljeni Predsjedniku FBiH, Vladi FBiH, kao i Federalnom ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH isti su objavljeni na našoj internet stranici www.vrifbih.ba. Smatramo da dati nalazi i preporuke pružaju poreznim obavezniciima objektivnu informaciju o potrošnji javnih sredstava, a Parlamentu FBiH pouzdan i realan pokazatelj finansijskih kretanja.

Pregled datih mišljenja po revidiranim korisnicima budžeta, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Naziv korisnik budžeta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuslovno	Isticanje predmeta	Uslovno	Nepovoljno	Suzdržano	
1	Budžet Federacije BiH				x		Da
2	Dom naroda Parlamenta FBiH			X			Da
3	Zastupnički dom Parlamenta FBiH			X			Da
4	Zajedničke službe Parlamenta FBiH			X			Da
5	Ured Predsjednika Federacije BiH			X			Da
6	Ured Podpredsjednika Federacije BiH			X			Da
7	Ured Podpredsjednika FBiH			X			Da
8	Vlada Federacije BiH			X			Da
9	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH			X			Da
10	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova			X			Da
11	Federalna uprava policije			X			Da
12	Federalno ministarstvo pravde			X			Da
13	Federalno ministarstvo finansija			X			Da
14	Federalna porezna uprava			X			Da
15	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije			X			Da
16	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija			X			Da
17	Federalna direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta			X			Da
18	Federalno ministarstvo zdravstva			X			Da
19	Federalno ministarstvo trgovine			X			Da
20	Federalno ministarstvo prostornog uređenja			X			Da
21	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva			X			Da
22	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata			X			Da
23	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			X			Da
24	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike			X			Da
25	Federalno ministarstvo kulture i sporta			X			Da
26	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica			X			Da
27	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke			X			Da
28	Federalno ministarstvo okoliša i turizma			X			Da
	UKUPNO			27	1		28

Struktura datih mišljenja u izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2009. godinu korisnika federalnog budžeta, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

Mišljenje	2006. godina		2007. godina		2008. godina		2009. godina	
	broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Bezuslovno	1	3,00	1	3,6	0	0	0	0
Isticanje predmeta	0	0	2	7,1	1	3,5	0	0
Uslovno	24	72,7	25	89,3	25	86,2	27	96,43
Nepovoljno	8	24,3	0	0	3	10,3	1	3,57
Suzdržano	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	33	100	28	100	29	100	28	100

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele u izvještajima o izvršenim revizijama finansijskih izvještaja za 2009. godinu (Budžeta FBiH i 27 budžetskih korisnika) dato je 27 uslovnih mišljenja i 1 nepovoljno mišljenje.

Ističemo da je u ovoj godini dato nepovoljno mišljenje za Budžet FBiH, za razliku od prošle godine, kada su data tri nepovoljna mišljenja. Treba istaknuti da su u provedenim revizijama, iako nije bilo materijalno značajnih grešaka koje bi uticale na davanje nepovoljnog mišljenja, kod većeg broja budžetskih korisnika konstatovani značajni propusti u dosljednoj primjeni zakonskih i ostalih propisa u revidiranoj godini. Napominjemo, a što je konstatovano i u pojedinačnim izvještajima o izvršenim revizijama, da dio budžetskih korisnika nije poduzimao aktivnosti na otklanjanju konstatovanih propusta.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta FBiH za 2009. godinu i usklađenost poslovanja Vlade FBiH, ministarstava i drugih budžetskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2009. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika federalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem interne kontrole.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije. Revizija je obuhvatila 27 planiranih korisnika Budžeta FBiH za koje su sačinjeni pojedinačni Izvještaji o obavljenim revizijama za 2009. godinu, te finansijske transakcije Budžeta koji se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu trezora (budžetski prihodi, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg duga i vanjski dug).

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Uz odgovarajuće nalaze u Izvještaju su date preporuke, a u navedenom rezimeu se daje pregled najznačajnijih preporuka:

- *Potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim nadležnostima, osigura da se izrada Budžeta FBiH u cijelosti vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, u dijelu usaglašavanja sa budžetskim korisnicima predložene visine sredstava za svakog budžetskog korisnika posebno.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija dosljedno poštuje odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o Trezoru u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH u dijelu sačinjavanja planova novčanih tokova, odobravanja tromjesečnih i mjesečnih planova budžetskih korisnika i izvještavanja istih o odobrenim operativnim planovima, kao i da osigura da se Budžet FBiH izvršava u skladu sa zakonskim utvrđenim prioritetima.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, u slučajevima smanjenja prihoda i/ili primitaka budžeta, odnosno povećanja rashoda i/ili izdataka budžeta, poduzima privremene mjere za uravnoteženje Budžeta na način da se na osnovu prethodno izvršenih adekvatnih analiza utvrdi konkretan prijedlog mjera za uravnoteženje budžeta sa definisanom vrstom i iznosom rashoda i/ili izdataka koji se obustavljaju. U skladu sa odredbama članova 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH potrebno je o istima, nakon donošenja, obavijestiti Parlament FBiH.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti da se Izvještaji o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavaju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Posebno je potrebno da se u istima iskažu svi prihodi i primici, rashodi i izdaci, finansiranje koji pripadaju Budžetu FBiH, sa adekvatnim analizama i obrazloženjima.*

- *Potrebno je da se svi javni prihodi i primici kao i vlastiti prihodi uplaćuju na Jedinствeni račun Trezora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora po izvorima iz kojih potiču i iskazuju u konsolidovanom godišnjem izvještaju Budžeta FBiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za alokaciju Specijalnih prava vučenja (SDR) odobrenih BiH od strane MMF-a, a doznačenih FBiH, u cilju utvrđivanja osnova doznake i namjene, kao i donošenja odluke o raspodjeli i realizaciji navedenih sredstava od strane nadležnog organa.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, prati i analizira ostvarenje svih javnih prihoda Federacije BiH, i predlaže aktivnosti nadležnim organima i institucijama za bolju naplatu istih.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti da budžetski korisnici, koji u okviru svoje djelatnosti ostvaruju javne prihode, u skladu sa zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju aktivnosti u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.*
- *Potrebno je da Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, u okviru svojih nadležnosti putem Vlade FBiH, poduzme aktivnosti u dijelu utvrđivanja cijena ugostiteljskih usluga, kako bi se ukupno ostvarenim prihodima mogli pokriti troškovi nastali obavljanjem istih (plaće, amortizacija, itd.), a time isključilo dodatno opterećenje Budžeta FBiH.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzmu odgovarajuće aktivnosti kako bi ministarstva nadležna za realizaciju sredstava po osnovu tekućih transfera, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju, dosljedno provodila usvojene programe utroška sredstava, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja javnih sredstava.*
- *Potrebno je da se u skladu sa članovima 59. i 74. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju na odgovarajućim pozicijama u onom periodu kada je obaveza i nastala.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija dosljedno provode odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta FBiH i Odluke o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH u djelu odobravanja i u djelu izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve.*
- *Preporučuje se da Ministarstvo finansija, u saranji sa Vladom FBiH poduzmu aktivnosti, kako bi se zakonskim i ostalim provedbenim propisima jasno definisao način izvještavanja nadležnih institucija i organa o utrošku sredstava tekućih transfera, u cilju adekvatnog praćenja namjenskog utroška istih.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnih institucija poduzme aktivnosti u cilju realizacije Zaključka Vlade FBiH broj 588/09 od 30.07.2009. godine, u dijelu analize zakonskih propisa i uredbi o povoljnijem penzionisanju i predlaganju zakona na osnovu kojeg će se na jedinstven način urediti penzionisanje pod povoljnijim uslovima.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, Ministarstvo finansija i nadležna ministarstva poduzmu aktivnosti u cilju obezbjeđenja potrebnog iznosa sredstava za izmirenje obaveza nastalih po osnovu utvrđenih prava u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica, Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, Zakonom o prestanku važenja Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica i Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica uz dosljednu primjenu Zakona o budžetima u FBiH.*

- *Potrebno je da Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije donosi u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i Zakonom o novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u dijelu poštivanja usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH i u dijelu planiranja samo onih mjera poljoprivredne politike koje je moguće isfinansirati u godini za koju se donosi Program. Također je potrebno da se novčane podrške u oblasti poljoprivrede realizuju u okviru budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu, a u skladu sa zakonskim i ostalim propisima koji regulišu donošenje i izvršavanje Budžeta FBiH.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH u skladu sa svojim nadležnostima poduzme aktivnosti na dosljednoj primjeni Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog Ministarstva poduzme aktivnosti vezano za realizaciju zaključenog Ugovora o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. i Ugovora o osnivanju zajedničkog društva, kao i potpisanog Protokola, u cilju utvrđivanja opravdanosti daljih ulaganja budžetskih sredstava.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog ministarstva poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene odredbi Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja, posebno u djelu vršenja neposredne kvalitativne i kvantitativne kontrole.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH putem resornog ministarstva izvrši analizu dosadašnje realizacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2008.-31.12.2012. godine, i u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne mjere.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju potpune provedbe Odluka o izmirenju obaveza Vlade Federacije BiH malim dioničarima za terminale u Federaciji BiH broj 16/08 i broj 17/08 od 16.01.2008. godine od strane Federalnog ministarstva finansija i Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva.*
- *Potrebno je da Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo energije, industrije i rudarstva, svako u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izvrše uvid u cjelokupnu dokumentaciju u cilju dosljedne primjene Odluke Vlade FBiH o odobravanju prijenosa dijela sredstava uplaćenih na ime dokapitalizacije od Konzorcija INA/MOL, privrednom društvu „Terminali Federacije“ d.o.o Sarajevo i o konstatovanom izvjesti Vladu FBiH.*
- *Potrebno je da se osigura saradnja Ministarstva finansija sa Federalnim pravobranilaštvom i budžetskim korisnicima, vezano za podignute tužbe protiv Federacije BiH, u dijelu osiguranja pravovremenih informacija u vezi sa planiranjem potrebnih sredstava za izmirenje obaveza po osnovu sudskih presuda, zaključivanja vansudskih nagodbi i poduzimanja svih potrebnih mjera u cilju sprječavanja pokretanja sudskih postupaka.*
- *Potrebno je da budžetski korisnici prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanja radova postupaju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH i ostalim provedbenim propisima. Također je potrebno da se prije otpočinjanja postupka nabavki donese Plan nabavke za tekuću godinu, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom, sa jasno i precizno utvrđenim vrstama i karakteristikama svih predmeta nabavke.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme adekvatnije mjere za trajno i cjelovito rješavanje smještaja federalnih organa i institucija, a u cilju racionalizacije troškova unajmljivanja imovine, kao i efikasnijeg i funkcionalnijeg rada organa i institucija.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, putem nadležnih institucija, poduzme aktivnosti na rješavanju pitanja izvršenih ulaganja u objekte hotel „Hercegovina“ u Mostaru i JP Geodetski zavod BiH u Sarajevu, u cilju zaštite i efikasnijeg korištenja javnih sredstava.*

- *Potrebno je da Vlada FBiH, putem nadležnih institucija, poduzme aktivnosti u dijelu obezbijedenja relevantne dokumentacije vezano za izvršena ulaganja u objekat „Dom odmora“ Trpanj, objekat JP „Geodetski zavod BiH“ i zgradu koju koristi Parlament FBiH, kako bi se zaštitila sredstva utrošena iz Budžeta FBiH. Također je potrebno da se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH poduzmu aktivnosti i izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju za izvršena ulaganja u navedene objekte, te na osnovu konstatovanog da se izvrše adekvatna evidentiranja svih ulaganja na odgovarajućim bilansnim pozicijama u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti, poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene odredaba zakonskih i drugih propisa vezanih za utvrđivanje iznosa neizmirenih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga (neizmirene plaće i naknade Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, neizmirene obaveze prema dobavljačima), kao i izmirenja istih.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zaključkom V broj 902/08 od 23.08.2008. godine izvršila primopredaju dokumentacije vezano za verifikaciju obaveza za potraživanja nastala u ratu ili tokom ratne opasnosti.*
- *Potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti na blagovremenom osiguranju sredstava u Budžetu FBiH prema dinamici dospelja kamata i glavnica po osnovu emitiranih obveznica po osnovu računa stare devizne štednje i izmirenja obaveza po istom, kako ne bi došlo do kašnjenja i dodatnih isplata na teret Budžeta na ime zateznih kamata.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH sistemski pristupi aktivnostima vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i utvrđivanje tačnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i dalje odgovorna.*
- *Da se od strane Vlade FBiH poduzmu aktivnosti, po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH odredi pravnog sljednika koji bi izvršio preuzimanje cjelokupne dokumentacije vezano za obaveze Prijašnjeg FMO, i na osnovu iste planirao i vršio isplatu stvorenih obaveza.*
- *Potrebno je da se dosljedno provedu odredbe Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, kao i da se jasno definišu prava (potraživanja) i obaveze koje se prenose sa Carinske uprave FBiH na upravu za indirektno oporezivanje, odnosno prava i obaveze koja ostaju FBiH. Također je potrebno da se dosljedno provedu odredbe Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kao i da se utvrde dugovi, zaduženja i ostale obaveze, koje u skladu sa navedenim Zakonom ostaju u nadležnosti FBiH. Nadležna tijela FBiH trebaju odrediti pravnog sljednika navedenih institucija, koji bi trebao dalje raspolagati i upravljati imovinom, pravima i obavezama, do rješavanja statusa imovine odnosno izmirenja obaveza.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog Ministarstva zdravstva poduzme aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima kako bi se riješilo pitanje imovine, obaveza i potraživanja Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, čije su nadležnosti prešle na državni nivo.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH uspostavio Registar preuzetih nekretnina od Zavoda za platni promet FBiH u likvidaciji, vršila kontrola načina korištenja istih od strane korisnika u skladu sa zaključenim ugovorima i podnosio izvještaj o stanju preuzete imovine.*

- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju da se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Federalnog pravobranilaštva i Federalne uprave za inspekcijske poslove poduzmu dodatne aktivnosti na implementaciji Zaključaka Vlade FBiH, u vezi problematike poslovnih prostora koji su preuzeti u nadležnost od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i na osnovu konstatovanog poduzmu adekvatne mjere i provedu odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija osigura da depozitna banka Budžeta FBiH vrši prenos sredstava na transakcijske račune Budžeta FBiH u skladu sa zaključenim ugovorom o vršenju usluga unutrašnjeg platnog prometa.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzme adekvatne aktivnosti na okončanju izrade cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ od strane nadležnih ministarstava i usvajanja iste od strane Parlamenta FBiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju dosljedne provedbe Odluke Vlade o kreditnom zaduženju kantona u FBiH po III Stand-by aranžmanu MMF-a sa Vladom FBiH, kao i osiguranja adekvatnih garancija za povrat navedenih sredstava od strane kantona. Također, potrebno je doznačene pozajmice evidentirati u Glavnoj knjizi na poziciji dugoročnih plasmana u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u cilju definisanja svrhe doznačenih sredstava iz Tekuće rezerve Vlade FBiH za 2009. godinu u iznosu od 2.000.000 KM Bosansko-podrinjskom i Posavskom kantonu, i postupe u skladu sa utvrđenim.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti da se Plan razvojno-investicionih projekata za godinu za koju se donosi Budžet FBiH usvoji od strane Parlamenta FBiH, kao i da se u skladu sa Uredbom o uspostavu koordinacionog mehanizma upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, od strane nadležnih ministarstava uspostavi adekvatna koordinacija, nadzor i praćenje implementacije projekata iz njihove nadležnosti.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa utvrđenim nadležnostima poduzme aktivnosti kako bi se osiguralo da resorna ministarstva i implementirajuće institucije koji su nadležni za implementaciju razvojno-investicionih projekata, podnose izvještaje o utrošku sredstava razvojno-investicionih projekata u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija sačini instrukcija i propiše metodologiju za resorna ministarstva nadležna za implementaciju razvojno-investicionih projekata i implementirajuće institucije koju je potrebno primjeniti prilikom okončanja, odnosno zatvaranja određenog projekta, a kojom bi se uredila obaveza podnošenja konačnog izvještaja o završetku projekta, procedura usvajanja istog, kao i poduzimanje aktivnosti po usvojenom izvještaju.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa nadležnim ministarstvima, u okviru utvrđenih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti u dijelu predlaganja izmjena i dopuna neusaglašenih zakonskih propisa zakonodavnom organu FBiH, kao i da za već predložene izmjene i dopune poduzme dodatne aktivnosti na usvajanju istih od strane zakonodavnog organa.*
- *Preporučuje se da Ministarstvo finansija u skladu sa nadležnostima donese interni akt kojim će se utvrditi kriteriji i način utvrđivanja institucija i organa koji mogu biti korisnici budžeta i sačini registar korisnika Budžeta FBiH, u cilju omogućavanja subjektima sa svojstvom pravnog lica da samostalno planiraju, izvršavaju i izvještavaju o upotrebi budžetskih sredstava.*

- *Potrebno je da Vlada FBiH u cilju dosljedne primjene Zakona o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH u djelu ostvarivanja ušteta po osnovu plaća i naknada koje nemaju karakter plaće poduzme aktivnosti na donošenju Aneksa kolektivnih ugovora grana i djelatnosti i usklađivanju odredaba zakona i drugih propisa kojima su utvrđena pitanja iz ove oblasti.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzme aktivnosti u cilju provedbe Zaključka Vlade V broj 492/09, posebno u djelu sagledavanja objektivnih potreba o broju i strukturi uposlenih u federalnim organima i institucijama utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, kao i donošenja izmjena i dopuna Zakona o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u cilju racionalizacije radnih mjesta i poboljšanja organizacione strukture.*
- *Potrebno je da se od strane budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH donesu Pravilnici o internim kontrolama–internim kontrolnim postupcima sa jasno definisanim upravljačko-kontrolnim, administrativno-kontrolnim, računovodstveno internim-kontrolnim postupcima, a posebno postupcima procjene rizika, postupcima informisanja, postupcima komunikacije i postupcima nadgledanja.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju početka funkcionisanja Centralne harmonizacijske jedinice, kao i donošenja podzakonskih akata u skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Strategije razvoja javne unutrašnje finansijske kontole u FBiH (PIFC).*
- *Potrebno je preispitati opravdanost uvođenja prekovremenog rada, a obračun i isplatu navedene naknade vršiti u skladu sa zakonskim i drugim propisima.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti u cilju jedinstvenog regulisanja načina obračuna i isplate naknade plaće za vrijeme porodiljskog odsustva, za sve korisnike federalnog budžeta, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH od strane korisnika budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je da budžetski korisnici ugovore o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključuju samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH kao i Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzmu aktivnosti da se od strane korisnika budžeta dosljedno primjenjuje Odluka o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju rješavanja pozajmica datih kantonalnim budžetima u 2001. i 2002. godini, kao i iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za otpis potraživanja od Države BiH, potraživanja od Federalne uprave civilne zaštite i potraživanja od Hyppo banke d.d. Zenica u cilju utvrđivanja stvarnog činjeničnog stanja i u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti kako bi se servisiranje vanjskog duga vršilo u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH, odnosno u skladu sa identificiranim izvorima prihoda. Također je potrebno da se kontinuirano poduzimaju adekvatne aktivnosti u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava.*

- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u skladu sa zaključenim ugovorima o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH u dijelu blagovrmenog raspolaganja sa prkupljenim sredstvima na posebnom računu po osnovu povrata kredita krajnjih korisnika.*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se obaveze po osnovu kredita KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo regulisale u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH. Također je potrebno poduzeti mjere da se osigura povrat sredstava u iznosu od 1.739.666 USD isplaćenih na teret Budžeta FBiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši evidentiranje datih sredstva u komisijon Razvojnoj banci FBiH, a u cilju transparentnog iskazivanja i praćenja ukupnih potraživanja, odnosno potraživanja po pojedinim kreditima datim u komisijon.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u dijelu dosljedne provedbe zaključenih ugovora između FBiH i Razvojne Banke FBiH o upravljanju kreditnim revolving sredstvima stvorenim u okviru projekata Lokalne inicijative(LIP) i Lokalni razvoj (LDP).*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija, u okviru svojih ovlaštenja, poduzme potrebne aktivnosti na obezbjeđenju relevantne dokumentacije i utvrđivanju konačne alokacije obaveza po kreditu WB-Hitno pokretanje industrije, kao i utvrđivanja ukupnih obaveza „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo po osnovu kredita 4039 BOS i 4040 BOS kako bi se iste pravno i finansijski regulirale.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u dokumentaciju vezano za plaćene obaveze po osnovu duga za električnu energiju Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, utvrdi stvarni dug, te provede pravilna knjigovodstvena evidentiranja.*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u dokumentaciju vezano za isknjižavanja obaveza za neizmirene doprinose prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH Zavodu PIO/MIO iz Glavne knjigeTrezora, te na osnovu konstatovanog poduzme adekvatne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i ostalih zakonskih propisa.*

4. OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2009. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2008. godinu, konstatovano je da se dio propusta ponovio, što znači da **nije postupljeno po preporukama koje se odnose na:**

- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH u cilju da budžetski korisnici izvrše preispitivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu utvrđivanja realne strukture unutrašnje organizacije (broja organizacionih jedinica, broja radnih mjesta i broja izvršilaca).
- Donošenje od strane budžetskih korisnika Pravilnika o internim kontrolama, sa jasno definisanim kontrolnim postupcima, a posebno postupcima procjene rizika, informisanja komunikacije i nadgledanja.
- Poduzimanje aktivnosti od strane budžetskih korisnika u cijju obrazovanja jedinica interne revizije.
- Poduzimanje od strane Vlade FBiH aktivnosti da u saradnji sa nadležnim ministarstvima predloži izmjene i dopune neusaglašenih zakonskih propisa zakonodavnom organu FBiH.
- Osiguranje od strane Ministarstva finansija da se izrada Budžeta FBiH u cijelosti vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, u dijelu usaglašavanja sa budžetskim korisnicima predložene visine sredstava za svakog budžetskog korisnika posebno.
- Donošenje internog akta od strane Ministarstva finansija kojim će se utvrditi kriteriji i način utvrđivanja institucija i organa koji mogu biti korisnici budžeta i registra korisnika Budžeta FBiH, u cilju omogućavanja subjektima sa svojstvom pravnog lica da samostalno planiraju, izvršavaju i izvještavaju o upotrebi budžetskih sredstava.

- Sačinjavanja planova novčanih tokova od strane Ministarstva finansija, odobravanja tromjesečnih i mjesečnih planova budžetskih korisnika i izvještavanja istih o odobrenim operativnim planovima, u skladu sa zakonskom propisima.
- Izvršavanje Budžeta FBiH od strane Ministarstva finansija u skladu sa prioritetima utvrđenim u Zakonu o izvršavanju budžeta FBiH.
- Poduzimanje od strane Vlade FBiH privremenih mjera na uravnoteženju Budžeta FBiH i mjera za izmjene i dopune istog, na način kako je propisano odredbama člana 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija da se izvještaji o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavaju sukladno odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta u FBiH.
- Osiguranje od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija, da se svi javni prihodi i primici uplaćuju na Jedinствeni račun trezora i evidentiraju u Glavnu knjigu trezora po izvorima iz kojih potiču, a u cilju istinitog i fer finansijskog izvještavanja o ostvarenim prihodima i primicima Budžeta FBiH.
- Praćenje i analizu ostvarenje svih javnih prihoda Federacije BiH i predlaganje aktivnosti nadležnim organima i institucijama za bolju naplatu istih od strane Ministarstva finansija.
- Poduzimanje od strane budžetskih korisnika adekvatnih mjera za blagovremenu naplatu i ubiranje javnih prihoda.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH na donošenju Cjenovnika ugostiteljskih usluga, koji bi bio zasnovan na realnoj kalkulaciji cijene koštanja, odnosno kojim bi se utvrdile cijene iz kojih bi se mogli pokriti svi troškovi koji nastaju vršenjem tih usluga.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija u cilju jedinstvenog regulisanja načina obračuna i isplate naknade plaće za vrijeme porodijskog odsustva za sve korisnike federalnog budžeta, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.
- Preispitivanje od strane Vlade FBiH uslova, kriterija i načina ostvarivanja prava na naknade utvrđene Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima, a posebno u pogledu opravdanosti visine, načina isplate naknada za troškove smještaja, kao i nadzora nad korištenjem naknada.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstvo finansija, da se od strane korisnika budžeta dosljedno primjenjuje Odluka o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH da se Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja utvrdi obaveza da se uz obračun putnih troškova podnosi pismeni izvještaj o obavljenom službenom putovanju.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH u cilju osiguranja da budžetski korisnici dosljedno primjenjuju Zaključak o ograničenju troškova korištenja mobilnih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave.
- Dosljedna primjena od strane budžetskih korisnika donesenih pisanih procedura o načinu i pravu korištenja službenih vozila, kao i vršenju kontrole utroška goriva. Uspostava adekvatne kontrole nad korištenjem i održavanjem službenih vozila, samo za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada budžetskih korisnika.
- Donošenje pisanih procedura od strane budžetski korisnika kojim će se urediti korištenje sredstava reprezentacije, u kojim situacijama, za koje namjene i do kojeg iznosa se mogu kupovati pokloni i koristiti reprezentacija.
- Poduzimanje adekvatnih mjera od strane Vlade FBiH za trajno i cjelovito rješavanje smještaja federalnih organa i institucija, a u cilju racionalizacije troškova unajmljivanja imovine, kao i efikasnijeg i funkcionalnijeg rada organa i institucija.
- Zaključivanje od strane budžetskih korisnica ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora.

- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija i Vlade FBiH, kako bi se zakonskim i ostalim provedbenim propisima jasno definisao način izvještavanja nadležnih institucija i organa o utrošku sredstava tekućih transfera, u cilju adekvatnog praćenja namjenskog utroška istih.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija, kako bi ministarstva nadležna za realizaciju tekućih i kapitalnih transfera dosljedno provodila usvojene programe utroška transfera, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja javnih sredstava.
- Analizu od strane Vlade FBiH i nadležnog ministarstva donesenih zakona i uredbi (Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica, Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, Uredbe o povoljnijim uslovima za sticanje prava na starosnu penziju vojnih osiguranika vojske FBiH i Uredbe o sticanju prava na starosnu penziju po povoljnijim uslovima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane) koji tretiraju penzionisanje pod povoljnijim uslovima, te poduzimanje adekvatnih mjera u cilju zakonskog regulisanja obaveza utvrđenih Uredbama donesenim od strane Vlade FBiH, kao i osiguranja potrebnih sredstava za isplate penzija utvrđenih ovim propisima.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH kako bi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dosljedno ispoštovalo Zakon o osnovama socijalne zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, u dijelu ostvarivanja temeljnih prava osoba sa invaliditetom u zakonskom roku i u dijelu nadzora nad dosljednom primjenom navedenog Zakona.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH kako bi Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata ispoštovalo Zakon o pravima boraca i članova njihovih porodica, u dijelu vršenja nadzora u obimu i na način koji će osigurati dosljednu primjenu navedenog Zakona.
- Postupanje nadležnog Ministarstva u skladu sa odredbama člana 5., 16. i 28. Zakona o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu planiranja raspodjele sredstava po kantonima; pravovremenog donošenja Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava i Uputstva za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji uz osiguranje mišljenja nadležnih odbora Parlamenta FBiH i uspostavljanja centralne baze podataka o svim vrstama novčanih podrški i njihovim korisnicima.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH u cilju potpune provedbe Odluka o izmirenju obaveza Vlade Federacije BiH malim dioničarima za terminale u Federaciji BiH broj 16/08 i broj 17/08 od 16.01.2008. godine od strane Ministarstva finansija i Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva.
- Ostvarivanje saradnje Ministarstva finansija sa Federalnim pravobranilaštvom i budžetskim korisnicima, vezano za podignute tužbe protiv Federacije BiH, u dijelu osiguranja pravovremenih informacija u vezi sa planiranjem potrebnih sredstava za izmirenje obaveza po osnovu sudskih presuda, zaključivanja vansudskih nagodbi i poduzimanja potrebnih mjera u cilju sprječavanja pokretanja sudskih postupaka.
- Obezbjeđenje relevantne dokumentacije od strane Vlade FBiH, prije poduzimanja aktivnosti u dijelu kapitalnih ulaganja u objekte, kojom se potvrđuje da su navedeni objekti u vlasništvu FBiH.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH, putem nadležnih institucija, u dijelu obezbijedenja relevantne dokumentacije vezano za izvršena ulaganja u objekat „Dom odmora“ Trpanj, objekat JP „Geodetski zavod BiH“ i zgradu koju koristi Parlament FBiH, kako bi se zaštitila sredstva utrošena iz Budžeta FBiH. Poduzimanje aktivnosti i uvid od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH u cjelokupnu dokumentaciju za izvršena ulaganja u navedene objekte, te adekvatna evidentiranja svih ulaganja na odgovarajućim bilansnim pozicijama u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH da se sredstva ostvarena po osnovu GSM licence koriste isključivo za utvrđene namjene, a u skladu sa pravovremeno donesenim programom utroška sredstava.
- Predlaganje Vladi FBiH Programa utroška sredstava od strane Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, u cilju efikasnog i namjenskog korištenja sredstava ostvarenih od GSM licence za 2008. godinu.
- Dosljednu provedbu od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija odredaba Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta FBiH i Odluke o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz

Tekuće rezerve Budžeta FBiH, kako u djelu odobravanja, tako i u djelu izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve.

- Sačinjavanje od strane Ministarstva finansija instrukcije i metodologije za resorna ministarstva nadležna za implementaciju razvojno-investicionih projekata i implementirajuće institucije koju je potrebno primjeniti prilikom okončanja, odnosno zatvaranja određenog projekta, a kojom bi se uredila obaveza podnošenja konačnog izvještaja o završetku projekta, procedura usvajanja istog, kao i poduzimanje aktivnosti po usvojenom izvještaju.
- Sačinjavanje od strane Ministarstva finansija i Vlade FBiH Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Iskazivanje u istima svih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansiranja koji pripadaju Budžetu FBiH, sa adekvatnim analizama i obrazloženjima.
- Postupanje budžetskih korisnika prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanja radova u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH i ostalim provedbenim propisima. Donošenja plana nabavki za tekuću godinu, prije otpočinjanja postupka nabavki u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom, sa jasno i precizno utvrđenim vrstama i karakteristikama svih predmeta nabavke.
- Poduzimanje aktivnosti od strane korisnika budžeta na provođenju zajedničkog postupka javnih nabavki u skladu sa Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH, u cilju racionalnijeg i efikasnijeg korištenja javnih sredstava, ili povjeravanje nabavke Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.
- Sistemski pristup Vlade FBiH aktivnostima vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i utvrđivanje tačnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i dalje odgovorna.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.
- Dosljednu provedbu odredbi Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, jasno definisanje prava (potraživanja) i obaveze koje se prenose sa Carinske uprave FBiH na upravu za indirektno oporezivanje, odnosno prava i obaveze koja ostaju FBiH. Dosljednu provedu odredbi Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i utvrđivanje dugova, zaduženja i ostalih obaveze, koje u skladu sa navedenim Zakonom ostaju u nadležnosti FBiH. Određivanje, od strane nadležnog tijela, pravnog sljednika navedenih institucija koji bi trebao dalje raspolagati i upravljati imovinom, pravima i obavezama, do rješavanja statusa imovine odnosno izmirenja obaveza.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH u cilju da se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Federalnog pravobranilaštva i Federalne uprave za inspekcijske poslove poduzmu dodatne aktivnosti na implementaciji Zaključaka Vlade FBiH, u vezi problematike poslovnih prostora koji su preuzeti u nadležnost od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane.
- Uvid u cjelokupnu dokumentaciju od strane Ministarstva finansija vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, poduzimanje adekvatnih mjera i provedbu odgovarajućih knjiženja u Glavnoj knjizi trezora.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija u cilju rješavanja pozajmica datih kantonalnim budžetima u 2001. i 2002. godini, kao i iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja.
- Uvid u cjelokupnu dokumentaciju od strane Ministarstva finansija vezano za otpis potraživanja od Države BiH, potraživanja od Federalne uprave civilne zaštite i potraživanja od Hyppo banke d.d. Zenica u cilju utvrđivanja stvarnog činjeničnog stanja i poduzimanje adekvatnih aktivnosti.
- Evidentiranje od strane Ministarstva finansija datih sredstva u komisijon Razvojnoj banci FBiH, u cilju transparentnog iskazivanja i praćenja ukupnih potraživanja, odnosno potraživanja po pojedinim kreditima datim u komisijon.

- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH da Komisija za replasman sredstava prikupljenih iz malezijske donacije i japanskih grantova, u skladu sa aktom o formiranju sačinjava Informacije vezano za raspolaganje prikupljenim sredstvima iz malezijske donacije i japanskih grantova, u cilju praćenja namjenskog korištenja sredstava, konačne naplate kreditnih plasmana i popune protivvrijednosnog fonda.
- Uvid u dokumentaciju od strane Ministarstva finansija vezano za plaćene obaveze po osnovu duga za električnu energiju Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, utvrđivanje stvarnog duga, te pravilno knjigovodstveno evidentiranje.
- Uvid u dokumentaciju od strane Ministarstva finansija vezano za isknjižavanja obaveza za neizmirene doprinose prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH Zavodu PIO/MIO iz Glavne knjige Trezora, poduzimanje aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i ostalih zakonskih propisa.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno odnose se na:

- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija na uspostavi Centralne harmonizacijske jedinice, postavljenju direktora navedene Jedinice, kao i donošenju podzakonskih akata kako bi se stvorili uslovi za implementaciju Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
- Utvrđivanje opravdanosti uvođenja produženog rada od strane budžetskih korisnika, kao i isplatu naknada na osnovu sačinjenih evidencija o prekovremenom radu i izvještaja o obavljenom poslu.
- Dosljednu primjenu zakonskih i ostalih propisa od strane budžetskih korisnika prilikom planiranja i iskazivanja nabavke motornih vozila.
- Poduzimanje aktivnosti u cilju realizacije Programa utroška sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za 2007. godinu i Programa utroška sredstava kapitalnih investicija, za koje su sredstva doznačena JP Direkcija cesta FBiH u 2007. godini.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija u cilju dosljedne primjene odredaba zakonskih i drugih propisa vezanih za: utvrđivanje iznosa neizmirenih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga (neizmirene plaće i naknade Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, neizmirene obaveze prema dobavljačima, ratna potraživanja), kao i izmirenja istih.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija kako bi se servisiranje vanjskog duga vršilo u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH, odnosno u skladu sa identificiranim izvorima prihoda. Poduzimanje aktivnosti u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija kako bi se obaveze po osnovu kredita KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo regulisale u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH. Poduzimanje mjera da se osigura povrat sredstava u iznosu od 1.146.016 USD isplaćenih na teret Budžeta FBiH.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH kako bi se osiguralo da resorna ministarstva i implementirajuće institucije koji su nadležni za implementaciju razvojno-investicionih projekata, podnose izvještaje o utrošku sredstava razvojno-investicionih projekata u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH putem nadležnih institucija, po pitanju potraživanja od kupaca Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, a u cilju utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja i poduzimanja aktivnosti za naplatu istih.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija u dijelu dosljedne provedbe zaključenih ugovora između FBiH i Razvojne Banke FBiH o upravljanju kreditnim revolving sredstvima stvorenim u okviru projekata Lokalne inicijative(LIP) i Lokalni razvoj (LDP).
- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija na obezbjeđenju relevantne dokumentacije i utvrđivanju konačne alokacije obaveza po kreditu WB-Hitno pokretanje industrije.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija u cilju utvrđivanja ukupnih obaveza „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo po osnovu kredita 4039 BOS i 4040 BOS kako bi se iste pravno i finansijski regulirale.

Preporuke po kojima je postupljeno odnose se na:

- Uspostavu Registra verificiranih ratnih potraživanja fizičkih i pravnih lica u skladu sa Uredbom o načinu utvrđivanja i realiziranja javnog duga FBiH za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti.
- Poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija na donošenju odgovarajućih zakonskih propisa kojim bi se uredili postupci, način i rokovi izmirenja obaveza FBiH po osnovu računa stare devizne štednje putem emisije obaveznica. Poduzimanje aktivnosti kako bi imenovane komisije okončale postupak procesa verifikacije obaveza po osnovu stare devizne štednje i utvrdile ukupne obaveze po ovom osnovu.
- Sačinjavanje instrukcije od strane Ministarstva finansija za resorna ministarstva nadležna za implementaciju razvojno-investicionih projekata i implementirajuće institucije, kojom bi se utvrdio način vođenja knjigovodstva, sadržaj i način finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna vezano za realizaciju navedenih projekata, kao i način izvještavanja nadležnih organa i institucija.
- Sačinjavanje od strane Ministarstva finansija adekvatne analize iskazanog stanja u finansijskim izvještajima na poziciji viška prihoda nad rashodima, odnosno rashoda nad приходima kod planiranja raspodjele budžetskog suficita prilikom izrade Budžeta, iz razloga što finansiranje izdataka planiranih Budžetom za 2009. godinu nije vršeno iz budžetskog suficita ostvarenog u prethodnom periodu.

5. NALAZI I PREPORUKE**5.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava**

Sistem internih kontrola je od strane menadžmenta budžetskih korisnika uspostavljen, u najvećim dijelu, putem pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, pravilnika o internim kontrolnim postupcima i drugih internih akata, koje su doneseni u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika (u daljem tekstu: Smjernice), koje je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH donijelo Ministarstvo finansija. Na uspostavu funkcionalnog sistema internih kontrola značajno je uticala međusobna neusklađenost određenih zakonskih propisa, a koje su budžetski korisnici bili obavezni primjenjivati u obavljanju svoje nadležnosti. Nedosljedna primjena donesenih internih akata, što je konstatovano i prethodne godine, također je uticala na uspostavu funkcionalnog sistema internih kontrola, a što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata, kao i neefikasno korištenje odobrenih budžetskih sredstava.

Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta budžetskih korisnika, na koje je saglasnost dala Vlada FBiH je utvrđena unutrašnja organizacija istih, a obuhvata organizacione jedinice, njihov djelokrug, sistematizaciju radnih mjesta, rukovođenje institucijom i unutrašnjim organizacionim jedinicama, odgovornost za rad i rukovođenje, stručni kolegij, saradnju u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radne odnose i disciplinsku odgovornost. Uvidom u primjenu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, konstatovano je, kao i prethodne godine, neusklađenost sistematizovanog broja radnih mjesta sa stvarnim brojem uposlenih na kraju 2009. godine. Posljedica navedenog je neadekvatna raspodjela poslova i zadataka, neizvršavanje određenih poslova i zadataka iz nadležnosti budžetskih korisnika i angažovanje izvršilaca zaljučivanjem ugovora o djelu suprotno pozitivnim zakonskim propisima. Također, određeni poslovi i zadaci iz nadležnosti institucija obavljani su komisijski za vrijeme redovnog radnog vremena, a članovima komisija su isplaćivane naknade iako su isti primali naknadu plaće za redovni rad. Prethodnom revizijom je ukazano na naprijed navedeno kao i na potrebu preispitivanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji budžetskih korisnika u dijelu utvrđivanja stvarno potrebne strukture unutrašnje organizacije, tj. broja organizacionih jedinica, broja radnih mjesta i broja izvršilaca, po kojoj nije postupljeno. Vlada FBiH je poduzela aktivnosti po navedenom i Zaključkom V broj 492/09 od 08.07.2009. godine, zadužila federalne organe državne službe da, pored ostalog, u cilju sagledavanja objektivnih potreba o broju i strukturi uposlenih (službenika i namještenika), u roku od 30 dana izvrše detaljnu analizu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i istu dostave Federalnom ministarstvu pravde, koje je bilo dužno u roku od narednih 30 dana objedinjenu informaciju uputiti Vladi na razmatranje. U skladu sa istim Zaključkom Federalno ministarstvo pravde je bilo dužno da u roku od 30 dana pripremi i Vladi dostavi na razmatranje Zakon o izmjenama i dopunama zakona o ministarstvima i drugim tijelima

federalne uprave, a u cilju racionalizacije radnih mjesta i poboljšanja organizacione strukture. Nije prezentirana dokumentacija da je postupljeno po navedenom Zaključku.

U skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH, kao i Smjericama, najveći broj revidiranih budžetskih korisnika je donio Pravilnik o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima. Međutim, uvidom u pravilnike, konstatovano je da istim nisu jasno definisani upravljački, administrativno kontrolni, računovodstveni kontrolni postupci, a posebno postupci procjene rizika i provođenja nadzora od strane menadžmenta, što je sve imalo odraza na uspostavljanje funkcionalnog sistema internih kontrola i pojavu nepravilnosti i propusta u radu.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, budžetski korisnici su dužni organizirati internu reviziju u utvrđenom roku. Također, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH („Službene novine FBiH“ br. 47/08 od 30.07.2008. godine) utvrđeno je da je ministar finansija dužan donijeti Pravilnik o uslovima za obavljanja poslova interne revizije i Pravilnik o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u roku od 4 mjeseca od dana postavljenja direktora Centralne harmonizacijske jedinice koja treba da se formira u okviru Ministarstva i koja treba da sačini operativne procedure i metodologiju za rad interne revizije. Iz prezentirane dokumentacije konstatovano je da je Ministarstvo finansija novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (koji je stupio na snagu 12.11.2009. godine, a u primjeni je od početka 2010. godine) sistematizovao kao osnovnu organizacionu jedinicu Centralna harmonizacijska jedinica kojom je predviđeno da rukovodi pomoćnik ministra, međutim ista do kraja 2009. godine nije popunjena, niti su doneseni naprijed navedeni Pravilnici. Aktivnosti na popuni radnog mjesta pomoćnika ministra su započele u 2010. godini. **Navedeno ima značajan uticaj na početak primjene Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH iz razloga što se isti može početi primjenjivati tek poslije donošenja propisa predviđenih navedenim Zakonom.** Imajući u vidu naprijed navedeno i dalje su u primjeni ostali postojeći propisi (Pravilnik o internoj reviziji budžetskih korisnika i Odluka o utvrđivanju korisnika Budžeta FBiH za koje će internu reviziju vršiti Federalno ministarstvo finansija). Uvidom u provedbu navedenih propisa konstatovano je, kao i prethodne godine, da budžetski korisnici koji su u skladu sa navedenim propisima bili dužni organizovati jedinicu interne revizije, u najvećem dijelu nisu ispoštovali navedenu obavezu, dok je određeni broj korisnika, Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, sistematizovao ali nije izvršio adekvatnu popunu istih.

U cilju razvoja i jačanja sistema i procedura javne unutrašnje finansijske kontrole (PIFC), Vlada FBiH je u junu 2010. godine usvojila Strategiju razvoja javne unutrašnje finansijske kontrole u FBiH. Navedena Strategija obuhvata i Plan aktivnosti za provođenje iste, a planom su utvrđeni nosioci i rok završetka pojedinih aktivnosti za period 2010-2014. godina.

Potrebno ja da Vlada FBiH, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzme aktivnosti u cilju provedbe Zaključka Vlade V broj 492/09, posebno u djelu sagledavanja objektivnih potreba o broju i strukturi uposlenih u federalnim organima i institucijama utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, kao i donošenja izmjena i dopuna Zakona o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u cilju racionalizacije radnih mjesta i poboljšanja organizacione strukture.

Potrebno je da se od strane budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH donesu Pravilnici o internim kontrolama–internim kontrolnim postupcima sa jasno definisanim upravljačko-kontrolnim, administrativno-kontrolnim, računovodstveno internim-kontrolnim postupcima, a posebno postupcima procjene rizika, postupcima informisanja, postupcima komunikacije i postupcima nadgledanja.

Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju početka funkcionisanja Centralne harmonizacijske jedinice, kao i donošenju podzakonskih akata u skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Strategije razvoja javne unutrašnje finansijske kontrole u FBiH (PIFC).

Na osnovu izvršenih revizija budžetskih korisnika konstatovano je da poslovi i zadaci koje isti obavljaju nisu usaglašeni sa nadležnostima utvrđenim postojećim zakonskim propisima, odnosno konstatovana je međusobna neusaglašenost zakonskih propisa kojima je utvrđena nadležnost određenih institucija. Utvrđeno je da prilikom prijenosa nadležnosti sa postojećih institucija na novoformirane institucije, nije istovremeno došlo do izmjena i dopuna postojećih propisa u dijelu izmjene nadležnosti postojećih institucija (prijenos

nadležnosti za obavljanje inspekcijuskog nadzora sa federalnih ministarstava na Federalnu upravu za inspekcijske poslove, prijenos nadležnosti sa Federalne porezne uprave na Upravu za indirektno oporezivanje). Također je uočeno da poslovi koji su dati u nadležnost određenim institucijama od strane Vlade FBiH, nisu usaglašeni sa postojećim zakonskim propisima (prijenos poslova Prijašnjeg FMO iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka u nadležnost Federalnog ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata). Kod razdvajanja Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okoliša na dva nova ministarstva (Federalno ministarstvo prostornog uređenja i Federalno ministarstvo okoliša i turizma), nije istovremeno izmijenjen Zakon o fondu za zaštitu okoliša FBiH, prema kojem je za upravni nadzor nad radom Fonda bilo zaduženo Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša. U skladu sa članom 72. Zakona o poljoprivredi nije izvršeno utvrđeno usklađivanje zakonskih propisa iz oblasti poljoprivrede, od čega naročito ističemo neusklađivanje Zakona o podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kojim se uređuju novčane podrške u oblasti poljoprivrede koje se finansiraju iz Budžeta FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa nadležnim ministarstvima, u okviru utvrđenih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti u dijelu predlaganja izmjena i dopuna neusklađenih zakonskih propisa zakonodavnom organu FBiH, kao i da za već predložene izmjene i dopune poduzme dodatne aktivnosti na usvajanju istih od strane zakonodavnog organa.

5.2 Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2009. godinu

Budžet FBiH za 2009. godinu, u iznosu od 1.600.917.600 KM, kao i Zakon o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu doneseni su od strane Parlamenta FBiH 30.12.2008. godine. Izmjene i dopune Budžeta FBiH, vršene su tri puta (09.04.2009. godine, 31.07.2009. godine i 28.12.2009. godine). Prvim Izmjenama i dopunama Budžet FBiH za 2009. godinu utvrđen je u iznosu od 1.906.373.386 KM, drugim 2.133.254.771 KM i trećim 2.075.254.771 KM.

Budžetom FBiH za 2009. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je sljedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2008. godinu	Budžet za 2009. godinu	Izmjene budžeta za 2009. godinu
1	2	3	4	5
I	Prihodi i finansiranje (II+III)	1.833.614.878	1.600.917.600	2.075.254.771
II	Prihodi i primici	1.629.897.998	1.600.917.600	1.373.798.985
III	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	150.655.170	0	0
IV	Rashodi i izdaci	1.833.614.878	1.600.917.600	2.075.254.771
V	Deficit ((IV-(II+III)))	53.061.710	0	701.455.786
VI	Finansiranje (od 1 do 7)	53.061.710		701.455.786
1.	Kreditni od međunarodnih finansijskih institucija	20.035.050		
2.	ESCROW-račun-sukcesija	33.026.660		
3.	MMF-STAND BY TRANŠA I i II			396.000.000
4.	Primici od domaćeg zaduživanja			153.975.786
5.	Primici od sukcesije			120.000.000
6.	Primici od domaćeg zaduživanja Direkcija cesta			19.980.000
7.	Primici od domaćeg zaduživanja –Civilna zaštita			11.500.000

Uvidom u dokumentaciju vezanu za izradu Budžeta FBiH za 2009. godinu i donošenje Izmjena i dopuna istog, konstatovano je kao i prethodnih godina, da je Nacrt Budžeta FBiH za 2009. godinu i prijedlog izmjena i dopuna, sačinjen od strane Ministarstva finansija, bez prethodno izvršenog usaglašavanja sa korisnicima budžetskih sredstava, što je bila zakonska obaveza. **Navedeno je imalo za rezultat da za dio obaveza koje su utvrđene zakonskim i drugim propisima nije planiran odgovarajući iznos sredstava, da su za isplatu troškova zaposlenih i materijalnih troškova, u skladu sa odlukama Vlade FBiH, korištena sredstva Tekuće rezerve Vlade FBiH, kao i da za značajan dio obaveza nisu bila u Budžetu obezbijeđena sredstva.**

Kao i prethodnim revizijama, kod planiranja Budžeta FBiH za 2009. godinu je konstatovano da se sredstava za rad kazneno-popravnih zavoda (KPZ Zenica, KPZ Sarajevo, KPZ Tuzla, KPZ Mostar, KPZ Bihać) planiraju u okviru razdjela Federalnog ministarstva pravde, na budžetskoj glavi 1502, i to za sve

kazneno-popravne zavode u cjelini, a ne pojedinačno. Ukazujemo da Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da se KPZ-ovi nalaze u sastavu Ministarstva pravde, a da je Zakonom o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH određeno da KPZ-ovi imaju svojstvo pravnih lica. Planiranje na ovakav način ima za posljedicu da raspodjelu Budžetom odobrenih sredstava za KPZ-ove vrši Federalno ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a da rukovodioci KPZ-ova nisu direktno odgovorni za planiranje i izvršavanje odobrenog Budžeta.

Pored navedenog, vezano za planiranje za 2009. godinu, ističemo da se vršilo odobravanje budžeta organizacionim jedinicama (koje nemaju svojstvo pravnog lica), a nalaze se u okviru institucija sa svojstvom pravnog lica (Parlament FBiH i Predsjedništvo FBiH).

Potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim nadležnostima, osigura da se izrada Budžeta FBiH u cijelosti vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, u dijelu usuglašavanja sa budžetskim korisnicima predložene visine sredstava za svakog budžetskog korisnika posebno.

Preporučuje se da Ministarstvo finansija u skladu sa nadležnostima donese interni akt kojim će se utvrditi kriteriji i način utvrđivanja institucija i organa koji mogu biti korisnici budžeta i sačini registar korisnika Budžeta FBiH, u cilju omogućavanja subjektima sa svojstvom pravnog lica da samostalno planiraju, izvršavaju i izvještavaju o upotrebi budžetskih sredstava.

Vezano za izvršavanje Budžeta FBiH za 2009. godinu, konstatovano je da Ministarstvo finansija, iako je bilo poboljšanja u odnosu na prethodnu godinu, nije dosljedno provodilo odredbe zakonskih i ostalih propisa u dijelu sačinjavanja tromjesečnih i mjesečnih planova novčanih tokova, na osnovu kojih se izvršava Budžet FBiH, tj. da je na adekvatan način planiralo likvidnost Budžeta FBiH u 2009. godini. Navedenim planovima novčanih tokova se trebao u skladu sa članom 28. Zakona o budžetima u FBiH, projicirati priliv i odliv sa Jedinstvenog računa Trezora (u daljem tekstu: JRT) i na osnovu istih ministar finansija je bio dužan da odobri mjesečne planove alokacije raspoloživih sredstava budžetskim korisnicima, a Ministarstvo finansija je bilo dužno da budžetskim korisnicima uputi instrukciju za izradu prijedloga operativnih planova za izvršenje budžeta. Iako je bilo aktivnosti, iz prezentirane dokumentacije se ne može potvrditi da su sačinjavani mjesečni planovi alokacije raspoloživih budžetskih sredstava budžetskim korisnicima, da su isti odobreni od strane ministra finansija ili ovlaštene osobe, kao i da su budžetskim korisnicima upućene instrukcije za pripremu i podnošenje prijedloga operativnih planova u kojima su trebale biti navedene konkretne upute za pripremu i podnošenje istih, sukladno zakonskim i ostalim propisima.

Uvidom u način izmirivanja budžetskih obaveza, ne može se potvrditi da su dosljedno poštivane odredbe Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu, u dijelu izmirenja obaveza po utvrđenim grupama prioriteta za plaćanje. Posebno ističemo da su obaveze iz određene grupe prioriteta izmirlivane djelimično, a nije prezentirana dokumentacija, ni kriteriji koji bi potvrdili način izbora obaveze iz iste grupe prioriteta koje će se izmiriti prije ostalih obaveza iz iste grupe.

Potrebno je da Ministarstvo finansija dosljedno poštuje odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o Trezoru u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH u dijelu sačinjavanja planova novčanih tokova, odobravanja tromjesečnih i mjesečnih planova budžetskih korisnika i izvještavanja istih o odobrenim operativnim planovima.

Potrebno je da Ministarstvo finansija osigura da se Budžet FBiH izvršava u skladu sa prioritetima utvrđenim u Zakonu o izvršavanju budžeta FBiH.

Privremene mjere za uravnoteženje Budžeta FBiH su tokom 2009. godine poduzimane tri puta na način da je sukladno zakonskim propisima na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada FBiH je donosila odluke (V broj 240/09 od 26.03.2009. godine; V broj 493/09 od 16.07.2009. godine i V broj 911/09 od 12.11.2009. godine) o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka u Budžetu FBiH za 2009. godinu u trajanju od 45 dana. Iako je članom 23. Zakona o budžetima u FBiH, propisano da Vlada FBiH mora obavijestiti Parlament FBiH odmah nakon donošenja odluka o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i/ili izdataka, nije nam prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Vlada postupila po istom vezano za Odluke V broj 240/09 i 493/09. Skrećemo pažnju da je o Odluci Vlade V broj 911/09 od 12.11.2009. godine Parlament FBiH obaviješten 03.12.2009. godine, a da je ista objavljena u Službenim novinama FBiH tek 09.12.2009. godine, a stupila je na snagu narednog dana od dana

objavljivanja. Ukazujemo da, prilikom predlaganja navedenih Odluka od strane Federalnog ministarstva finansija, nije data adekvatna analiza uzroka smanjenja prihoda i nije sačinjen pregled, stvarni iznos i uzrok smanjenja prihoda po vrstama, osim procentualno utvrđenog smanjenja prihoda, kao i da nisu utvrđeni iznosi rashoda i izdataka po pozicijama i budžetskim korisnicima za koje se predlaže obustavljanje preuzimanje obaveza i/ili produženje rokova plaćanja. Ni nakon donošenja prve dvije Odluke, Ministarstvo finansija nije utvrdilo stvarni iznos smanjenja prihoda u cilju adekvatnog smanjenja rashoda, kao i za koje rashode i izdatke se obustavlja preuzimanje obaveza i predlaže produženje ugovorenih rokova plaćanja i u kojem iznosu, niti je o konkretno poduzetim mjerama i aktivnostima izvjestilo budžetske korisnike, samo ih je obavijestilo da su pomenute odluke donesene. Vezano za treću Odluku, ukazujemo da je Ministarstvo finansija poduzimalo aktivnosti na obustavi rashoda i izdataka budžetskih korisnika prije stupanja na snagu iste, odnosno da je dana 23.11.2009. godine uputilo pojedinačna obavještenja budžetskim korisnicima, kojima se isti obavještavaju o iznosima raspoloživih sredstava na ekonomskim kodovima čije se izvršenje obustavlja. Nismo u mogućnosti potvrditi opravdanost ovih aktivnosti, obzirom da navedeno nije odobreno od strane ministra, kao i da prethodno sa budžetskim korisnicima nije izvršeno usuglašavanje rashoda i izdataka koji se obustavljaju, uzimajući u obzir da su isti imali aktivnosti na stvaranju obaveza u skladu sa visinom odobrenih sredstava Budžetom FBiH. **Zbog navedenog se ne može potvrditi da su prilikom donošenja mjera privremene obustave izvršavanja budžeta provedene adekvatne aktivnosti od strane nadležnih institucija. Navedeno je moglo imati za posljedicu i da nije postignuto uravnoteženje Budžeta, iz kojeg razloga su tri puta donošene privremene mjere za uravnoteženje budžeta i tri puta su predlagane i donošene Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2009. godinu.**

Potrebno je da Vlada FBiH, u slučajevima smanjenja prihoda i/ili primitaka budžeta, odnosno povećanja rashoda i/ili izdataka budžeta, poduzima privremene mjere za uravnoteženje Budžeta na način da se na osnovu prethodno izvršenih adekvatnih analiza utvrdi konkretan prijedlog mjera za uravnoteženje budžeta sa definisanom vrstom i iznosom rashoda i/ili izdataka koji se obustavljaju. U skladu sa odredbama članova 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH potrebno je o istima, nakon donošenja, obavijestiti Parlament FBiH.

Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za period 01.01.2009. do 31.12.2009. godine, koji je od strane Ministarstva finansija dostavljen Vladi FBiH, a od strane Vlade FBiH dostavljen Parlamentu FBiH nije u potpunosti sačinjen u skladu sa članom 74. Zakona o budžetima u FBiH. Isti ne sadrži informacije o početnom stanju Jedinstvenog računa trezora, početnom i završenom stanju imovine, obaveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja, podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o jamstvima danim tokom fiskalne godine, kao ni potpune informacije o poduzetim korektivnim radnjama u cilju realiziranja preporuka revizije iz prethodne godine. Posebno ističemo da uz dostavljeni Godišnji izvještaj nije sačinjena analiza razloga smanjenja planiranih budžetskih prihoda (poreznih i neporeznih) i nije dato adekvatno obrazloženje primitaka (finansiranja). U istom nisu navedene ni adekvatne analize i informacije vezane za realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, utrošak sredstava tekuće rezerve, utrošak sredstava sa posebnih namjenskih transakcijskih računa (podračuna u okviru JRT), odnosno nisu dati finansijski podaci ni informacije o razvojno-investicionim projektima i njihovom izvršenju u 2009. godini (iako su isti predviđeni Planom razvojnih projekata za 2009. godinu koji je trebao da predstavlja Aneks Budžeta FBiH za 2009. godinu). Vezano za periodično izvještavanje tokom godine, ni tromjesečni izvještaji o izvršenju budžeta nisu sačinjavani u skladu sa odredbama zakonskih propisa u dijelu prikaza fiskalnog stanja i predlaganja mjera za poboljšanje situacije. **Ovakvim načinom izvještavanja korisnici finansijskih izvještaja ne dobivaju jasnu sliku izvršenja Budžeta FBiH, a također ne daju dovoljno osnova nadležnim organima i institucijama za praćenje namjenskog utroška sredstava i poduzimanje adekvatnih mjera i aktivnosti u slučajevima značajnih odstupanja kod izvršenja Budžeta FBiH.**

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, prilikom sačinjavanja i dostavljanja izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH dosljedno provode odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta u FBiH.

5.3 Izvršenje Budžeta FBiH za 2009. godinu

5.3.1 Prihodi, primici i finansiranje Budžeta FBiH za 2009. godinu

U Konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2009. godini, iskazani su u iznosu od **1.988.877.738 KM**,

što je u odnosu na prihode planirane Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009. godinu (u daljem tekstu Izmjene i dopune Budžeta FBiH) od **2.075.254.771** KM manje za 86.377.033 KM ili za 4,2%. U odnosu na prethodnu godinu isti su ostvareni više za 650.165.480 KM ili za 48,6%. Značajno uvećanje ostvarenih prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na 2008. godinu je rezultat što je u toku 2009. godine u Budžetu FBiH ostvareno primitaka od domaćeg i međunarodnog zaduživanja u iznosu od 448.323.849 KM, primitaka od sukcesije u iznosu od 99.117.848 KM, kao i primitaka od alokacije Specijalnih prava vučenja (SDR) odobrenih BiH od MMF-a, a koji su Federaciji doznačeni u iznosu od 199.254.875 KM.

Struktura planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka i finansiranja sa indeksima ostvarenja, iskazana u Konsolidovanim finansijskim izvještajima, daje se u narednoj tabeli:

Rbr	Opis	Budžet za 2009. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2009. godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
Prihodi, primici, finansiranje (A+B+C)		1.600.917.600	2.075.254.771	1.338.712.258	1.988.877.738	95,8	148,6
A. Prihodi (od 1 do 3)		1.600.917.600	1.373.798.985	1.338.479.706	1.242.173.409	90,4	92,8
1.	Prihodi od poreza	1.272.950.360	1.101.831.745	1.130.051.854	1.011.700.126	91,8	89,5
2.	Neporezni prihodi	318.967.240	271.967.240	208.427.852	230.473.283	84,7	110,6
3.	Grantovi (potpore)	9.000.000		0	0		
B. Primici (od 4 do 5)		-	-	109.969	199.262.632	-	
4.	Ostali kapitalni primici			101.843	199.254.875		
5.	Primljene otplate zajmova			8.126	7.757		
C. Finansiranje (od 6 do 11)			701.455.786	122.583	547.441.697	78	
6.	Dugoročni krediti i zajmovi			122.583			
7.	MMF-STAND BY TRANŠA I i II		396.000.000		262.868.063	66	
8.	Primici od domaćeg zaduživanja (kom. Banke)		153.975.786		153.975.786	100	
9.	Primici od sukcesije		120.000.000		99.117.848	82,6	
10.	Primici od domaćeg zaduživanja Direkcija cesta		19.980.000		19.980.000	100	
11.	Primici od domaćeg zaduživanja –Civilna zaštita		11.500.000		11.500.000	100	

Kao što je konstatovano i prethodnim revizijama, vezano za priliv i odliv sredstava sa JRT-a, nisu u cijelosti provedene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o Trezoru u FBiH u dijelu uplate i evidentiranja u Glavnoj knjizi trezora, kao i finansijskim izvještajima primitaka i izdataka po osnovu navigacijskih usluga koji se realizuju od strane Direkcije za civilnu avijaciju, kao i prihoda po osnovu izdavanja GSM licence koji se uplaćuju na poseban račun kod JP Direkcija za ceste FBiH, a odluku o realizaciji istih donosi Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Navedena sredstva, iako su javni prihodi Budžeta FBiH, u skladu sa Odlukama Vlade FBiH preusmjerena su na posebne namjenske transakcijske račune, i ista, kao ni utrošak sredstava sa navedenih transakcijskih računa, se ne iskazuju u konsolidovanim finansijskim izvještajima, kao ni u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je da se svi javni prihodi i primici kao i vlastiti prihodi uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora po izvorima iz kojih potiču i iskazuju u konsolidovanom godišnjem izvještaju Budžeta FBiH.

5.3.1.1 Prihodi od poreza

Struktura iskazanih prihoda, u konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2009. godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	59.359.088	34.465.907	63.977.551	107,8	185,6
2.	Ostali porezi	3.680.000	4.012.175	541.836	14,7	13,5

3.	Uvozne pristojbe (carine)		293.638	45.460		15,5
4.	Prihodi od indirektnih poreza	1.038.792.657	1.091.280.134	947.135.279	91,2	86,8
Ukupno prihodi od poreza (od 1 do 4)		1.101.831.745	1.130.051.854	1.011.700.126	91,8	89,5

U okviru poreznih prihoda najznačajniju stavku predstavljaju prihodi od indirektnih poreza (carine, akcize, porez na promet i putarine), koji se sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje raspoređuju na Poseban račun za raspodjelu prihoda sa jedinstvenog računa, za korisnike u FBiH, i na Poseban račun FBiH za servisiranje vanjskog duga, otvoren u Centralnoj banci BiH. Raspodjela prihoda sa Posebnog računa za raspodjelu prihoda sa JR između korisnika u FBiH se vrši na osnovu koeficijenta utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH («Sl. novine FBiH», broj 22/06 i 43/08), a pripadajući dio Budžetu FBiH se uplaćuje na Jedinstveni račun trezora FBiH. Porezni prihodi su u 2009. godini u odnosu na plan ostvareni manje za 90.131.619 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 118.351.728 KM.

Prihodi od poreza na dobit banaka i drugih finansijskih institucija, organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću kojima je to jedina djelatnost ostvareni su u iznosu od 63.977.551 KM, što u odnosu na plan od 59.359.088 KM predstavlja ostvarenje od 107,8%.

5.3.1.2 Neporezni prihodi

Struktura neporeznih prihoda, iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima, je slijedeća:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2009. godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
a)	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	183.840.600	131.887.074	161.839.173	88	122,7
b)	Naknade i takse od pružanja javnih usluga	84.970.597	65.937.417	57.360.813	67,5	87
1.	Administrativne takse	14.902.904	12.292.702	9.818.334	65,9	79,9
2.	Sudske takse	881.354	121.318	68.782	7,8	56,7
3.	Ostale budžetske (federalne) naknade	19.950.179	8.313.195	5.945.170	29,8	71,5
4.	Posebne naknade i takse	7.992.523	12.461.771	13.373.008	167,3	107,3
5.	Prihodi od pružanja javnih usluga	41.243.637	23.785.164	18.140.162	44	76,3
6.	Ostali neporezni prihodi-neplanirane uplate		8.963.267	10.015.357		111,7
c)	Novčane kazne	3.156.043	10.603.361	11.273.297	357,2	106,3
Ukupno neporezni prihodi (a+b+c)		271.967.240	208.427.852	230.473.283	84,7	110,6

Neporezni prihodi u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 230.473.283 KM, što u odnosu na planirane prihode Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH od 271.967.240 KM predstavlja smanjenje od 41.493.957 KM. U odnosu na 2008. godinu isti su ostvareni iznosu većem za 22.045.431 KM.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine su ostvareni u iznosu od 161.839.173 KM, što je u odnosu na plan manje za 12%. Najveću stavku u okviru navedenih prihoda čine prihodi od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima i finansijskim institucijama, koji su ostvareni u iznosu od 117.146.856 KM, što je u odnosu na plan od 133.100.000 KM ostvarenje od 88%. Uplate su izvršene od strane preduzeća: BH Telecom (88.000.000 KM), Elektroprivreda BiH Sarajevo (20.763.207 KM), Međunarodni aerodrom Sarajevo (3.000.000 KM), Elektroprivreda HZHB Mostar (2.915.575 KM), Fabrika Duhana Sarajevo (2.045.912 KM) i Bosnalijek (422.162). **Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Ministarstvo finansija pratilo ostvarenje u odnosu na plan, izvještavalo Vladu FBiH o izvršenju navedenih prihoda, u cilju poduzimanja aktivnosti od strane iste prema preduzećima u kojima FBiH ima udjele i pravo na učešće u raspodjeli dividendi i uplate pripadajućih dividendi i profita u Budžet FBiH.**

U okviru prihoda od poduzetničke aktivnosti i imovine iskazani su i **prihodi od povrata anuiteta od krajnjih korisnika za otplatu kredita** u iznosu od 36.479.973 KM, što u odnosu na Izmjene i dopune Budžeta od 39.823.000 KM predstavlja ostvarenje od 91,6%. Ističemo da su ukupna potraživanja Budžeta FBiH po navedenom osnovu na dan 31.12.2009. godine iskazana u iznosu od 46.122.552 KM. Izvršenom revizijom se nije moglo potvrditi da su poduzimane adekvatne mjere za naplatu istih.

Prihodi od ostvarenog prometa Lutrije BiH za 2009. godinu su ostvareni u iznosu od 3.980.637 KM. Odlukom Vlade FBiH o raspodjeli sredstava ostvarenog prometa Lutrije BiH za 2009. godinu je utvrđeno da će Lutrija BiH za 2009. godinu uplatiti sredstva u Budžet FBiH u iznosu od 5.364.372 KM, a da će se konačan obračun izvršiti po usvajanju godišnjeg obračuna Lutrije BiH za 2009. godinu.

Naknade i takse od pružanja javnih usluga su iskazane u iznosu od 57.360.813 KM, što je manje za 27.609.784 KM u odnosu na plan (84.970.597 KM). Dio naknada i taksi koje predstavljaju prihod Budžeta FBiH se ostvaruju u okviru zakonske nadležnosti određenih federalnih ministarstava ili federalnih uprava. **Međutim nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje se vrši planiranje naknada i taksi koje su u nadležnosti određenih federalnih organa, kao ni da je utvrđen razlog značajnog smanjenja ostvarenih u odnosu na planirane naknade i takse.** Skrećemo pažnju da u okviru administrativnih taksi, nije iskazan cjelokupan prihod ostvaren od Posebne takse za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu od 1992-1995. godine, koji se naplaćuje na osnovu Odluke Vlade FBiH. Isti je ostvaren u iznosu od 1.133.857 KM, a u finansijskim izvještajima je iskazan samo u iznosu od 3.857 KM. **Navedeno je posljedica što je, prilikom doznačavanja sredstava Energoinvest-u d.d. Sarajevo za izmirenje duga Ruskoj Federaciji ostvarenih po osnovu naprijed navedene takse, vršen storno na poziciji iskazanih prihoda i na poziciji prikupljenih sredstava iskazanih na transakcijskom podračunu, što nije u skladu sa zakonskim propisima.** U okviru naknada i taksi koje pripadaju Budžetu FBiH nije iskazan i dio prihoda koje je Ministarstvo turizma i okoliša ostvarilo na osnovu **provedenih postupaka izdavanja okolinskih dozvola i kategorizacije ugostiteljskih objekata**, obzirom da posnosioci zahtjeva (koji snose troškove izdavanja okolinskih dozvola i kategorizacije objekata) navedeni prihod nisu uplaćivali u Budžet FBiH, nego prema pravilnicima nadležnog Ministarstva, direktno članovima komisija koje su provodile navedene postupke.

U okviru Posebnih naknada i taksi (13.373.008 KM) iskazani su prihodi od priređivanja igara na sreću. Isti su u 2009. godini ostvareni 2.652.600 KM i manji su u odnosu na prošlu godinu za 1.836.400 KM. Za realizaciju istih je nadležno Ministarstvo finansija u skladu sa Zakonom o igrama na sreću («Službene novine FBiH», broj 01/02). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, **konstatovano je da Ministarstvo finansija još uvijek nije ustrojilo adekvatnu pomoćnu evidenciju izdatih odobrenja za priređivanje igara na sreću** (koja bi davala informaciju o vremenskom periodu važenja izdatih odobrenja i uplaćenju naknadi), kao i da nije vršilo usaglašavanje ostvarenih prihoda tokom 2009. godine sa Glavnom knjigom Trezora, u cilju osiguranja uplate ovih prihoda na JRT. Iako je članom 87. Zakona o igrama na sreću propisano da nadzor nad provođenjem odredaba ovog Zakona vrši Ministarstvo finansija, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je od strane istog vršen nadzor.

U okviru **prihoda od pružanja javnih usluga**, iskazan je i dio prihoda koje ostvaruje Služba za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH, po osnovu pružanja ugostiteljskih usluga eksternim korisnicima. Po navedenom osnovu iskazan je prihod u iznosu od 574.543 KM, dok je prihod po osnovu izvršenih ugostiteljskih usluga federalnim tijelima evidentiran na poziciji „internih prihoda“ u iznosu od 259.735 KM. Iako je u toku 2009. godine Služba primjenjivala novi cjenovnik ugostiteljskih usluga, konstatovano je da se iz ostvarenih prihoda po osnovu obavljanja navedenih usluga u 2009. godini, i dalje nije mogao pokriti dio troškova radne snage i režijskih troškova (struja, plin, voda, amortizacija), što znači da se jedan dio troškova nastao po osnovu obavljanja ugostiteljske djelatnosti finansirao na teret Budžeta FBiH za 2009. godinu.

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja budžetskih korisnika, kao i uvidom u prezentiranu dokumentaciju Ministarstva finansija, ne može se potvrditi da su od strane istog poduzete adekvatne aktivnosti, utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH i Uputstvom o izvršenju budžeta sa JRT-a, u cilju nadzora nad prikupljanjem javnih prihoda, kontinuirane analize ostvarenja i predlaganja mjera za veću naplatu istih. Također, u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu i Izvještaju o ostvarenim i raspoređenim javnim prihodima za period januar-december 2009. godine, sačinjenim od strane Ministarstva finansija, nisu iskazani svi prihodi Budžeta FBiH ostvareni u 2009. godini, nije data analiza ostvarenih budžetskih prihoda, niti su utvrđeni razlozi odstupanja izvršenja prihoda u odnosu na plan. **Zbog svega naprijed navedenog, ne možemo potvrditi da iskazani prihodi u konsolidovanom finansijskim izvještajima, odražavaju tačan i istinit prikaz ostvarenja prihoda u 2009. godini, koji se u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH smatraju javnim prihodima Federacije BiH, trebaju uplaćivati na JRT i iskazivati u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima.**

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim zakonskim i ostalim propisima, osiguraju da se svi javni prihodi i primici uplaćuju na Jedinствeni račun trezora i evidentiraju u Glavnu knjigu trezora po izvorima iz kojih potiču, a u cilju istinitog i fer finansijskog izvještavanja o ostvarenim prihodima i primicima Budžeta FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, prati i analizira ostvarenje svih javnih prihoda Federacije BiH, i predlaže aktivnosti nadležnim organima i institucijama za bolju naplatu istih.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti da budžetski korisnici, koji u okviru svoje djelatnosti ostvaruju javne prihode, u skladu sa zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju aktivnosti u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.

Potrebno je da Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, u okviru svojih nadležnosti putem Vlade FBiH, poduzme aktivnosti u dijelu utvrđivanja cijena ugostiteljskih usluga, kako bi se ukupno ostvarenim prihodima mogli pokriti troškovi nastali obavljanjem istih (plaće, amortizacija, itd.), a time isključilo dodatno opterećenje Budžeta FBiH.

5.3.1.3 Kapitalni primici

Primici ostvareni po osnovu Specijalnih prava vučenja (SDR) su iskazani u iznosu od 199.239.676 KM. Sredstva SDR-ova su na depozitni račun Budžeta FBiH doznačena 29.12.2009. godine i ista su evidentirana na poziciji „ostali kapitalni primici“ i iskazana u finansijskim izvještajima skupa sa ostalim budžetskim primicima. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su od strane Ministarstva finansija poduzimane aktivnosti na utvrđivanju osnova doznake navedenih sredstava (prihod ili primitak) i namjene sredstava, radi pravilnog evidentiranja, odnosno iskazivanja istih i donošenja odluke o njihovoj raspodjeli od strane nadležnog organa, odnosno institucije, imajući u vidu da navedena sredstva nisu planirana Budžetom FBiH za 2009. godinu. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, tj. Zapisnik sa 14. sjednice Fiskalnog vijeća BiH održane 22.12.2009. godine, konstatovano je da su državni i entitetski ministri finansija u saradnji sa guvernerom Centralne banke postigli saglasnost o alokaciji sredstava doznačenih po osnovu Specijalnih prava vučenja Bosni i Hercegovini od Međunarodnog monetarnog fonda, u omjeru 2/3 u korist Federacije BiH i 1/3 u korist Republike Srpske, te da će sredstva od SDR-ova biti korištena za servisiranje duga. Navedenom je prethodilo pismo Guvernera Centralne banke BiH od 31.08.2009. godine upućeno Vijeću ministara BiH, državnom i entitetskim ministarstvima finansija, u kojem je navedeno šta se može uraditi sa odobrenom alokacijom i date su preporuke MMF-a u kojima je, pored ostalog navedeno, da se sredstva u slučaju BiH ni u kom slučaju ne bi smjela koristiti za budžetsku potrošnju.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su doznačena sredstva po osnovu alokacije SDR-ova evidentirana i u finansijskim izvještajima iskazana na odgovarajućoj poziciji (prihoda/primitaka), da su utrošena za namjene za koje su doznačena, kao i da je odluka o raspodjeli i realizaciji navedenih sredstava donesena od strane nadležnog organa (Parlamenta FBiH putem Izmjena i dopuna Budžeta FBiH).

Primici od sukcesije su ostvareni u iznosu od 99.117.848 KM, što u odnosu na plan od 120.000.000 KM predstavlja izvršenje od 82,6%. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje su primici od sukcesije planirani u iznos od 120.000.000 KM, a prema izjavi odgovorne osobe navedeni iznos je planiran na osnovu dogovora na sjednicama Fiskalnog vijeća BiH.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za alokaciju Specijalnih prava vučenja (SDR) odobrenih BiH od strane MMF-a, a doznačenih FBiH, u cilju utvrđivanja osnova doznake i namjene, kao i donošenja odluke o raspodjeli i realizaciji navedenih sredstava od strane nadležnog organa.

5.3.1.4 Finansiranje

U okviru dugoročnih kredita i zajmova iskazana je prva tranša u iznosu od 262.868.063 KM kreditnog zaduženja FBiH prema Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) po III Stand by aranžmanu na kreditnoj osnovi. U toku 2009. godine u Budžet FBiH je izvršena doznaka samo jedne tranše iz III Stand by aranžmana, iako je Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009. godinu bila predviđena doznaka dvije tranše u ukupnom iznosu od 396.000.000 KM. Napominjemo da su

troškovi po navedenom kreditu u toku 2009. godine iznosili 3.197.180 KM. Vlada FBiH je 08.07.2009. godine donijela Odluku o prihvatanju zaduženja prema MMF, po III Stand by aranžmanu, koja je odobrena od strane Parlamenta FBiH, u skladu sa kojom se FBiH zadužuje u iznosu do 676.400.000 SDR-a (oko 800.000.000 EUR-a). Odlukom je definisano da će se sredstva koristiti za podršku budžetima u FBiH u cilju ublažavanja efekata svjetske ekonomske krize, očuvanja kontinuiteta valutnog odbora, uz istovremeno usvajanje politika za rješavanje fiskalnog debalansa i jačanje finansijskog sektora. Kreditna sredstva će biti doznačena u Budžet FBiH u periodu od tri godine u tranšama, s tim da će svaka tranša biti uvrđena i doznačena tek nakon ocjene MMF-a o uspješnosti provođenja programa, putem kvartalnih pregleda kvantitativnih kriterija izvršenja i strukturnih reformi. Kredit je odobren na rok otplate od 5 godina, sa tri godine grace perioda počev od dana doznačavanja svake tranše, s tim da se svaka tranša otplaćuje u osam jednakih kvartalnih rata nakon isteka grace perioda.

Primici od domaćeg zaduživanja su iskazani u iznosu od 31.480.000 KM. Isti su izvršeni na osnovu Odluka Vlade FBiH kojim je odobren prijenos namjenskih sredstava sa računa GSM licence u visini od 19.980.000 KM i sa posebnog podračuna sredstva za zaštitu i spašavanje u visini od 11.500.000 KM na transakcijski račun Ministarstva financija, u vidu pozajmice, s rokom povrata od 60 dana od dana objave u „Službenim novinama FBiH“. Provedenom revizijom je konstatovano da dio pozajmice u iznosu od 3.994.000 KM, iako je trebao biti, nije vraćen na poseban podračun-sredstva za zaštitu i spašavanje.

Kratkoročni primitak od domaćeg zaduživanja kod komercijalnih banaka (iskazan u okviru kratkoročnih kredita i zajmova) iskazan je **u iznosu od 153.975.786 KM.** Isti je ostvaren na osnovu Ugovora o sindiciranom kreditu između FBiH (kao korisnik kredita) i sindikata banaka (kao kreditora), zaključenim 08.05.2009. godine. Ugovor je zaključen na osnovu Odluke Vlade FBiH o prihvatanju zaduženja FBiH za finansiranje budžetskog deficita iz 2008. godine. Kredit je u cjelokupnom iznosu vraćen 10.08.2009. godine. Troškovi kamata su izvršeni u iznosu od 3.144.014 KM, a troškovi obrade kredita prilikom uzimanja i vraćanja istog, kao i agentska usluga su izvršeni u iznosu od 384.939 KM.

5.3.2 Rashodi i izdaci Budžeta FBiH za 2009. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2009. godini, iskazani su u iznosu od 1.708.898.962 KM, što je u odnosu na odobrene Izmjene i dopune Budžeta FBiH od 2.075.254.771 KM manje za 366.355.809 KM ili 17,7%.

Struktura rashoda i izdataka, iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli: KM

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2009. godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+ B)		2.075.254.771	1.676.480.780	1.708.898.962	82,3	101,9
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III)		1.823.987.385	1.676.480.780	1.708.898.962	93,7	101,9
I TEKUĆI RASHODI (a+b+c+d +e+f)		1.206.558.341	1.447.277.758	1.173.845.652	97,3	81,1
a) Plaće, naknade zaposlenih i skupštinskih zastupnika (od 1 do 2)		217.107.976	220.677.486	207.234.183	95,5	93,9
1.	Bruto plaće i naknade	181.371.874	172.488.650	173.530.671	95,7	100,6
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	35.736.102	48.188.836	33.703.512	94,3	69,9
b) Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (3)		23.039.402	21.560.779	20.930.588	90,8	97,1
3.	Doprinosi poslodavca	23.039.402	21.560.779	20.930.588	90,8	97,1
c) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		70.278.578	73.173.083	63.284.188	90	86,5
4.	Putni troškovi	4.613.332	5.493.725	3.829.530	83	69,7
5.	Izdaci za energiju	5.921.572	5.198.242	5.145.141	86,9	99
6.	Izdaci za komunalne usluge	5.800.610	5.524.942	5.475.994	94,4	99,1
7.	Nabavka materijala	11.617.428	13.550.759	11.228.745	96,7	82,9
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.389.391	2.658.024	1.978.354	82,8	74,4
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	6.151.252	5.289.592	5.502.296	89,5	104
10.	Izdaci za tekuće održavanje	4.188.404	4.418.274	4.179.345	99,8	94,6
11.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	1.545.996	1.470.115	1.395.792	90,3	94,9

12.	Ugovorene usluge	28.050.593	29.569.410	24.548.991	87,5	83
d) Tekući transferi (od 13 do 18)		814.312.085	984.171.556	814.192.631	100	82,7
13.	Transferi drugim nivoima vlasti	25.467.509	80.742.441	22.814.429	89,6	28,3
14.	Transferi pojedincima	593.091.191	677.710.946	599.717.396	101,1	88,5
15.	Transferi neprofitnim organizacijama	71.411.531	86.631.247	70.030.598	98,1	80,8
16.	Transferi javnim preduzećima	109.865.000	101.208.801	108.438.373	98,7	107,1
17.	Ostali transferi-povrat i drugo	10.376.854	27.893.621	9.091.835	87,6	32,6
18.	Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta	4.100.000	9.984.500	4.100.000	100	41,1
e) Kapitalni transferi (od 19 do 20)		3.958.008	81.328.110	3.092.765	78,1	3,8
19.	Kapitalni transferi drugim nivoima vlade	1.148.008	14.129.810	1.147.765	100	8,1
20.	Kapitalni transferi pojedincima	2.810.000	67.198.300	1.945.000	69,2	2,9
f) Izdaci za kamate i ostale naknade (od 21 do 24)		77.862.292	66.366.744	65.111.297	83,6	98,1
21.	Kamate na kredite primljene kroz Državu	67.819.412	64.492.418	58.872.076	86,8	91,3
22.	Kamate-INO dug - direktne obaveze FBiH	2.824.366	1.874.326	2.710.267	96	144,6
23.	Kamate-domaće pozajmljivanje	6.833.568		3.144.014	46	
24.	Naknade-domaće pozajmljivanje	384.946		384.940	100	
II IZDACI (g+h+i)		607.678.422	229.203.022	535.053.310	88	233
g) Nabavka stalnih sredstava (od 25 do 31)		47.482.814	82.003.554	55.532.532	117	67,7
25.	Nabavka zemljišta i višegodišnjih zasada	10.000	31.486	6.314.377	63144	
26.	Nabavka građevina	12.559.164	1.413.532	12.523.757	99,7	886
27.	Ceste i mostovi na autocesti	19.100.000	47.918.018	18.444.199	96,6	38,5
28.	Nabavka opreme	6.498.763	15.918.637	7.319.770	112,6	46
29.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.000.000	3.489.995	1.999.684	100	57,3
30.	Nabavka sredstava u obliku prava	3.135.951	6.283.241	4.946.686	158	78,7
31.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.178.936	6.948.645	3.964.060	94,9	57,3
h) Pozajmljivanje i učešće u dionicama (32)		135.400.000	5.380.890	136.614.003	100,9	
32.	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	126.000.000		128.000.000	101,6	
33.	Učešće u projektima koje finansira međunarodna zajednica	5.000.000	5.380.890	4.214.003	84,3	78,3
34.	Pozajmica za poticaj razvoja poduz.i obrta	4.400.000		4.400.000	100	
i) Otplata dugova (od 33 do 36)		424.795.608	141.818.578	342.906.775	80,7	241,8
33.	Otplate dugova primljenih kredita državu	130.075.055	74.706.154	94.191.146	72,4	126
34.	Direktne obaveze Federacije-INO dug	3.236.267	22.234.053	2.932.025	90,6	13,2
35.	Otplate domaćeg pozajmljivanja	200.155.786	4.663.018	185.961.786	92,9	3988
35.1	Otplata pozaj.- Komercijalne banke	153.975.786		153.975.786	100	
35.2	Otplata pozaj.- JP AIR BOSNA	4.500.000	4.663.018	4.500.000	100	96,5
35.3	Otplata pozaj.- Terminali	10.200.000				
35.4	Otplata pozaj.- Fed. uprava civilne zaštite	11.500.000		7.506.000	65,3	
35.5	Otplata pozaj.- Federaln direkcija cesta	19.980.000		19.980.000	100	
36.	Otplata unutrašnjeg duga	91.328.500	40.215.353	59.821.819	65,5	148,8
36.1	Obaveze prema zaposlenicima	2.000.000	3.824.841	1.074.669	53,7	28,1
36.2	Obaveze prema dobavljačima	1.000.000	4.352.496	169.428	16,9	3,9
36.3	Obaveze za staru deviznu štednju	83.300.000	32.038.016	58.577.721	70,3	182,8
36.4	Ratna potraživanja	5.028.500				
III TEKUĆA REZERVA		9.750.622				
B POKRIĆE VIŠKA RASHODA NA PRIHODIMA		251.267.386				

Učešće pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: tekući transferi 47,6%; otplate primljenih kredita 20,1%; plaće i naknade troškova zaposlenih 12,1%; pozajmljivanje i učešće u dionicama 8%; izdaci za kamate 3,8%; izdaci za materijal i usluge 3,7%; izdaci za nabavku stalnih sredstava 3,3%; doprinosi na plaće poslodavca 1,2%; kapitalni transferi 0,2%.

Napominjemo da iskazani podaci u navedenoj tabeli ne odražavaju stvarno stanje rashoda i izdataka Budžeta FBiH za 2009. godinu, iz razloga što u finansijskim izvještajima nisu iskazani ostvareni rashodi i izdaci koji se odnose na izdatke po osnovu trošenja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence, te izdatke po osnovu trošenja sredstava prikupljenih po osnovu navigacijskih i drugih usluga.

5.3.2.1 Tekući rashodi

Tekući rashodi iskazani su u iznosu od 1.170.752.887 KM. Strukturu navedenih troškova čine: tekući transferi 69,5%, izdaci za plaće i naknade 17,7%, izdaci za materijal i usluge 5,4%, izdaci za kamate 5,6%, doprinosi poslodavca 1,8%.

Bruto plaće i naknade iskazane su u iznosu od 173.530.671 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 181.371.874 KM predstavlja ostvarenje od 95,7%. U odnosu na prethodnu, 2008. godinu bruto plaće i naknade su iskazane više za 1.042.021 KM. Na dan 31.12.2009. godine broj uposlenih u federalnim organima uprave bio je 6.993, dok je na isti dan 2008. godine bilo uposleno 7.025 djelatnika, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 32 uposlenika.

Zakonski propisi čija je primjena počela u 2009. godini imali su uticaj na visinu iskazanih rashoda, u odnosu na 2008. godinu. **Obračun i isplata plaća izabranim zastupnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u institucijama vlasti FBiH** u periodu januar – juni 2009. godine vršen je u skladu sa koeficijentima propisanim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u FBiH, koji je stupio na snagu 01.01.2009. godine i Odlukom administrativnih komisija Vlade, Predstavničkog doma i Doma naroda FBiH o visini jedinstvene osnovice za obračun plaće. Zakonom o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH, donesenim 31.07.2009. godine, je regulisano da ukupna mjesečna masa sredstava za plaće i naknade koje nemaju karakter plaća može iznositi 10% manje od ukupne mase sredstava isplaćenih u mjesecu decembru 2008. godine i da će se isto regulisati zakonima, uredbama i drugim aktima Vlade FBiH koji se odnose na primanja dužnosnika i nosilaca dužnosti u institucijama FBiH. Nakon stupanja na snagu navedenog Zakona, Vlada FBiH je donijela Zaključke o akontativnom obračunu i isplati plaća za juli i august mjesec 2009. godine. Administrativne komisije Vlade FBiH, Predstavničkog doma i Doma naroda su 17.09.2009. godine donijele Odluku o utvrđivanju jedinstvene osnovice za obračun plaće nosiocima izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti. Na taj način utvrđena je plaća u visini isplaćene plaće za januar 2009. godine umanjena za 10%. Provedenom revizijom utvrdili smo da je izvršena korekcija isplaćenih plaća za jul i august, te je do 31.12.2009. godine vršen obračun i isplata plaća u skladu sa Odlukom administrativnih komisija od 17.09.2009. godine. **Obračun i isplata plaća za državne službenike i namještenike**, zaposlenih u institucijama i ustanovama FBiH, za period juli-decembar 2009. godine su vršeni na osnovu zaključaka i odluka Vlade FBiH. Navedenim aktima definisana je visina plaće u visini isplaćene plaće za decembar 2008. godine umanjena za 10%. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Vlada prilikom donošenja Odluka (Odluka o izmjenama odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika u federalnim organima državne službe i Odluka o izmjenama odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće namještenika u federalnim organima državne službe), osigurala mišljenja nadležnih institucija u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade FBiH.

Na osnovu naprijed navedenog, kao i izvršenog uvida u prezentiranu dokumentaciju, ne može se potvrditi da su ispoštovane odredbe Zakona o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH u dijelu obračuna i isplate plaća i naknada, imajući u vidu da je navedenim Zakonom utvrđeno da će se uštete prethodno regulisati odredbama Aneksa kolektivnih ugovora grana i djelatnosti, odnosno da će se u roku od 120 dana od dana donošenja navedenog Zakona izvršiti usklađivanje odredaba zakona i drugih propisa kojima su utvrđena pitanja iz ove oblasti.

Potrebno je da Vlada FBiH u cilju dosljedne primjene Zakona o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH u djelu ostvarivanja ušteta po osnovu plaća i naknada koje nemaju karakter plaće poduzme aktivnosti na donošenju Aneksa kolektivnih ugovora grana i djelatnosti i usklađivanju odredaba zakona i drugih propisa kojima su utvrđena pitanja iz ove oblasti.

Naknada plaće za produženi rad iskazana je u neto iznosu od 545.355 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje za 52,1%. Konstatovano je da je dio korisnika budžeta nastavio isplatu navedenih naknada i tokom 2009. godine, a iz dokumentacije se nije mogla potvrditi osnovanost iskazanog troška. Nepravilnosti su konstatovane u dijelu donošenja akta o potrebi uvođenja dužeg rada od punog radnog vremena, neadekvatne evidencije o prekovremenim satima, kao i sačinjavanja izvještaja o izvršenom poslu (Parlament FBiH, Vlada FBiH, Federalno ministarstvo okoliša i turizma).

Potrebno je preispitati opravdanost uvođenja prekovremenog rada, a obračun i isplatu navedene naknade vršiti u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Naknada plaće za vrijeme plaćenog odsustva (porodiljskog) iskazana je u iznosu od 771.009 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 17.464 KM. Navedena naknada je isplaćena, iako je Zakonom o zdravstvenom osiguranju u FBiH definisano da se sredstva za naknadu plaće po osnovu porodiljskog odsustva osiguravaju u budžetu kantona i isplaćuju se u visini i na način koji odredi zakonodavno tijelo kantona, kao i da u skladu sa instrukcijama za sačinjavanje budžetskog zahtijeva za 2009. godinu ista nije mogla biti planirana. Provedenim revizijama je konstatovano da dio budžetskih korisnika nije isplaćivao ovu naknadu, dok je određeni broj budžetskih korisnika isplaćivao naknadu iz sredstava federalnog budžeta. Utvrđeno je da kod korisnika budžeta koji su isplaćivali naknadu uposlenicama, ista nije bila utvrđena internim aktom, da se prilikom obračuna visine naknade nije primjenjivala jedinstvena metodologija na nivou budžetskog korisnika, niti se donosio odgovarajući akt o pravu na isplatu, što je imalo za rezultat da su uposlenicama isplaćeni različiti mjesečni iznosi ovih naknada (u zavisnosti od mjesta prebivališta – kantona), odnosno da određenom broju istih ova naknada nije isplaćena.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti u cilju jedinstvenog regulisanja načina obračuna i isplate naknade plaće za vrijeme porodiljskog odsustva, za sve korisnike federalnog budžeta, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 33.703.512 KM, što u odnosu na planirana sredstva Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH predstavlja ostvarenje od 94,3%, a u odnosu na prošlu 2008. godinu manje su za 14.485.324 KM, odnosno 30,1%. Napominjemo da je obračun i isplata **naknade za topli obrok** za period juli-december 2009. godine vršena u visini od 1% prosječne plaće isplaćene u FBiH. Za nosioce izvršnih funkcija vlasti i savjetnika naprijed navedeni obračun vršen je na osnovu Odluke administrativnih komisija Vlade, Predstavničkog doma i Doma naroda FBiH, dok za državne službenike i namještenike za isti period nije prezentiran akt kojim je umanjena visina navedene naknade utvrđena Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koji nemaju karakter plaće.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 63.284.188 KM, što u odnosu na planirana sredstva Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH od 70.278.578 KM predstavlja ostvarenje od 90%. U odnosu na prošlu 2008. godinu ovi izdaci su ostvareni manje za 9.888.895 KM, odnosno za 13,5%. Iako su budžetski korisnici donijeli najveći broj internih akata vezanih za efikasno raspolaganje budžetskim sredstvima, nakon provedene revizije ne može se potvrditi da su isti uspostavili funkcionalan sistem internih kontrola nad korištenjem istih. Navedeno se posebno odnosi na putne troškove, troškove telefona, izdatke za gorivo, troškove reprezentacije i troškove ugovorenih usluga.

Izdaci za gorivo, materijal i usluge za održavanje vozila iskazani su u iznosu od 3.115.284 KM, od čega se na izdatke za gorivo odnosi 1.978.354 KM. Vlada FBiH je 13.05.2009. godine donijela Uredbu o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, u skladu sa kojom su budžetski korisnici donijeli interne pravilnike o upotrebi službenih putničkih automobila. Provedenom revizijom dijela budžetskih korisnika, konstatovano je da se donesena Uredba i interni pravilnici nisu dosljedno primjenjivali, posebno u djelu vođenja uredne evidencija o kretanju službenog putničkog automobila, pređenih kilometara i utrošku goriva na utvrđenom obrascu putnog naloga. Zbog navedenog se nije moglo potvrditi da je uspostavljena adekvatna kontrola nad upotrebom službenih automobila kod dijela budžetskih korisnika, da su službeni automobili korišteni u skladu sa datim ovlaštenjima i samo za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada budžetskih korisnika, kao i da je vršena adekvatna kontrola utroška goriva.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH od strane korisnika budžeta u FBiH.

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu 5.502.296 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 289.911 KM. U navedenom iznosu najznačajniju stavku čine izdaci za unajmljivanje prostora i zgrada u iznosu od 3.768.605 KM, i isti su u odnosu na prethodnu godinu povećani za 68.903 KM. U prethodnom periodu od strane Vlade FBiH poduzimane su aktivnosti na rješavanju smještaja dijela federalnih institucija u Mostaru i u Sarajevu, i angažovana značajna budžetska sredstva na kupovini devastirane zgrade hotela „Hercegovina“ u Mostaru u iznosu od 3.000.000 KM (2007. godina) i adaptaciji poslovnog objekta JP Geodetski zavod u Sarajevu u iznosu 3.566.891 KM (2007. i 2008. godina). Od strane Vlade FBiH i Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH nisu poduzete adekvatne

mjere na okončanju započetih aktivnosti za rješavanje smještaja federalnih institucija u objekte u koje su izvršena navedena ulaganja. Navedeno ima posebnu značajnost obzirom na iznos sredstava koji se isplaćuje za smještaj federalnih institucija, od čega su samo za unajmljivanje poslovnih prostora u Mostaru u 2009. godini iskazani izdaci u iznosu od 943.995 KM. Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da su u 2009. godini poduzimane adekvatne mjere u cilju smanjenja troškova po naprijed navedenom osnovu, odnosno racionalnijem i efikasnijem korištenju budžetskih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme adekvatnije mjere za trajno i cjelovito rješavanje smještaja federalnih organa i institucija, a u cilju racionalizacije troškova unajmljivanja imovine, kao i efikasnijeg i funkcionalnijeg rada organa i institucija.

Potrebno je da Vlada FBiH, putem nadležnih institucija, poduzme aktivnosti na rješavanju pitanja izvršenih ulaganja u objekte hotel „Hercegovina“ u Mostaru i JP Geodetski zavod BIH u Sarajevu, u cilju zaštite i efikasnijeg korištenja javnih sredstava.

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu od 991.457 KM, što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, izvršenom revizijom konstatovano je kao i prethodne godine da je značajan broj korisnika budžeta zaključivao ugovore o djelu za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, iako je za angažovanje izvršilaca za obavljanje navedenih poslova bilo potrebno provesti proceduru prijema u radni odnos, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Dio organa i institucija je pomenute ugovore sa izvršiocima posla zaključivao u kontinuitetu tokom cijele godine, u pojedinim slučajevima retroaktivno, a prilikom isplate naknade po zaključenim ugovorima, u nekim slučajevima nisu sačinjeni i prezentirani izvještaji o obavljenim poslovima i zadacima za koje je ugovor zaključen, dok su u određenim slučajevima izvještaji o obavljenom poslu uopšteni. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet zaključivanja ugovora. Iako nije bilo utvrđeno ugovorom, pojedinim izvršiocima isplaćivane su naknade za službeno putovanje, kao i plaćani troškovi za iznajmljivanje stanova. Navedeni nedostaci su konstatovani kod značajnog broja revidiranih korisnika Budžeta FBiH (**Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica, Federalna direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta, Vlada FBiH, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Ured Predsjednika i dva podpredsjednika FBiH.**)

Potrebno je da budžetski korisnici ugovore o djelu i ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključuju samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora.

Naknade za rad u stručnim komisijama i drugim radnim tijelima iskazane su u neto iznosu od 2.067.524 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 163.118 KM ili 8%. Uvidom u dokumentaciju vezano za isplatu naknade komisija - radnih tijela kod revidiranih budžetskih korisnika konstatovali smo nedosljednu primjenu Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe (u daljem tekstu Odluka), u dijelu: isplate naknade uposlenicima u federalnim ministarstvima i drugim federalnim organima državne službe za radna tijela osnovana radi izvršavanja poslova koji su utvrđeni kao redovni poslovi u skladu sa djelokrugom federalnog organa državne službe; definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade za članove radnih tijela; isplate naknade po izvršenju datog zadatka u utvrđenim rokovima; isplate naknade za rad u radnim tijelima uz istovremenu isplatu naknade za prekovremeni rad; isplatu naknade za rad u radnim tijelima za koje se nije moglo potvrditi da su radili poslije redovnog radnog vremena; kao i u dijelu više isplaćene naknade članovima komisija u odnosu na ukupno propisanu godišnju naknadu. Također, se ne može potvrditi opravdanost isplate naknada za rad članovima komisija koji su uposlenici institucija i koji su dužni u toku radnog vremena obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, iz razloga što se iz prezentirane dokumentacije, kod dijela korisnika budžeta, nije moglo potvrditi da su poslovi u komisijama obavljali van radnog vremena. Ovo ističemo i iz razloga što su pojedini članovi u toku jednog mjeseca bili angažovani u više različitih komisija (komisije formirane odlukom Vlade FBiH i

komisije formirane po posebnim propisima), pa se postavlja i pitanje kvalitetnog i efikasnog obavljanja redovnih poslova i radnih zadataka od strane uposlenika angažovanih u komisijama. Nedostaci su konstatovani kod: **Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Doma naroda Parlamenta FBiH i Zajedničkih službi Parlamenta FBiH.**

Posebno ističemo isplatu naknada članovima komisija – radnih tijela koja su formirana odlukama Vlade FBiH, a isplata vršena na teret odobrenih budžetskih sredstava Ministarstva finansija. Navedeno se odnosi na: Odbor za nadzor nad implementacijom Zakona o porezu na dohodak (neto iznos 108.272 KM), Komisija za verificiranje računa stare devizne štednje (neto iznos 73.002 KM), Odbor za nadzor nad implementacijom Zakona o jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa (neto iznos 35.009 KM) i Komisija za verificiranje neisplaćenih obaveza prema dobavljačima za robe, materijal i usluge prijašnjeg FMO-a i drugih federalnih organa uprave nastalih u periodu od 01.04.1996. godine - 31.12.2005. godine (neto iznos 10.090 KM). Vezano za rad navedenih komisija, izvršenom revizijom se nije mogla potvrditi opravdanost isplate naknada članovima pojedinih komisija.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je više članova Odbora za nadzor nad implementacijom Zakona o porezu na dohodak, istovremeno i članovi Odbora za nadzor nad implementacijom Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa i Radnog tijela za analizu postojećih propisa iz oblasti fiskalnih kasa, te izrade novih propisa u vezi sa fiskalnim kasama, a radi se o uposlenicima federalnih organa (Vlade FBiH, Ministarstva finansija i Porezne uprave FBiH), kojima je u sklopu obavljanja redovnih poslova i zadataka propisano i da prate i implementiraju zakone iz oblasti poreza. Ističemo da su pojedini članovi, koji su bili imenovani u sva tri odbora/radna tijela, ostvarili naknadu za rad u 2009. godini u iznosu od 10.419 KM, odnosno 11.114 KM (bez isplaćene naknade u 2009. godini za rad u 2008. godini), što je više od ukupno propisane godišnje naknade za rad u stručnim tijelima.

Vezano za rad **Komisije za pojedinačno i konačno verificiranje obaveza prema dobavljačima prijašnjeg FMO**, konstatovano je da je ista formirana u 2006. godini, da nije u zadatom roku izvršila verifikaciju svih obaveza, nakon čega je u 2008. godini imenovana nova Komisija za verifikaciju neplaćenih obaveza prema dobavljačima za robe, materijale i usluge Prijašnjeg FMO. Obzirom da ni navedena komisija nije verificirala cjelokupne obaveze u propisanom roku, dana 14.12.2009. godine imenovana je nova Komisija sa zadatkom da u roku od 90 dana utvrdi osnovanost obaveza i potraživanja Prijašnjeg FMO. Iako navedene komisije nisu izvršile poslove i zadatke za koje su formirane, članovima komisija do sada je isplaćena naknada u iznosu od 83.631 KM (isplata naknada će se nastaviti u narednom periodu), od čega na 2009. godinu se odnosi 10.090 KM. Skrećemo pažnju da je za predsjednika svih navedenih komisija imenovana ista osoba, a i članovi komisija se u većini slučajeva ponavljaju.

Potrebno je da Vlada FBiH kao i Ministarstvo finansija, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzmu aktivnosti da se od strane korisnika budžeta dosljedno primjenjuje Odluka o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.

5.3.2.2 Tekući transferi (grantovi)

Tekući transferi (grantovi) iskazani su u iznosu od 814.192.631 KM što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje od 169.978.925 KM ili 17,3 % (od čega su samo transferi javnim preduzećima povećani za 7.229.572 KM). Korisnici budžeta, nadležni za realizaciju tekućih transfera, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju, su u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu predložili Vladi FBiH programe utroška sredstava, po pojedinim transferima, koje je ista usvojila. Za dio tekućih transfera koji se realizira iz Budžeta FBiH navedenim Zakonom nije utvrđena obaveza sačinjavanja i predlaganja Vladi FBiH programa utroška sredstava, kao ni obaveza izvještavanja Vlade FBiH o utrošku (transfer za vodoprivredu i transfer udruženjima građana i drugim organizacijama). **Izvršenom uvidom u realizaciju usvojenih programa utroška sredstava, konstatovano je da dio budžetskih korisnika nije u potpunosti postupio u skladu sa usvojenim programima (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike Federalno ministarstvo kulture i sporta, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo energije, industrije i rudarstva, Federalno**

ministarstvo obrazovanja i nauke, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija). Kao i prethodne godine, propusti se u najvećem dijelu odnose na neadekvatnu primjenu propisanih kriterija (isti nisu dovoljno jasni i mjerljivi) kod izbora korisnika i visine sredstava transfera i neuspostavljanja nadzora nad namjenskim korištenjem sredstava (putem izvještavanja od strane korisnika sredstava i neposrednim uvidom u realizaciju projekata kod korisnika sredstava). Jedan dio korisnika sredstava nije vršio izvještavanje Ministarstva finansija i Vlade FBiH o realizaciji sredstava. Prilikom realizacije sredstava tekućih transfera, dio nadležnih ministarstava nije potpisivao sa krajnjim korisnicima ugovore o namjenskoj upotrebi sredstava sa jasnim navođenjem međusobnih prava i obaveza, a u cilju praćenja namjenskog utroška sredstava od strane krajnjih korisnika. Vezano za izvještavanje o utrošku tekućih transfera, smatramo značajnim istaći da zakonskim i ostalim propisima (Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2009. godinu) nije jasno definisan način izvještavanja, kako Vlade FBiH tako i Ministarstva finansija, a od strane istih nisu poduzete aktivnosti da se utvrdi način izvještavanja, a u cilju adekvatnog praćenja utroška sredstava od strane nadležnih ministarstva. **Posljedica navedenog je da je izvještavanje od strane nadležnih ministarstava u najvećem dijelom vršeno putem iskazivanja samo finansijskih pokazatelja (bez tekstualnog obrazloženja u okviru finansijskih izvještaja) kao i prosljeđivanjem izvještaja o utrošku sredstava sačinjenih od strane krajnjih korisnika. Zbog navedenog se ne može potvrditi da je od strane nadležnih ministarstava uspostavljen adekvatan nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava tekućih transfera od strane krajnjih korisnika, kao i da su se od strane Vlade FBiH i Ministarstva finansija poduzimale aktivnosti u dijelu adekvatnog praćenja realizacije programa utroška sredstava, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja budžetskih sredstava, na što je ukazivano i u prethodnim revizijama.**

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzmu odgovarajuće aktivnosti kako bi ministarstva nadležna za realizaciju sredstava po osnovu tekućih transfera, u okviru djelokruga poslova koje obavljaju, dosljedno provodila usvojene programe utroška sredstava, u cilju efikasnog i transparentnog korištenja javnih sredstava.

Preporučuje se da Ministarstvo finansija, u saradnji sa Vladom FBiH poduzmu aktivnosti, kako bi se zakonskim i ostalim provedbenim propisima jasno definisao način izvještavanja nadležnih institucija i organa o utrošku sredstava tekućih transfera, u cilju adekvatnog praćenja namjenskog utroška istih.

Transfer Fondu PIO/MIO za refundiranje isplaćenih sredstava za isplaćene penzije pod povoljnijim uslovima u Glavnoj knjigi Trezora iskazan je u iznosu od 71.150.000 KM koliko je Budžetom FBiH za 2009. godinu i odobreno. Međutim, na navedenoj poziciji izdataka nisu iskazane ukupne obaveze prema Federalnom zavodu PIO/MIO na ime duga za isplaćene penzije do 31.12.2009.godine, imajući u vidu da je od strane nadležnog Ministarstva (Federalnog ministarstva rada i socijalne politike) na poziciji „Ostali razgraničeni rashodi“ iskazana obaveza na ime navedenog duga u iznosu od 180.979.871 KM. Iskazani dug se ne može potvrditi kako po vrsti, tako i periodu na koji se odnosi, iz razloga što nadležno ministarstvo nije uspostavilo evidenciju obaveza prema PIO/MIO-u, nije vršena adekvatna kontrola dostavljenih zahtjeva za refundaciju. Uzimajući u obzir da je navedeni dio duga koji se odnosi na isplaćene penzije do 31.12.2009. godine iskazan na vremenskim razgraničenjima, a ne i na rashodima i izdacima fiskalne godine, tj. u periodu kada su oni i nastali, ne može se potvrditi da je postupljeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Navedeno ima utjecaja na istinit i objektivni prikaz izvršenja budžeta za 2009. godinu. Napominjemo da se sredstva planiraju i realizuju u skladu sa Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica, Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, Uredbom o povoljnijim uslovima za sticanje prava na starosnu penziju vojnih osiguranika vojske FBiH (Uredba II), kao i Uredbom o sticanju prava na starosnu penziju po povoljnijim uslovima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane (Uredba III), kojima je utvrđeno da će se sredstva za isplatu navedenih penzija osigurati Budžetom FBiH sve dok korisnici penzija ne ispune uslove za starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijsko-invalidskom osiguranju. **Vlada FBiH je Zaključkom V broj 588/09 od 30.07.2009. godine zadužila Federalni zavod PIO/MIO, Ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo branitelja i invalida domovinskog rata i Federalno ministarstva rada i socijalne politike da izvrše analizu zakona i uredbi o povoljnijem penzionisanju i predlože zakon na osnovu kojeg će se**

na jedinstven način urediti penzionisanje pod povoljnijim uslovima, koji nije realizovan do kraja 2009. godine. Također, Vlada FBiH je 04.11.2009. godine donijela Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe II i Uredbe III u dijelu sa se sredstva potrebna za pokriće obaveza nastalih u skladu sa ovim uredbama osiguravaju u iznosu od 50% iz sredstava koja se vode na posebnom podračunu nositelja penzionog i invalidskog osiguranja u FBiH i 50% potrebnih sredstava iz Budžeta FBiH. Sredstva se osiguravaju za korisnike penzija koji su penzionisani po Uredbu II do donošenja odgovarajućeg Zakona, a za korisnike penzija po Uredbi III sve dok je Uredba na snazi.

Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnih institucija poduzme aktivnosti u cilju realizacije Zaključka Vlade FBiH broj 588/09 od 30.07.2009. godine, u dijelu analize zakonskih propisa i uredbi o povoljnijem penzionisanju i predlaganju zakona na osnovu kojeg će se na jedinstven način urediti penzionisanje pod povoljnijim uslovima.

Transfer za lica sa invaliditetom iskazan je u visini od 152.357.624 KM. Isplata navedenog transfera izvršena je na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike. **Izvršenom revizijom konstatovano je da u navedenom iznosu nisu iskazane obaveze u iznosu od 108.055.580 KM, koje su u nadležnom Ministarstvu iskazane na poziciji „Ostali razgraničeni rashodi“.** Navedene obaveze nastale su primjenom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite od 14.03.2009. godine, kojim su svi korisnici prava kojima je utvrđen stepen invaliditeta manji od 90% izgubili navedeno pravo sa 14.09.2009. godine. Do navedenog datuma obrađeni su svi primljeni zahtjevi i uvedeno i izvedeno iz prava 39.191 korisnik, po istom ispostavilo rješenja o ostvarivanju prava u ukupnom iznosu od 135.747.853 KM. Do kraja godine na poziciji rashoda evidentirano je i isplaćeno po navedenom osnovu iznos od 27.692.273 KM, a ostatak evidentiran na poziciji vremenskih razgraničenja.

Tokom fiskalne godine Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je izvještavalo Vladu FBiH i Ministarstvo finansija o nedostatku sredstava za isplatu obaveza prema licima sa invaliditetom i obaveza po osnovu PIO/MIO za refundiranje isplaćenih sredstava za isplaćene penzije pod povoljnijim uslovima i načina njihovog iskazivanja, međutim ne može se potvrditi da su od strane istih poduzete aktivnosti kako na obezbjeđenju sredstava, tako i njegovog pravilnog evidentiranja.

Potrebno je da Vlada FBiH u okviru svojih nadležnosti poduzme aktivnosti kako bi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike dosljedno ispoštovalo Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom u dijelu osiguranja budžetskih sredstava za izmirenje obaveza prema korisnicima koji su uvedeni u pravo (u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH), kao i obezbjeđenja adekvatnog nadzora nad primjenom navedenog Zakona.

Transfer za invalidnine iskazan je u iznosu od 307.530.769 KM, što u odnosu odobrena sredstva iznosi 99,99%. Transfer je realizovan na osnovu Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica preko Federalnog ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata. Iskazani iznos u 2009. godini predstavlja 11 mjesečnih isplata i dio invalidnine za decembar 2009. godine, **dok je dio invalidnine za decembar u iznosu od 26.583.790 KM evidentiran na poziciji „Ostali razgraničeni rashodi“ i isti će teretiti Budžet FBiH za 2010. godinu.** Provedenom revizijom utvrđeno je da nije dosljedno primjenjen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica, u dijelu primjene utvrđene osnovice za određivanje mjesečnih novčanih primanja za 2009. godinu, niti su zbog nemogućnosti primjene poduzimane blagovremene aktivnosti na izmjeni i dopuni istog. Ministarstvo se više puta u toku godine obraćalo Vladi FBiH i Federalnom ministarstvu finansija i upozoravalo na nedostajuća sredstva na ovoj poziciji, ali potrebna sredstva nisu odobrena.

Potrebno je da Vlada FBiH, Ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata poduzmu aktivnosti u cilju obezbjeđenja potrebnog iznosa sredstava za izmirenje obaveza nastalih na osnovu utvrđenih prava u skladu sa Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica uz dosljednu primjenu Zakona o budžetima u FBiH.

Transfer za kantonalne službe za zapošljavanje za isplatu naknada demobilisanim borcima iskazan je u iznosu od 30.959.167 KM, a realiziran je putem Federalnog ministarstva boraca, i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata. **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica,** utvrđeno je da potrebna novčana sredstva osiguravaju nadležne kantonalne službe za zapošljavanje u visini od 50% svojih ukupnih prihoda ostvarenih od doprinosa za

osiguranje od nezaposlenosti, a razliku potrebnih sredstava osiguravaju Federacija BiH i kantoni preraspodjelom udjela sredstava sa Jedinstvenog računa u korist Federacije BiH u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH. Poslije proglašenja neustavnim Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH (iz razloga što se federalna vlast i kantoni nisu prethodno dogovorili o preraspodjeli sredstava), nisu poduzete aktivnosti u cilju utvrđivanja finansiranja ove obaveze između Federacije BiH i kantona, već su se obaveze u 2009. godini izmirivale u okviru raspoloživih sredstava u Budžetu FBiH. Obaveze su se izmirivale na način da se nakon obezbjeđenja potrebnih novčanih sredstava od strane nadležne kantonalne službe i dostavljenog dokaza o uplati sredstava, razlika do ukupno potrebnih sredstava uplaćivalo od strane nadležnog Ministarstvo iz sredstava federalnog budžeta, bez učešća kantona. Od ukupno utvrđenih obaveza koje su se trebale izmiriti iz budžeta FBiH i kantona u iznosu od 51.929.663 KM, iz sredstava Budžeta FBiH za 2009. godinu obezbijedeno je 30.959.167 KM. Dio obaveza po ovom osnovu u iznosu od 6.494.769 KM iskazan je na bilansnoj poziciji „Ostali razgraničeni rashodi“, a obaveze u iznosu od 14.475.727 KM su prenešene u 2010. godinu. Odlukom Vlade FBiH od 11.01.2010. godine za neisplaćene mjesečne novčane naknade demobilisanim borcima za 2009. godinu iz sredstava Budžeta FBiH za 2010. godinu odobreno je 6.501.093 KM. **Zakonom o prestanku važenja Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica** (donesen 26.02.2010. godine) utvrđeno je da 01.05.2010. godine prestaje važiti Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, neisplaćene naknade koje su obračunate na osnovu rješenja koja su izdata do stupanja na snagu ovog Zakona (zaostale, a neisplaćene naknade), ostaju kao obaveza organa propisanih Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica. Zbog svega naprijed navedenog ne možemo potvrditi osnovanost isplate cjelokupnog iznosa sredstava za navedene naknade iz Budžeta FBiH za 2009. godinu, kao i iskazivanja dijela obaveza na poziciji „Ostali razgraničeni rashodi“ koje su se Odlukom Vlade izmirene na teret Budžeta FBiH 2010. godine.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica i Zakonom o prestanku važenja Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica obezbijedila sredstva za isplatu preostale obaveze po istom.

Transfer za implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja iskazan je u iznosu od 16.470.000 KM, što je u okviru sredstva odobrenim budžetom. Međutim, uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su ukupno stvorene obaveze po osnovu ovog transfera u 2009. godini iznosile **17.088.362 KM**. Dio obaveza od 618.362 KM evidentiranih na poziciji „Ostali razgraničeni rashod“, stvoren je iznad iznosa odobrenim budžetom, **što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH**. Odlukom Vlade FBiH od 11.01.2010. godine nadležnom Ministarstvu su odobrena sredstva iz Budžeta FBiH za 2010. godinu za isplate neisplaćenih mjesečnih novčanih naknada dobitnika ratnih priznanja iz 2009. godini u iznosu od 618.362 KM.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama poduzme aktivnosti u cilju obezbjeđenja potrebnog iznosa sredstava za izmirenje obaveza nastalih na osnovu utvrđenih prava u skladu sa Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica uz dosljednu primjenu Zakona o budžetima u FBiH.

Transfer za poljoprivredu realizovan je u iznosu od 49.198.591 KM putem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo poljoprivrede). U skladu sa članom 5. Zakona o poljoprivredi, Ministarstvo poljoprivrede je 04.03.2009. godine donijelo **Godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije**, kojim se opredijelilo za mjere poljoprivredne politike koje će se finansirati iz Budžeta FBiH za 2009. godinu a iste je najvećim dijelom ugradilo i u Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podsticaj za poljoprivredu“ za 2009. godinu, kojeg je na prijedlog Ministarstva poljoprivrede usvojila Vlada FBiH (u daljem tekstu: Program utroška sredstava „Podsticaj za poljoprivredu“). **Provedenom revizijom, nismo mogli potvrditi da je Godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije za 2009. godinu sačinjen na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2006 – 2010. godina, kao i da je Program utroška sredstava „Podsticaj za poljoprivredu“ za 2009. godinu sačinjen uz dosljednu primjenu Zakona o novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Također je konstatovano da Ministarstvo poljoprivrede prilikom sačinjavanja Programa utroška sredstava „Podsticaj za poljoprivredu“ za 2009. godinu nije dosljedno ispoštovalo odredbe članova 5., 6. i 28. Zakona o**

novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u dijelu preraspodjele sredstava federalnih poticaja po kantonima na osnovu procentualnog udjela pojedinih resursa po kantonima u ukupnoj proizvodnji ili djelatnosti na nivou Federacije BiH, u dijelu obezbjeđivanja kantonima da pripadajući dio sredstava preusmjeravaju na druge stavke unutar oblasti, kao i u dijelu poštivanja zakonskih rokova za sačinjavanje Prijedloga Programa i Uputstva za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i obezbjeđivanja saglasnosti od nadležnih odbora Parlamenta FBiH. Ministarstvo poljoprivrede je, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama, obavezno da vodi **centralnu bazu podataka** o svim vrstama novčanih podrški i njihovim korisnicima. Prezentirana nam je pomoćna evidencija (u excel tabelama) o svim vrstama novčanih podrški i njihovim korisnicima za koju ne možemo potvrditi da je adekvatna, obzirom da ne pruža zadovoljavajući nivo sigurnosti podataka i ima ograničene mogućnosti.

U skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, odabir prioriteta za novčanu podršku treba da se vrši u skladu sa strateškim opredjeljenjima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. **Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2006 – 2010. godina** (u daljem tekstu: Strategija razvoja poljoprivrede), donesena je u 2006. godini i usvojena je od strane Parlamenta FBiH, koja u sebi sadrži i **Akcioni plan** kojim su predviđene aktivnosti, nosioci i rokovi za provedbu iste, kao i ciljevi koji se trebaju postići implementacijom istih. Iako su se, u međuvremenu, desile značajne promjene u okruženju, a prvenstveno u odnosima između države BiH i zemalja Evropske unije, kao i zemalja u okruženju, što je imalo za posljedicu provođenje određenih aktivnosti iz oblasti poljoprivrede na nivou BiH i prihvatanja njihove implementacije od strane FBiH, a da prethodno nije izvršeno revidiranje donesenog Akcionog plan implementacije Strategije, niti su izvršene predviđene Izmjene i dopune Zakona o novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Neusaglašenost naprijed navedenog Zakona i njegovo nedosljedno provođenje imalo je za posljedicu da su u toku godine 3 puta vršene izmjene Programa utroška sredstava i 5 puta izmjene Uputstva za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, a posljednja izmjena je objavljena 29.12.2009. godine čime su prethodno izvršena preusmjeravanja unutar programa prihvaćena i ugrađena u navedeni Program, kao planirana.

U Programu utroška sredstava „Podsticaji za poljoprivredu“ za 2009. godinu su bili uključeni preneseni poticaji korisnicima koji su ispunjavali posebno propisane kriterije po osnovu Programa utroška sredstava „Podsticaji za poljoprivredu“ za 2008. godinu u iznosu od 14.759.598 KM, i isti izmireni na teret budžetske 2009. godine, a navedeno je imalo za posljedicu smanjena ukupne mase raspoloživih sredstava za oblast poljoprivrede, a time i poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju u 2009. godini. Vezano za izvršenje Transfera za poljoprivredu, nije se moglo potvrditi da je raspodjela sredstava za investicijske projekte, u svim slučajevima, izvršena uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava, kao ni opravdanost i osnovanost dodjeljivanja nepovratnih sredstava za investicione projekte (na osnovu odluka ministra), u iznosu od 300.000 KM. Također, nije se moglo potvrditi opravdanost dodjele nepovratnih sredstava za investicione projekte u iznosu od 355.000 KM od strane Komisije za investicije nadležnog Ministarstva, obzirom da je ista navedene odluke donosila samo na osnovu prethodno donesenih Odluka o dodjeli kredita od strane Razvojne banke, a da nije imala na raspolaganju projekte za koje se odobravaju sredstva. Imajući u vidu da Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji nije predviđeno finansiranje programskih aktivnosti Ruralnog razvoja, u obavljenoj reviziji nismo mogli potvrditi osnovanost uključivanja i finansiranja istih kroz Program utroška sredstava „Podsticaji za poljoprivredu“ za 2009. godinu u iznosu od 1.537.000 KM.

Potrebno je da Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije donosi u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i Zakonom o novčanim podrškama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u dijelu poštivanja usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH i u dijelu planiranja samo onih mjera poljoprivredne politike koje je moguće isfinansirati u godini za koju se donosi Program. Također je potrebno da se novčane podrške u oblasti poljoprivrede realizuju u okviru budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu, a u skladu sa zakonskim i ostalim propisima koji regulišu donošenje i izvršavanje Budžeta FBiH.

Transfer za konsolidaciju rudnika uglja u FBiH u 2009. godini realizovan je u visini od 28.000.000 KM, putem Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva. Zakonom o konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine utvrđeni su korisnici i visina sredstava (godišnje od 28.587.002 KM), međusobna prava i obaveze. Zakonom je utvrđeno

da se sredstva Federacija BiH ulažu u konsolidaciju rudnika uglja u FBiH. U skladu sa članom 3. navedenog Zakona, **Prijedlog godišnjeg plana sa tačnim iznosima potrebnih sredstava za finansijsku konsolidaciju rudnika nadležno Ministarstvo trebalo je utvrditi nakon umanjnja duga rudnika na osnovu Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.** Međutim, izvršenom revizijom nije se moglo potvrditi da je postupljeno u skladu sa navedenim, a Budžetom FBiH za 2009. godinu odobrena su sredstva ovog transfera u visini od 28.000.000 KM sa proporcionalnim učešćem korisnika sredstava u Zakonom utvrđenom iznosu podijeljena na sve korisnike sredstava. Također, u skladu sa članom 6. Zakona utvrđeno je da se sredstva koja FBiH ulaže u konsolidaciju rudnika uglja u FBiH knjiže kao povećanje učešća državnog kapitala u ovim rudnicima, koji je ranije umanjivan usljed iskazanog gubitka u poslovanju. Međutim, nije predložena dokumentacija od strane Ministarstva da isto raspolaže sa podacima, iako je bilo u obavezi u skladu sa Zakonom da su korisnici sredstava postupili u skladu sa navedenom odredbom Zakona. Posebno ističemo da nadležno Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti prije doznačavanja navedenih sredstava na obezbjeđenju adekvatne dokumentacije kojom bi se obezbjedila dosljedna provedba navedenog Zakona u dijelu učešća državnog kapitala za dio uplaćenih sredstava, imajući u vidu da se vršilo ulaganje i u dioničko društvo.

Potrebno je da Vlada FBiH u skladu sa svojim nadležnostima poduzme aktivnosti na dosljednoj primjeni Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine.

Transfer konsolidacija „Krivaja“ Zavidovići u 2009. godini iskazan je u iznosu od 6.069.093 KM. Realizacija je izvršena putem Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva, na osnovu usvojenog Programa utroška, a Vlada FBiH je dala saglasnosti na pojedinačne odluke o raspodjeli dijela sredstava tekućeg transfera konsolidacija „Krivaja“ Zavidovići i to:

- **za finansiranje troškova rada IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići – pomoć radnicima do otvaranja stečajnog postupka** u visini od 276.776 KM (Odluka broj 08-14-630/09);
- **za rješavanje obaveza prema radnicima po osnovu neto plaća i doprinosa za penzijsko invalidsko osiguranje za period od 01.08. do 01.12.08. godine** u visini od 4.253.516 KM (Odluka broj 08-14-628/09);
- **za učešće u finansiranju po razlici drvnih sortimenata** u visini od 1.800.000 KM (Odluka broj 08-14-627/09);
- **za finansiranje troškova rada – nesmetane isporuke električne energije** u visini od 669.708 KM (Odluka broj 08-14-629/09).

Navedene odluke su donesene 02.04.2008. godine, na osnovu potpisanog Ugovora o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. Zavidovići broj 03-19-1259/08 od 24.09.2008. godine (u daljem tekstu: Ugovor) i Protokola o rješavanju otvorenih pitanja iz Ugovora o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. Zavidovići (u daljem tekstu: Protokol).

Odlukom za rješavanje obaveza prema radnicima po osnovu neto plaća i doprinosa za penzijsko invalidsko osiguranje za period od 01.08. do 01.12.2008. godine u iznosu od 4.253.516 KM je utvrđeno da su se sredstva trebala uplatiti na račun „Krivaja 1884“ d.o.o. Zavidovići, za rješavanje obaveza prema radnicima IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići po osnovu neto plaća i doprinosa za PIO/MIO. Međutim, na osnovu zahtjeva IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, dio navedenih sredstava je preusmjeren za prioritarno rješavanje 197 zaposlenika koji su stekli uslove za penziju, na način da je nadležno Ministarstvo donijelo Odluku o dopuni navedene Odluke (12.11.2009. godine), na koju je Vlada FBiH dala suglasnost. Imajući u vidu da je Ugovorom o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. Zavidovići od 24.09.2008. godine utvrđeno da je novoosnovano društvo obaveznik isplate navedenih obaveza do 01.08.2008. godine, a da je Vlada FBiH u skladu sa zaključenim Protokolom o rješavanju otvorenih pitanja iz navedenog Ugovora u obavezi izmirenja neto plaća i doprinosa prema Fondu PIO/MIO za period od 01.08.2008. godine pa do dana upisa novoosnovanog društva odnosno do sticanja uslova za početak rada društva, ne može se potvrditi opravdanost donošenja izmjena i dopuna navedene Odluke. Ističemo da nije obezbjeđena garancija kojom bi se osiguralo da će „Krivaja 1884“ d.o.o. Zavidovići izvršiti uplatu preuzetih obaveza Vlade FBiH, najkasnije do 31.12.2010. godine, za koje su doznačena sredstva iz Budžeta FBiH za 2009. godinu, a koja su preusmjerena za izmirenje obaveza navedene firme. Sredstva su prenesena, a da prethodno nije zaključen ugovor sa krajnjim korisnikom sredstava kojim bi se utvrdila obaveza istog da će se doznačena sredstva utrošiti za namjene utvrđene u skladu sa prethodno navedenim Ugovorom i Protokolom.

Takođe, nije predočena dokumentacija da je ostvaren adekvatan nadzor nad namjenskim utoškom sredstava doznačen za pomoć radnicima za otvaranje stečajnog postupka i finansiranja nesmetane isporuke električne energije u 2009. godini.

Vlada FBiH je 26.11.2008. godine Rješenjem imenovala **Komisiju za kontrolu izvršenja obaveza iz Ugovora o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. i Ugovora o osnivanju zajedničkog društva i rješavanje svih otvorenih pitanja iz Ugovora o zajedničkom ulaganju**. Zadatak komisije je da vrši kontrolu izvršenja obaveza po navedenim ugovorima, da na odgovarajući način rješava sva otvorena pitanja iz Ugovora o zajedničkom ulaganju, te da koordinira i pomaže u realizaciji istog, kao i da Vladi FBiH najmanje jednom tromjesečno podnosi izvještaj o poduzetim aktivnostima i načinu rješavanja otvorenih pitanja iz Ugovora o zajedničkom ulaganju. Navedena Komisija je Vladi FBiH tokom 2009. godine podnijela četiri izvještaja sa prijedlozima zaključaka. Vlada FBiH je usvajala izvještaje i donosila zaključke kojim je obavezivala potpisnike Ugovora o osnivanju zajedničkog društva kao i institucije (ovo Ministarstvo, Ministarstvo finansija, Porezna uprava FBiH i Agencija za privatizaciju FBiH) da svako u okviru svojih nadležnosti uloži napore u cilju stvaranja uslova za realizaciju navedenih ugovora. Međutim, provedenom revizijom utvrđeno je da ni tokom 2009. godine novoosnovana firma nije registrovana, a što ima za posljedicu dosljednu primjenu potpisanih ugovora i Protokola. **Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi opravdanost dosadašnjih ulaganja izvršenih iz Budžeta FBiH.**

Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog Ministarstva podzme aktivnosti vezano za realizaciju zaključenog Ugovora o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. i Ugovora o osnivanju zajedničkog društva, kao i potpisanog Protokola, u cilju utvrđivanja opravdanosti daljih ulaganja budžetskih sredstava.

Tekući transfer „Subvencija javnim preduzećima – Transfer Željeznicama FBiH“ iskazan je u iznosu od 20.000.000 KM. Transfer je realizovan putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, na osnovu Programa za raspodjelu ovog transfera, koji je usvojen od strane Vlade FBiH u iznosu od 24.000.000 KM. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009. godinu od 31.07.2009. godine odobrena sredstva za ove namjene su smanjena na 20.000.000 KM, u skladu sa istim Vlada je 30.09.2009. godine donijela Odluku o izmjenama Odluke o raspodjeli sredstava tekućeg granta „Subvencije javnim preduzećima-Transfer Željeznicama FBiH“ V broj 935/09 i istog dana dala saglasnost na Aneks Ugovora o finansiranju održavanja željezničke infrastrukture i Aneks Ugovora o sufinansiranju obavljanja usluga putničkog i kombinovanog saobraćaja za 2009. godinu. Međutim, izvršenom revizijom je konstatovano da je nadležno Ministarstvo navedene anekse ugovora potpisalo tek 19.01.2010. godine. U skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja nadležno Ministarstvo je 29.01.2009. godine sklopilo sa Željeznicama FBiH Ugovor o finansiranju održavanja željezničke infrastrukture i Ugovor o sufinansiranju obavljanja usluga željezničkog putničkog i kombinovanog saobraćaja. Uzimajući u obzir značajnosti iznosa koji se namjenski svake godine doznačava iz Budžeta FBiH navedenom javnom preduzeću za tačno utvrđene namjene, provedenom revizijom se nije moglo potvrditi da je Ministarstvo u skladu sa zakonskim propisima i zaključenim ugovorima ostvarilo potpun kvalitativan i kvantitativan nadzor, koji znači kompletnu kontrolu dokumentacije vezano za ulaganja u infrastrukturu u svim centrima infrastrukture, kao i nadzor nad svim obračunskim i finansijskim dokumentima kojima Željeznice FBiH dokazuju visinu subvencije u željezničkom putničkom saobraćaju. Kvalitativan i kvantitativan nadzor ima poseban značaj imajući u vidu da je Ugovorom o upravljanju željezničkom infrastrukturom, obavljanju i finansiranju poslova željezničke infrastrukture za 2010. godinu, potpisanog 30.03.2010. godine između Ministarstva i ŽFBiH, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost, priznata potreba finansiranja održavanja željezničke infrastrukture u iznosu od 97.892.713 KM. Putem Transfera za željeznice za ove namjene predviđen je iznos od 19.240.000 KM, a ostatak od 78.652.713 KM finansiraće se iz drugih izvora. Ukoliko se ne obezbijede sredstva iz drugih izvora finansiranja, razlika između iznosa ovjerenih okončanih situacija izvršenih radova i usluga i stvarno doznačenih sredstava, bit će iskazana kao finansijski gubitak Upravitelja javne željezničke infrastrukture FBiH (UJŽI).

Zakon o finansijskoj konsolidaciji Javnog preduzeća „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, za period od 01.01.2008. godine do 31.12.2012. godine, stupio je na snagu 26.01.2009. godine. Istim se uređuje finansijska konsolidacija ovog preduzeća sa stanjem na dan 31.12.2007. godine (sa ciljem osiguranja finansijske održivosti i stabilnosti poslovanja istog u navedenom periodu) i potrebna sredstva za konsolidaciju u iznosu od 179.896.802 KM, koja su se trebala obezbijediti u periodu od 2008. - 2010.

godine. Navedenim Zakonom je utvrđeno da će se finansijska sredstva osigurati godišnje, prema planovima otplate iz zaključenih sporazuma i ugovora putem Budžeta FBiH. Planiranje sredstava za ove namjene je trebalo vršiti resorno Ministarstvo na prijedlog ŽFBiH, kao i druge aktivnosti u okviru svojih ovlaštenja za realizaciju ovih finansijskih sredstava. Izvršenom revizijom se nije moglo potvrditi da su u skladu sa istim poduzete utvrđene aktivnosti od strane nadležnih organa i institucija, posebno u djelu obezbjeđenja odgovarajućeg iznosa sredstava, a na osnovu prethodno sačinjenih planova otplate i zaključenih sporazuma i ugovora. Prezentirana je dokumentacija da je nadležno Ministarstvo tokom fiskalne godine poduzimalo aktivnosti prema Ministarstvu finansija u cilju obezbjeđenja sredstava u Budžetu FBiH za 2010. godinu. Imajući u vidu naprijed navedeno, period u kojem su se trebala obezbijediti finansijskih sredstava za konsolidaciju ŽFBiH koji je utvrđen Zakonom (od 2008.-2010. godine), kao i da Zakon donesen početkom 2009. godine, nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da su poduzete aktivnosti na izmjenama i dopunama navedenog Zakona.

Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog ministarstva poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene odredbi Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja, posebno u djelu vršenja neposredne kvalitativne i kvantitativne kontrole.

Potrebno je da Vlada FBiH putem resornog ministarstva izvrši analizu dosadašnje realizacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2008.-31.12.2012. godine, i u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne mjere.

Transfer na ime obaveze Vlade Federacije BiH malim dioničarima za terminale u FBiH je realiziran u 2008. godini u korist „Energopetrol“ d.d. Sarajevo na ime izmirenja obaveza malim dioničarima za terminale u Federaciji BiH. Realizacija je izvršena na osnovu Odluka Vlade FBiH kojima je definisana obaveza „Energopetrola“ d.d. Sarajevo da u roku od dva dana nakon namirenja potraživanja od Vlade FBiH izvrši uplatu cjelokupnog iznosa na Jedinstveni račun Trezora budžeta FBiH sukladno Ugovoru o utvrđivanju i načinu izmirenju obaveza i potraživanja između Vlade FBiH i „Energopetrola“ d.d. Sarajevo zaključenog 03.08.2006. godine odnosno 04.08.2006. godine. Za realizaciju navedenih odluka bili su zaduženi Ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije. Međutim, **prethodnom revizijom, kao ni ovom, se nije moglo potvrditi da su od strane „Energopetrol“ d.d. Sarajevo u cijelosti izmirene obaveze utvrđene članom 3. navedenih odluka i članom 3. Ugovora o utvrđivanju i načinu izmirenju obaveza i potraživanja između Vlade FBiH i „Energopetrol“ d.d. Sarajevo. Do kraja vršenja revizije nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da su nadležna ministarstva poduzimala aktivnosti na dosljednoj provedbi navedenih odluka.**

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju potpune provedbe Odluka o izmirenju obaveza Vlade Federacije BiH malim dioničarima za terminale u Federaciji BiH broj 16/08 i broj 17/08 od 16.01.2008. godine od strane Federalnog ministarstva finansija i Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva.

Transfer „Terminalima Federacije“ d.o.o. Sarajevo u 2008. godini realizovan je na osnovu **Odluke Vlade FBiH o odobravanju prijenosa dijela sredstava uplaćenih na ime dokapitalizacije od Konzorcija INA/MOL, privrednom društvu „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo** u iznosu od 8.212.924 KM. Sukladno Odluci o prijenosu sredstava, Uprava društva „Terminali Federacije“ d.o.o Sarajevo, bila je dužna izvještaje o realizaciji poslova sanacije, kao i izvještaje o odgovarajućim finansijskim pokazateljima jednom mjesečno dostavljati Ministarstvu finansija i Federalnom ministarstvu energetike, industrije i rudarstva, nadležnim za praćenje realizacije ove odluke. Izvršenom revizijom, kao i prethodne godine, nije se moglo potvrditi da je po istom postupljeno. Vlada FBiH je 12.10.2009. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama naprijed navedene Odluke, kojom je odobrila da sredstva u visini od 2.845.654,42 KM namijenjena za sanaciju LPG rezervoara, mijenjaju namjenu i ista se preusmjeravaju za deblokadu računa NTF d.o.o. Ploče u vidu pozajmice. Odlukom nije naveden period trajanja pozajmice, kao ni način povrata. U proceduri donošenja odluke, Federalno ministarstvo industrije, energije i rudarstva je dobilo (12.10.2009. godine) mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenosti sa propisima Evropske unije u kojem je navedeno da se preispita predložena izmjena Odluke iz razloga što se ista odnosi na sredstva iz budžetske 2008. godine, kada su se i mogle donositi izmjene iste. Zbog svega navedenog ne možemo potvrditi da je su od strane nadležnih ministarstva poduzete adekvatne aktivnosti u dijelu praćenja realizacije Odluka Vlade FBiH u cilju namjenskog utroška doznačenih sredstava, kao ni opravdanosti predlaganja

izmjena i dopuna odluke o utrošku sredstava koja su namjenski odobrena iz Budžeta FBiH za 2008. godinu, a kojima je privremeno promijenjena namjena u 2009. godini.

Potrebno je da Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo energije, industrije i rudarstva, svako u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izvrše uvid u cjelokupnu dokumentaciju u cilju dosljedne primjene Odluke Vlade FBiH o odobravanju prijenosa dijela sredstava uplaćenih na ime dokapitalizacije od Konzorcija INA/MOL, privrednom društvu „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo i o konstatovanom izvjesti Vladu FBiH.

Transfer za isplatu sudskih presuda i rješenja o izvršenju po ostalim osnovama ukupno je iskazan u iznosu od 8.627.447 KM, od čega je kao isplata glavnice evidentirano 4.795.732 KM, zatezne kamate iznose 2.778.778 KM, a troškovi spora 1.052.937 KM. **Isplaćene sudske presude i izvršna rješenja se uglavnom odnose na radne sporove koje protiv budžetskih korisnika vode uposlenici za dio neisplaćenih naknada po osnovu regresa, jubilarnih nagrada, otpremnina, toplog obroka, prijevoza, kao i neto plaća, a iste se izvršavaju u presuđenom iznosu, bez obračunavanja pripadajućih poreza i doprinosa. Na presuđeni iznos glavnice obračunava se i isplaćuje zatezna kamata po stopi od 12%.** Ukazujemo da, iako se kao tužena strana pojavljuju federalni budžetski korisnici, ovaj transfer se planira i izvršava od strane Ministarstva finansija, a nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da nadležno Ministarstvo raspolaže sa pravovremenim i realnim informacijama, što kao posljedicu ima nerealno planiranje, povećanje troškova izvršenja za zatezne kamate i troškove spora. Provedenom revizijom prethodnih godina smo preporučili da je potrebno osigurati da budžetski korisnici na koje se odnose pravosnažne presude, odnosno koji su upoznati sa sporovima u tijeku, pravovremeno informišu Ministarstvo o potrebnim sredstvima za izvršenje istih ukoliko izvršenje i dalje bude na Ministarstvu ili da se sredstva za ove namjene odobravaju svakom korisniku pojedinačno. Navedeno je potrebno kako bi se skratilo vrijeme realizacije, odnosno uštedila sredstva na ime troškova izvršenja i zateznih kamata. Nismo se uvjerali da su proračunski korisnici prilikom izrade prijedloga Budžeta za 2009. i 2010. godinu informisali Ministarstvo o navedenom. Prezentirana je dokumentacija da je Ministar finansija formirao Komisiju čiji zadatak je utvrđivanje procedura o suradnji Federalnog pravobranilaštva, proračunskih korisnika i Ministarstva financija, međutim do okončanja revizije za 2009. godinu Komisija nije izvršila zadatak.

Potrebno je da se osigura saradnja Ministarstva finansija sa Federalnim pravobranilaštvom i budžetskim korisnicima, vezano za podignute tužbe protiv Federacije BiH, u dijelu osiguranja pravovremenih informacija u vezi sa planiranjem potrebnih sredstava za izmirenje obaveza po osnovu sudskih presuda, zaključivanja vansudskih nagodbi i poduzimanja svih potrebnih mjera u cilju spriječavanja pokretanja sudskih postupaka.

5.3.2.3 Kapitalni transferi (grantovi)

Kapitalni transferi (grantovi) u 2009. godini iskazani su u iznosu od 3.092.765 KM što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja smanjenje od 78.235.345 KM.

Vezano za korištenje sredstava kapitalnih transfera u prethodnom periodu, ističemo da je krajem 2007.godine **za kapitalne investicije JP Direkcije za ceste FBiH na teret Budžeta za 2007. godinu** doznačen iznos od 37.252.642 KM, a Program utroška istih odobren je Odlukom Vlade FBiH V broj 63/2008 od 31.01.2008.godine. U Izvještaju o utrošku sredstava sa stanjem na dan 31.12.2009. godine, sačinjenom od strane J.P. Direkcije cesta FBiH, konstatovano je da je od ukupno obezbjeđenih sredstava za ovaj Program u iznosu od **40.477.268 KM** (naknadno odobrena sredstava 3.224.626 KM od strane Vlade FBiH), realizovano 12.048.443 KM, a ostalo je nerealizovano 28.428.433 KM. U navedenom izvještaju je dato obrazloženje da sredstva nisu utrošena iz razloga što nisu okončani imovinsko pravni odnosi kao i da je vrlo teško napraviti procjenu kada će se krenuti sa implementacijom projekata za koje nije riješen postupak eksproprijacije. Takođe, kvartalne izvještaje o realizaciji ovog transfera Vladi FBiH je dostavljala Direkcija cesta FBiH, skupa sa ostalim projektima za koje je ista implementator, a ne nadležno Ministarstvo, kako je utvrđeno Odlukom Vlade FBiH. Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da su od strane nadležnog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija poduzimane adekvatne mjere na realizaciji usvojenog Programa u cilju efikasnog korištenja javnih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u okviru svojih nadležnosti poduzmu dodatne aktivnosti kako bi se sredstva doznačena iz Budžeta FBiH za 2007. godinu Direkciji cesta FBiH za kapitalne investicije efikasno i namjenski utrošila u skladu sa odobrenim Programom utroška sredstava Granta Federalnoj direkciji cesta za kapitalne investicije.

Sredstva naplaćena izdavanjem GSM licence u BiH u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu raspodjele sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence, raspoređuju se u omjeru 2/3 FBiH i 1/3 RS. Ovom Odlukom utvrđeno je da će se naplaćena sredstva od GSM licence usmjeravati na finansiranje projektne dokumentacije autoputa na Koridoru Vc i izgradnju planiranih autoputeva u BiH. Odlukom Vijeća ministra o dopuni navedene Odluke od 25.03.2010. godine, ova sredstva se mogu usmjeravati i za finansiranje magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva kao i druge infrastrukture. **Prema prezentiranom Izvještaju o realizaciji sredstava GSM licence navedeno je da ukupna sredstva na transakcijskom računu na dan 31.12.2009. godine iznose 42.813.303,47 KM, a ista se odnose na doznačena sredstva za GSM licencu 2007. godine u iznosu od 3.833.303,47 KM, za 2008. godinu u iznosu od 19.980.000 KM i za 2009. godinu u iznosu od 19.000.000 KM.** Nije prezentirana dokumentacija da je u 2009. godini donesen Program investiranja sredstava GSM licence koja su bila na raspolaganju u 2009. godini. Zaključkom Vlade FBiH, bez donošenja Programa dio sredstava u iznosu od 2.220.000 KM usmjeren je za realizaciju manjka sredstava za implementaciju projekata iz Programa GSM licence za 2007. godinu. **Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da su od strane nadležnog Ministarstva poduzete adekvatne mjere u cilju namjenskog i efikasnog korištenja sredstava u iznosu od 41.200.000 KM ostvarenih po osnovu izdavanja GSM licence za 2008. i 2009. godinu.** Dana 07.05.2010. godine na račun je doznačen i dio koji se odnosi na GSM licencu za 2010. godinu u iznosu od 11.400.000 KM, za koji je povećan iznos sredstava na računu koja čekaju na realizaciju.

Napominjemo da je Odlukom Vlade FBiH o prenosu sredstava GSM licence V broj 104/06 od 30. marta 2006. godine, poseban namjenski račun GSM licence u okviru Jedinственог računa trezora je ugašen, a otvoren je poseban (namjenski) račun Direkcije cesta FBiH kod HYPO ALPE ADRIA BANK d.d. Poslovnica Sarajevo. Potpisnici naloga za plaćanje su nadležne osobe iz nadležnog Ministarstva i JP Direkcije cesta FBiH. Napominjemo da ukupno doznačena sredstva FBiH po osnovu naplate GSM licence od 2005. godine do 31.12.2009. godine iznose 113.630.000 KM od čega je samo 19.787.583 KM evidentirano u okviru Jedinственог računa trezora. Ne može se potvrditi opravdanost otvaranja namjenskog računa za GSM licencu kod JP Direkcije cesta FBiH, iz razloga što navedena sredstva predstavljaju javni prihod koji pripada Budžetu FBiH i koja se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH trebaju planirati u Budžetu FBiH i iskazivati u okviru Jedinственог računa trezora, kao i izdaci nastali po osnovu realizacije navedenih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti putem nadležnog Ministarstva, da se sredstva ostvarena po osnovu GSM licence planiraju i iskazuju u okviru Budžeta FBiH u skladu sa zakonskim propisima i koriste isključivo za utvrđene namjene, a u skladu sa pravovremeno donesenim programom utroška sredstava. Također, potrebno je da se poduzmu aktivnosti u cilju realizacije Programa utroška sredstava kapitalnih investicija, za koje su sredstva doznačena JP Direkcija cesta FBiH. u 2007. godini.

5.3.2.4 Kapitalni izdaci

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 55.532.532 KM, što u odnosu na odobrena sredstva Budžetom za 2009. godinu u iznosu od 47.482.814 KM (bez sredstva od naplate cestarine za korištenje autoputa A1) predstavlja ostvarenje od 117%. U odnosu na prethodnu, 2008. godinu, ovi izdaci su manji za 26.471.022 KM (ili 32,28%). Međutim u odnosu na prošlu godinu do značajnog povećanja došlo je kod nabavke zemljišta (povećanje za 6.282.891 KM) i nabavke građevina (povećanje za 11.110.225 KM). Strukturu navedenih izdataka čine izdaci za: izgradnju cesta u iznosu od 18.444.199 KM, nabavku građevina 12.523.757 KM, nabavku opreme 7.319.770 KM, nabavku stalnih sredstava u obliku prava 4.946.686 KM, nabavku ostalih stalnih sredstava 1.999.684 KM, rekonstrukciju i investiciono održavanje 3.964.060 KM.

U okviru nabavke opreme iskazana je nabavka motornih vozila u iznosu od 1.991.117 KM. Nabavke su u pojedinom broju slučajeva izvršene po sistemu «zamjena staro za novo» na osnovu odluka Vlade FBiH. Međutim, procedura nabavke stalnih sredstava po principu „zamjena staro za novo“ nije utvrđena Zakonom o javnim nabavkama BiH, te zbog toga je postupke nabavke i prodaje bilo potrebno razdvojiti. U skladu sa

Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, nabavka vozila po sistemu «zamjena staro za novo» na poziciji kapitalnih izdataka iskazivana je kao razlika između vrijednosti novih vozila i „procijenjene“ vrijednosti starih vozila, **zbog čega se ne može potvrditi da iskazani iznos nabavke motornih vozila odražava istinit i fer prikaz vrijednosti novonabavljenih vozila.**

Vežano za kapitalna ulaganja, od kojih je najveći dio realizovan u 2008. godini, putem Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH u objekte: „**Dom odmora“ Trpanj (1.216.846 KM), JP „Geodetski zavod BiH“ (3.556.891 KM) i Veliku salu i pratećih prostora u zgradi koju koristi Parlament FBiH (1.820.399 KM)**, konstatovano je da nisu poduzimane odgovarajuće aktivnosti, u cilju evidentiranja svih ulaganja na odgovarajućim bilansnim pozicijama u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, a na osnovu prethodno izvršenog uvida u dokumentaciju. Navedena kapitalna ulaganja iskazana su na poziciji stalnih sredstava u upotrebi za koja se ne raspolože relevantnom dokumentacijom da su ista u vlasništvu FBiH. Isto tako konstatovano je da prije ulaganja u objekte koji nisu u vlasništvu FBiH, sa vlasnicima istih nije definisan karakter ulaganja, odnosno pravo po osnovu izvršenog ulaganja. Napominjemo da je u fiskalnoj 2009. godini nastavljeno finansiranje objekta „Dom odmora Trpanj“ (Potpora objektu u iznosu od 85.000 KM) i objekta Velike sale i pratećih prostora u zgradi Parlamenta FBiH (adaptacija objekta – 1.223.759 KM).

Potrebno je da Vlada FBiH, putem nadležnih institucija, poduzme aktivnosti u dijelu obezbijedenja relevantne dokumentacije vezano za izvršena ulaganja u objekat „Dom odmora“ Trpanj, objekat JP „Geodetski zavod BiH“ i zgradu koju koristi Parlament FBiH, kako bi se zaštitila sredstva utrošena iz Budžeta FBiH. Također je potrebno da se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH poduzmu aktivnosti i izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju za izvršena ulaganja u navedene objekte, te na osnovu konstatovanog da se izvrše adekvatna evidentiranja svih ulaganja na odgovarajućim bilansnim pozicijama u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Izdaci za izradu **Strategije ekonomskog razvoja FBiH** su do 31.12.2009. godine realizovani u iznosu od 1.720.033 KM, od čega u 2009. godini 94.509 KM. Napominjemo da u navedeni iznos nisu uključeni izdaci za izradu dokumenta „Strategija razvoja poljoprivrede u FBiH za period 2006-2010. godina“. Vlada FBiH je Odlukom V broj 426/07 od 27.06.2007. godine odobrila izradu „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, Federalno ministarstvo trgovine odredila za koordinatora izrade cjelovitog dokumenta, sa projektima i nosiocima izrade, i to: Razvoj industrijske politike u FBiH (Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije), Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH (Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta), Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH i Poticaj izvoza i racionalizacija uvoza roba i usluga na teritoriji FBiH (Federalno ministarstvo trgovine), te Razvoj turizma u FBiH (Federalno ministarstvo okoliša i turizma). Sastavni dio cjelovite Strategije je i projekat koji je već sačinilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva pod nazivom „Strategija razvoja poljoprivrede u FBiH“ za period od 2006.-2010. godina. **Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije** je zaključilo Ugovor o izradi Projekta „Razvoj industrijske politike“ 15.01.2008. godine, u ukupnom iznos od 469.634 KM (plaćeno 422.670 KM), sa rokom završetka usluge 31.12.2008. godine. Međutim, nije prezentiran akt kojim bi se potvrdilo da je navedeni projekat završen do 31.12.2009. godine. **Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta** je izradilo Projekat „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ u ukupnom iznosu od 298.000 KM. Projekat je usvojen od strane Vlade FBiH i oba doma Parlamenta FBiH u 2009. godini. Vlada FBiH je na prijedlog navedenog ministarstva, 29.10.2009. godine prihvatila Akcioni plan realizacije Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009-2012. godina, a 12.11.2009. godine usvojila Informaciju o toku implementacije Strategije Ekonomskog razvoja FBiH-Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“. **Federalno ministarstvo trgovine** je za izradu Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ isplatilo 417.096 KM. Navedeni projekat je usvojen od strane Vlade FBiH 11.05.2009. godine, kao sastavni dio cjelovite Strategije ekonomskog razvoja FBiH, a isti je krajem godine usvojen od strane Parlamenta FBiH. **Federalno ministarstvo okoliša i turizma** je za izradu Strategije razvoja turizma u FBiH za period 2008.-2018. godina isplatilo 582.265 KM (od čega u 2009. godini 19.890 KM). Vlada FBiH je Zaključkom od 23.12.2009. godine usvojila Prijedlog Strategije razvoja turizma u FBiH za razdoblje 2008.-2018. godina i isti se trebao uputi Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje. Nije prezentirana dokumentacija da je pomenuta Strategija usvojena od strane Parlamenta FBiH. **Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** je odustalo od izrade Strategije poljoprivrede 2010-2014. godina, iako je ista bila planirana u okviru Programa utroška sredstava za poljoprivredu za 2009. godinu. **Uzimajući u obzir naprijed navedeno, a što je konstatovano izvršenom**

revizijom, ne može se potvrditi da Federalno ministarstvo trgovine poduzimalo adekvatne aktivnosti kao koordinator, na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, kao i da je u skladu sa navedenom Odlukom, kao koordinator, izvještavalo Vladu FBiH o realizaciji navedenog projekta. Vezano za realizaciju pojedinačnih projekata od strane ministarstava (koji su nosioci aktivnosti), konstatovano je da dio projekata nije završen u ugovorenim rokovima, a za dio projekata koji je završen i usvojen od strane Vlade i Parlamenta FBiH, nisu poduzimane aktivnosti na njihovoj daljoj implementaciji. Navedeno ima posebnu značajnost, ako se uzme u obzir da su gore pomenuta ministarstva u proteklom periodu od tri godine za izradu Strategije isplatili ukupno 1.720.031 KM, a da još uvijek nisu završeni pojedinačni projekti, kao ni izrađen cjeloviti dokument „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, čijom bi se implementacijom mogla potvrditi opravdanost izvršenih ulaganja javnih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzme adekvatne aktivnosti na okončanju izrade cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ od strane nadležnih ministarstava i usvajanja iste od strane Parlamenta FBiH.

5.3.2.5 Pozajmice kantonima

Na poziciji „Pozajmice drugim nivoima vlasti – kantonima“ iskazan je iznos od 128.000.000 KM. Dio navedene pozajmice u iznosu od 126.000.000 KM se odnosi na pozajmice kantonima doznačene na osnovu Odluke Vlade FBiH o kreditnom zaduženju kantona u FBiH po III Stand-by aranžmanu MMF-a sa Vladom FBiH, od 19.08.2009. godine, kojom je utvrđen iznos sredstava koja se doznačavaju svakom kantonu. U skladu sa navedenom Odlukom, Federalno ministarstvo finansija je zaključilo Ugovore o prenosu kreditnih sredstava sa kantonima (kao zajmoprimcima) i sa istim su ugovorene doznake I (prve) tranše kreditnih sredstava u iznosu 40% i druge (II) tranše u iznosu 60% ukupno odobrenih sredstava, kao i preduslovi za korištenje kreditnih sredstava. U skladu sa ugovorima, kantonima je izvršena doznaka prvog dijela kredita (u najvećem dijelu u dva navrata). Krajem godine sa kantonima su zaključeni Aneksi ugovora, kojima se mijenja dio odredbi osnovnih ugovora na način da se kantonima odobravaju i prenose kreditna sredstva MMF-a u ukupno odobrenom iznosu sredstava. Ovo znači da je kantonima odobren i doznačen i drugi dio kredita prije doznake druge tranše III Stand-by aranžmana sa MMF-om u Budžet FBiH, iako je Odlukom Vlade utvrđeno da će se kreditna sredstva kantonima po osnovu prve tranše doznačiti u visini 40% (50.400.000 KM), a sredstva po osnovu druge tranše u visini od 60% (75.600.000 KM). Imajući u vidu način doznake sredstava kantonima (u tri navrata), postavlja se pitanje dosljedne provedbe uslova propisanih Odlukom Vlade, posebno u dijelu otplate kredita (grace period, kamatna stopa).

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezano za ispunjenost preduslova za korištenje kredita od strane kantona, konstatovano je da pojedini kantoni nisu u cjelosti ispunili preduslove utvrđene Odlukom Vlade i zaključenim ugovorima, a istima je izvršena doznaka sredstava u ukupno odobrenom iznosu. Skrećemo pažnju da je, kao garancija naplate kredita, u zaključenim ugovorima sa kantonima (koje su potpisali ministri finansija kantona) navedeno da isti daju neopozivo ugovorno ovlaštenje zajmodavcu da direktno sa računa Javnih prihoda FBiH, i to iz dijela prihoda koji pripadaju zajmoprimcima, izvrši naplatu bilo kojeg dospjelog, a neizmirenog potraživanja. Nismo u mogućnosti potvrditi da je ugovorena adekvatna garancija za povrat navedenih sredstava, obzirom da u odlukama skupština kantona o prihvatanju kreditnog zaduženja kod FBiH nije navedena ovakva garancija naplate kredita, a nije prezentirana ni dokumentacija da su skupštine kantona dale saglasnost na navedenu odredbu ugovora.

Doznačene pozajmice kantonima u iznosu od 126.000.000 KM nisu iskazane u finansijskim izvještajima za 2009. godinu na poziciji dugoročnih plasmana, odnosno pozajmljivanja kantonima, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Prezentirana je dokumentacija da su iste u 2010. godini evidentirane u vanbilansnoj evidenciji.

Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju dosljedne provedbe Odluke Vlade o kreditnom zaduženju kantona u FBiH po III Stand-by aranžmanu MMF-a sa Vladom FBiH, kao i osiguranja adekvatnih garancija za povrat navedenih sredstava od strane kantona.

Potrebno je da Ministarstvo finansija doznačene pozajmice kantonima evidentira u Glavnoj knjizi na poziciji dugoročnih plasmana u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.

Drugi dio iskazanih **pozajmica kantonima u iznosu od 2.000.000 KM se odnosi na doznaku sredstava Bosansko-podrinjskom kantonu (1.000.000 KM) i Posavskom kantonu (1.000.000 KM)**, koje su izvršene na osnovu Odluka Vlade FBiH o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće rezerve Vlade FBiH za 2009. godinu. U prezentiranoj dokumentaciji je navedeno da su odluke donesene temeljem Zaključka Parlamenta FBiH, ali pomenuti Zaključak nije prezentiran revizorskom timu. Imajući u vidu da Odlukama Vlade nije utvrđena svrha dodjele sredstava (na što je ukazano i od strane Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima europske unije prilikom predlaganja odluka), kao ni da od strane Ministarstva finansija nisu poduzete aktivnosti u cilju utvrđivanja svrhe doznačenih sredstava, ne može se potvrditi opravdanost iskazivanja navedene doznake na poziciji „pozajmice kantonima“. Ovo posebno naglašavamo iz razloga što je, ukoliko se radi o pozajmici, navedenu doznaku sukladno zakonskim i ostalim propisima trebalo evidentirati na poziciji potraživanja i sa kantonima zaključiti ugovore kojima bi se regulisali međusobni odnosi između Federacije BiH i kantona vezano za pomenuta sredstva.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u cilju definisanja svrhe doznačenih sredstava iz Tekuće rezerve Vlade FBiH za 2009. godinu u iznosu od 2.000.000 KM Bosansko-podrinjskom i Posavskom kantonu, i postupe u skladu sa utvrđenim.

5.3.2.6 Implementacija razvojno–investicionih projekata finansiranih iz ino–kreditnih i donatorskih sredstava

Planom razvojnih projekata u FBiH za 2009. godinu su planirani razvojni projekti u ukupnom iznosu od 667.615.408 KM, a za iste je predviđeno da se najvećem dijelom finansiraju iz kredita međunarodne zajednice, manjim dijelom iz donacija, dijelom iz vlastitog učešća javnih preduzeća i dijelom iz budžeta svih nivoa vlasti. Isti nije usvojen od strane Parlamenta FBiH, i nije, iako je trebao biti, objavljen kao Aneks Budžeta FBiH za 2009. godinu. Navedenim Planom predviđeno je sufinansiranje iz Budžeta FBiH u iznosu od 37.650.630 KM, međutim Budžetom FBiH za 2009. godinu na poziciji „Učešće Vlade u projektima rekonstrukcije koje finansira međunarodna zajednica“ planirano je 8.000.000 KM, a Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2009. godinu odobrena su sredstva na navedenoj poziciji u iznosu od 5.000.000 KM. Za navedenu razliku nije dato adekvatno obrazloženje, a nije prezentirana ni dokumentacija da je nadležna Jedinica za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj Federalnog ministarstva finansija vršila usaglašavanje Plana razvojnih projekata sa odobrenim budžetskim sredstvima, tj. da je ista utvrdila koji projekti se planiraju sufinansirati odobrenim budžetskim sredstvima. Od ukupno odobrenih sredstava za ove namjene u 2009. godini je realizovano 4.214.003 KM.

U skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, predviđena je uspostava Jedinice za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u Federalnom ministarstvu finansija, kao i organizacionih jedinica u ministarstvima nadležnim za implementaciju razvojno-investicionih projekata, čiji je zadatak koordinacija u pripremi i implementaciji razvojno-investicionih projekata. Provedenom revizijom dijela budžetskih korisnika konstatovano je da su isti uspostavili sektor za implementaciju projekata (organizacionu jedinicu nije uspostavilo Federalno ministarstvo pravde), međutim nije se moglo potvrditi da je od strane istih uspostavljena adekvatna koordinacija, nadzor, praćenje i izvještavanje o implementaciji projekata iz njihove nadležnosti.

U skladu sa članom 37. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2009. godinu, kao i Zaključcima Vlade FBiH V broj 848/08, 527/09 i 671/09, resorna ministarstva nadležna za nadzor nad implementacijom razvojno-investicionih projekata dužna su kvartalno dostavljati Ministarstvu finansija izvještaje o utrošku sredstava i pisane informacije o toku implementacije projekata i povlačenju kreditnih sredstava. Dio nadležnih ministarstva i implementirajućih institucija je postupio u skladu sa odredbama navedenog Zakona i Zaključaka, međutim uvidom u prezentirane izvještaje utvrđeno je da ministarstva i institucije, u najvećem broju slučajeva, nisu izvještavali o stepenu realizacije projekta u odnosu na planiranu realizaciju, kao ni o razlozima odstupanja od plana. Ovo ukazujemo iz razloga što je provedenom revizijom utvrđeno da određene institucije kojima je odobreno finansiranje projekata iz kreditnih sredstava, tokom 2009. godine nisu povlačile kreditna sredstva u skladu sa ugovorenim dinamikom, a nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su poduzimane aktivnosti na utvrđivanju razloga nepovlačenja kreditnih sredstava za navedene projekte. **Navedeno ima značajnost iz razloga što je Federacija na nepovućeni iznos glavnice kredita dužna plaćati i plaća troškove održavanja kredita.** Projekti za koje su Planom razvojnih

projekata planirana značajna budžetska sredstva za sufinansiranje, a za koje od strane nadležnih institucija tokom 2009. godine nisu tražena sredstva, su: Koridor Vc autocesta Zenica-Sarajevo-Mostar-planirano 25.000.000 KM, Unapređenje ruralnog poduzetništva-planirano 2.251.840. Rehabilitacija cesta u FBiH-planirano 1.105.874 KM, Zaštita kvaliteta voda-planirano 738.290 KM, Upravljanje čvrstim otpadom II faza-planirano 400.000 KM, Upravljanje slivom Neretve i Trebišnjice-planirano 266.557 KM.

Imajući u vidu da korištenje kreditnih sredstava za implementaciju razvojno-investicionih projekata nije inkorporirano u Glavnu knjigu Budžeta FBiH, ukazujemo da je Ministarstvo finansija 20.11.2009. godine donijelo Instrukciju, kojom se uređuje način vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicione projekte, sa primjenom iste od 01.01.2010. godine. Međutim, od strane Ministarstva finansija nisu poduzete aktivnosti u dijelu sačinjavanja instrukcije i metodologije koju je potrebno primijeniti prilikom okončanja, odnosno zatvaranja određenog projekta (kome se podnosi konačan izvještaj o završetku projekta, ko isti usvaja i donosi odluku o usvajanju, ko je zadužen da provede donesene odluke).

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti da se Plan razvojno-investicionih projekata za godinu za koju se donosi Budžet FBiH usvoji od strane Parlamenta FBiH, kao i da se u skladu sa Uredbom o uspostavu koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH, od strane nadležnih ministarstava uspostavi adekvatna koordinacija, nadzor i praćenje implementacije projekata iz njihove nadležnosti.

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa utvrđenim nadležnostima poduzme aktivnosti kako bi se osiguralo da resorna ministarstva i implementirajuće institucije, koji su nadležni za implementaciju razvojno-investicionih projekata, podnose izvještaje o utrošku sredstava razvojno-investicionih projekata u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

Potrebno je da Ministarstvo finansija sačini instrukcija i propiše metodologiju za resorna ministarstva nadležna za implementaciju razvojno-investicionih projekata i implementirajuće institucije koju je potrebno primijeniti prilikom okončanja, odnosno zatvaranja određenog projekta, a kojom bi se uredila obaveza podnošenja konačnog izvještaja o završetku projekta, procedura usvajanja istog, kao i poduzimanje aktivnosti po usvojenom izvještaju.

5.3.2.7 Otplata unutrašnjeg duga

Otplata unutrašnjeg duga iz osnova neisplaćenih plaća i naknada pripadnika Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (u daljem tekstu: Prijašnje FMO i VF) u 2009. godini je iskazana u iznosu od 1.074.669 KM, a ovom iznosu treba dodati i isplate plaća i naknada po naprijed navedenom osnovu, temeljem sudskih izvršnih rješenja u iznosu od 1.065.294 KM, koje nisu evidentirane kao unutrašnji dug od strane Ministarstva finansija. Za navedene naknade isplaćene su zatezne kamate u iznosu od 1.197.489 KM i troškovi sudskog postupka u iznosu od 742.845 KM, što znači da su na ukupan dug po navedenom osnovu isplaćeni troškovi zateznih kamata i sudskih sporova u procentu od 90,67%. **Otplata unutrašnjeg duga iz osnova neisplaćenih obaveza prema dobavljačima u 2009. godini** je iskazana u iznosu od 169.429 KM, a navedenom iznosu treba dodati isplate temeljem sudskih rješenja u iznosu od 195.432 KM, koje nisu evidentirane kao unutrašnji dug. Za navedene obaveze isplaćene su zatezne kamate u iznosu od 456.876 KM i troškovi sudskog postupka u iznosu od 46.743 KM, što znači da su na ukupan dug po navedenom osnovu isplaćeni troškovi zateznih kamata i sudskih sporova u procentu od 138%. Napominjemo da je **Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH** (u daljem tekstu: Zakon o unutrašnjem dugu) procijenjen unutrašnji dug FBiH, način izmirenja obaveza (gotovina, otpisivanje, obaveznice) i utvrđeno je da će se opće obaveze po osnovu unutrašnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine. Međutim, Budžetom FBiH za 2009. godinu na poziciji Ministarstva finansija su odobrena sredstva za izmirenje obaveza za neizmirene plaće i naknade pripadnika Prijašnjeg FMO u iznosu od 2.000.000 KM i obaveza prema dobavljačima u iznosu od 1.000.000 KM.

Obaveze Prijašnjeg FMO-a i Obaveštajno-sigurnosne agencije FBiH (u daljem tekstu: OSA) iz perioda koji je obuhvaćen Zakonom o unutrašnjem dugu, iako su jednim djelom izmirene, i dalje se iskazuju u Glavnoj knjizi Trezora. Izvršenom revizijom nije se moglo potvrditi da su poduzete adekvatne aktivnosti u cilju da se izvrši verificiranje navedenih obaveza u skladu sa zakonskim i ostalim propisima,

odnosno do kraja 2009. godine nije utvrđen ukupan iznos istih. Ukazujemo da je za verifikaciju obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO, Vlada FBiH u periodu od 2006-2008. godine imenovala dvije komisije da izvrše pojedinačno i konačno verifikiranje obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO. Navedene komisije su verifikovale samo dio obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO u iznosu od 13.790.238 KM i 1.226.784 USD, koje je Vlada svojim odlukama prihvatila, a za realizaciju istih zadužila Federalno ministarstvo finansija. Međutim, iako je dio navedenih obaveza izmiren, nije vršeno knjigovodstveno umanjenje obaveza Prijašnjeg FMO po navedenom osnovu. Na osnovu Izvještaja o radu druge komisije za decembar 2008. godine, koja je pored verifikovanih obaveza, konstatovala i potencijalne dodatne obaveze Prijašnjeg FMO u iznosu od oko 8.980.000 KM i potraživanja u iznosu od 13.719.712 KM, od strane Vlade FBiH dana 14.12.2009. godine imenovana je nova Komisija da utvrdi osnovanost obaveza i potraživanja Prijašnjeg FMO u roku od 90. dana. **Imajući u vidu da nisu utvrđene ukupne obaveze FBiH koje predstavljaju unutrašnji dug, a posebno da nisu izmirene obaveze po osnovu neisplaćenih plaća i dodataka Prijašnjeg FMO i VF i obaveze prema dobavljačima u zakonskom roku (do 31.12.2008. godine), kao i da se obaveze po navedenom osnovu i dalje iskazuju u finansijskim izvještajima, ne može se potvrditi dosljedna primjena odredbi Zakona u unutarnjem dugu. Nedosljedna primjena je imala za posljedicu plaćanje značajnog iznosa zateznih kamata i troškova spora na teret Budžeta FBiH.**

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti, poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene odredaba zakonskih i drugih propisa vezanih za utvrđivanje iznosa neizmirenih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga (neizmirene plaće i naknade Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, neizmirene obaveze prema dobavljačima), kao i izmirenja istih.

Vežano za unutrašnji dug FBiH po osnovu ratnih potraživanja, Zakonom o unutrašnjem dugu je definisano da će se obaveze za ratna potraživanja izmirivati izdavanjem obveznica i da će Vlada FBiH izdavati obveznice najkasnije od 30.06.2009. godine i najmanje jedanput u dvije godine. Konstatovano je da je izvršena emisija obveznica i da je Registar vrijednosnih papira u FBiH (agent za emisiju obveznica FBiH) izvjestio Ministarstvo da je dana 26.10.2009. godine izvršio upis u sistem registracije obveznica FBiH po osnovu ratnih potraživanja fizičkih i pravnih lica, sa datumom emisije 30.06.2009. godine. Iako u toku 2009. godine nije bilo gotovinskih isplata obaveza glavnice za ratna potraživanja, ukazujemo da je temeljem sudskih izvršnih rješenja koja se odnose na ratna potraživanja isplaćeno troškova spora u iznosu od 332.764 KM i kamata na troškove spora u iznosu od 136.384 KM, što je ukupno 469.148 KM.

Komisija za verifikaciju obaveza za potraživanja nastala u ratu ili tokom ratne opasnosti, je sačinila Konačan izvještaj o radu koje je Vlada usvojila 23.10.2008. godine Zaključkom V broj 902/08. Navedenim Zaključkom se ista obavezuje da završi aktivnosti na kompletiranju i slanju dokumentacije i objave u „Službenim novinama FBiH“, nakon čega će kompletnu dokumentaciju koja se odnosi na ratna potraživanja na osnovu Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH predati Ministarstvu finansija na dalju nadležnost. Istim Zaključkom, Ministarstvo finansija se obavezuje da preuzme dokumentaciju iz prethodne točke i nastavi sa postupkom realizacije potraživanja, u skladu sa propisima koji regulišu izdavanje obveznica, kao i da umjesto Komisije rješava sve predmete koji nisu okončani. Danom izvršene primopredaje dokumentacije Ministarstvu finansija, Komisija za konačnu verifikaciju ratnih potraživanja je trebala prestati sa radom. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je navedena Komisija nastavila aktivnosti sve do 02.09.2009. godine, kada je podnesena Informacija Vladi FBiH, a ista je na sjednici od 29.10.2009. godine jednoglasno usvojila Informaciju i donijela Zaključak da usvajanjem iste Komisija za konačnu verifikaciju ratnih potraživanja fizičkih i pravnih osoba prestaje sa radom. Nije prezentirana dokumentaciju da je izvršena primopredaja dokumenata između Komisije i Ministarstva finansija. Navedeno ima posebnu značajnost, imajući u vidu da je Ministarstvo finansija zaduženo za arhiviranje navedene dokumentacije i poduzimanje daljih aktivnosti na izmirenju obaveza u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, kao i rješavanju svih eventualnih sporova koji mogu proisteci po osnovu neriješenih ili negativno riješenih predmeta.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zaključkom V broj 902/08 od 23.08.2008. godine izvršila primopredaju dokumentacije vežano za verifikaciju obaveza za potraživanja nastala u ratu ili tokom ratne opasnosti.

Izdaci za otplatu unutrašnjih obaveza po osnovu stare devizne štednje u 2009. godini iskazani su u iznosu od 58.577.721 KM, što u odnosu na Budžetom za 2009. godinu odobrena sredstva od 83.300.000 KM predstavlja izvršenje od 70,32%. Po osnovu Zakona o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, koji je stupio na snagu 01.10.2009. godine Vlada FBiH je donijela Odluku o prvoj emisiji obveznica FBiH po osnovu verifikovanih računa stare devizne štednje. Po osnovu iste izvršena je isplata po osnovu emitovanih obveznica u iznosu od 52.390.270 KM. Pored navedene isplate, izvršena je gotovinska isplata do 1.000 KM u iznosu od 6.132.761 KM (na osnovu Odluke Vlade FBiH od 12.03.2009. godine) i isplata koja nakon isplate od 1.000 KM ne prelaze iznos od 100 KM u iznosu od 55.035 KM (Odluka Vlade FBiH od 18.11.2009.godine).

Prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2009. godine ukupno verifikovani iznos stare devizne štednje, sa zakonski obračunatom kamatom od 0,5%, iznosi **484.761.601 KM**, od čega se na verificirani iznos obaveza po osnovu stare devizne štednje u redovnom postupku odnosi 411.219.701 KM, a po žalbama drugostepenoj Komisiji pozitivno je riješeno 73.541.900 KM. Od navedenog iznosa **izmireno je ukupno 132.765.390 KM (putem obveznica i gotovinskih isplata)**, tako da je ostalo neizmireno na dan 31.12.2009. godine 351.996.211 KM.

Informaciju o obavezama FBiH koje proizilaze iz presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Suljagić protiv Bosne i Hercegovine (Aplikacija br. 2791/02) sa prijedlogom zaključaka Ministarstvo finansija je dostavilo Vladi FBiH dana 15.12.2009. godine. Vlada FBiH je svojim Zaključkom V broj 20/2010 od 11.01.2010. godine zadužila Ministarstvo finansija da dostavi prijedlog **Odluke o dopuni Odluke o prvoj emisiji obveznica FBiH za izmirenje obaveza po osnovu verifikovanih računa stare devizne štednje (u dijelu definisanja obaveza plaćanja zatezних kamata u slučaju neizmirenja obaveza u roku dužem od 30 dana)**, kao i prijedlog Odluke na osnovu koje bi se isplatile polugodišnje kamate po osnovu planirane emisije obveznica stare devizne štednje u 2008. godini koje su dospjele 27.03. i 27.09.2009. godine. Ministarstvo finansija je 21.12.2009. godine dostavilo prijedlog Odluke o isplati kamate dospjelih 27.03.2008. godine po osnovu planirane emisije obveznica stare devizne štednje u 2008. godini u iznosu od 3.986.776 KM, koja su se trebala isplatiti iz Budžeta FBiH za 2009. godinu, međutim Vlada FBiH je tek 24.03.2010. godine donijela Odluku o isplati kamata u iznosu od 7.973.616 KM, koje su izvršene na teret Budžeta 2010. godine. Ista se odnosi na kamate dospjele 27.03.2009. godine i kamate dospjele 27.09.2009. godine po osnovu planirane emisije obveznica stare devizne štednje u 2008. godini. **Uzimajući u obzir presudu Evropskog suda za ljudska prava, da se naprijed navedene obaveze odnose na 2009. godinu, da su budžetom za 2009. godinu planirana sredstava za izmirenje obaveza za staru deviznu štednju obveznice – kamata, te da je značajan dio sredstava ostao neutrošen, ne može se potvrditi opravdanost kašnjenja u realizaciji isplata po navedenim obavezama, kao i terećenje Budžeta FBiH za 2010. godinu. Kašnjenje u realizaciji obaveza po osnovu emitovanih obveznica može u narednom periodu imati za posljedicu isplatu zatezних kamata.**

Na osnovu uvida u Izvještaj o radu Komisije za verifikaciju stare devizne štednje, konstatujemo da, sa 31.12.2009. godine, broj neriješenih žalbi upućenih navedenoj Komisiji, kao drugostepenom tijelu na izdana „rješenja o odbijanju zahtjeva za verifikaciju“ od strane agencija (Agencija za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo–AFIP i Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga Mostar–FIP) iznosi 1.135. Napominjemo da je Uredbom o izmjenama Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH od 25.01.2010.godine, rok za podnošenje zahtjeva za verifikaciju stare devizne štednje do 03.08.2010. godine, a Agencija je dužna završiti postupak verifikacije najkasnije do 04.10.2010.godine.

Potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti na blagovremenom obezbjeđenju sredstava u Budžetu FBiH prema dinamici dospelja kamata i glavnica po osnovu emitovanih obveznica po osnovu računa stare devizne štednje i izmirenja obaveza po istom, kako ne bi došlo do kašnjenja i dodatnih isplata na teret Budžeta na ime zatezних kamata.

5.3.2.8 Otplata vanjskog duga

Izdaci za otplatu vanjskog duga FBiH i izdaci za inozemne kamate, iskazani su u finansijskim izvještajima Budžeta FBiH za 2009. godinu, u iznosu od 158.838.552 KM, od čega se na izdatke po osnovu otplate glavnice odnosi 97.123.171 KM, izdatke po osnovu kamata 61.582.343 KM, negativne kursne razlike 105.267 KM i bankarske troškove 27.771 KM.

Uvidom u prezentirane izvještaje, konstatovali smo da se servisiranje obaveza po vanjskom dugu nije u potpunosti vršilo u skladu sa Zakonom o vanjskom dugu FBiH, Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH i Planom otplate obaveza FBiH po vanjskom dugu za 2009. godinu, iz razloga što su se obaveze dijela krajnjih korisnika po vanjskom dugu izmirevale iz budžetskih sredstava, a ne kako je trebalo iz sredstava obezbijedenih izmirenjem njihovih obaveza prema FBiH. Prema sačinjenom Izvještaju o realizaciji Plana otplate obaveza Federacije BiH po vanjskom dugu i Planu prihoda krajnjih korisnika, ukupan dug krajnjih korisnika na dan 31.12.2009. godine, po navedenom osnovu iznosi 46.122.552 KM, od čega dug: JP Željeznice FBiH d.o.o. Sarajevo (35.392.936 KM), JP "Direkcija za ceste FBiH" (7.560.854 KM), Kanton Tuzla (1.846.575 KM), RMU „Breza“ Breza (336.972 KM) RMU Kreka Tuzla (225.750 KM). **Iako je Ministarstvo finansija imalo aktivnosti, ne može se potvrditi da su poduzete sve zakonom utvrđene mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika, a posebno imajući u vidu da dio korisnika već duži period ne izmiruje svoje obaveze.**

Vežano za prikupljena sredstva u 2009. godini od krajnjih korisnika, po komisionim kreditima datim Razvojnoj banci FBiH, prema izvještaju iste, konstatovano je da je stanje raspoloživih sredstava na dan 31.12.2009. godine povećano u odnosu na prethodni period. Raspoloživa sredstva po kreditu Sudijskog fonda iznose 12.670.413 KM, Projektu vodosnadbjevanja (kredit Kuvajtskog fonda) iznose 1.805.137 KM, Projektu šumarstva – WB iznose 840.712 KM i Projektu obnove obrazovanja (Kredit OPEC fonda) iznose 1.584.400 KM. Ministarstvo finansija se u dva navrata, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima, obraćalo Razvojnoj banci za prenos raspoloživih sredstava u Budžet FBiH, međutim od strane Banke je doznačen samo manji dio traženih sredstava. **Uzimajući u obzir naprijed navedeno, ne može se potvrditi opravdanost nepoduzimanja adekvatnih aktivnosti na angažovanju raspoloživih sredstava prikupljenih temeljem povrata komisionih kredita realizovanih putem Razvojne banke FBiH, a posebno imajući u vidu da su za otplatu navedenih kredita prema kreditorima angažovana sredstva Budžeta FBiH.**

Vežano za otplatu vanjskog duga, konstatovano je da je Ministarstvo finansija i trezora BiH, bez date saglasnosti Federalnog ministarstva finansija, sa podračuna za servisiranje ino duga FBiH, tokom 2009. godine, izvršilo plaćanje 593.650 USD prispjelih obaveza KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo, a na osnovu Zaključka Savjetodavne komisije za dug pri Vijeću ministara BiH od 18.01.2007. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji, radi se o kreditnim sredstvima koje je Ministarstvo finansija i trezora BiH pravno regulisalo 1998. i 2000. godine sa KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo, kao krajnjim korisnikom kredita, a da obaveze nisu supsidijarno prenesene na Federaciju BiH, odnosno od Federacije BiH na krajnjeg korisnika. Iz Budžeta FBiH po navedenom osnovu, od 2006. godine, ukupno su izmirene obaveze u iznosu od 1.739.666 USD, a iste nisu iskazane na poziciji potraživanja u Glavnoj knjizi Trezora, imajući u vidu da FBiH nije preuzela obavezu plaćanja pomenutog kredita. Zbog navedenog ne može se potvrditi ispravnost iskazivanja navedenih izdataka na teret Budžeta FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti kako bi se servisiranje vanjskog duga vršilo u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH, odnosno u skladu sa identifikiranim izvorima prihoda. Također je potrebno da se kontinuirano poduzimaju adekvatne aktivnosti u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti u skladu sa zaključenim ugovorima o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH u dijelu blagovremenog raspolaganja sa prikupljenim sredstvima na posebnom računu po osnovu povrata kredita krajnjih korisnika.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se obaveze po osnovu kredita KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo regulisale u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanjima i garancijama u FBiH. Također je potrebno poduzeti mjere da se osigura povrat sredstava u iznosu od 1.739.666 USD isplaćenih na teret Budžeta FBiH.

5.3.3 Tekuća rezerva Vlade FBiH za 2009. godinu

Uvidom u Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu konstatovano je da je iz **Tekuće rezerve Vlade FBiH za 2009. godinu odobreno sredstava u iznosu od 55.370.877 KM, a da je utrošeno 42.534.561 KM.** Budžetom FBiH za 2009. godinu, koji je donesen od strane Parlamenta FBiH 30.12.2008. godine, Vladi FBiH je odobrena tekuća rezerva u iznosu od 29.053.978 KM. Drugim Izmjenama i

dopunama Budžeta FBiH iznos Tekuće rezerve Vlade je povećan na 60.279.310 KM, a trećim iznos Tekuće rezerve Vlade utvrđen je u iznosu od 9.750.622 KM, s tim da su sredstva Tekuće rezerve koja su odobrena do momenta donošenja zadnjih izmjena Budžeta, obuhvaćena istim. Ukazujemo da visina Tekuće rezerve odobrene drugim izmjenama Budžeta FBiH u iznosu od 60.279.310 KM predstavlja 4,23% u odnosu na planirane budžetske prihode (1.422.798.985 KM) i isto nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kojim je dozvoljeno izdvajanje za tekuću rezervu u procentu od 3%. Ukazujemo da je odredbama člana 34. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da se iz sredstava tekuće rezerve podmiruju hitni i nepredviđeni izdaci koji se pojave u toku budžetske godine. Međutim, članom 4. Budžeta FBiH za 2009. godinu je definisano da je tekuća rezerva predviđena budžetskim korisnicima za koje u ovom Budžetu nisu predviđena sredstva, ili su predviđena u nedovoljnom iznosu, a kod kojih se ukaže neodložna potreba u sredstvima.

Uvidom u Odluku Vlade FBiH kojim je odobravano izdvajanje sredstava iz Tekuće rezerve, konstatovano je da su odobravana sredstva tekuće rezerve za slučajeve koji su mogli i morali biti predviđeni tokom procesa planiranja i izrade Budžeta FBiH za 2009. godinu. Najznačajniji dio sredstava tekuće rezerve je odobren i utrošen za plaće, naknade, materijalne troškove, transfere i nabavku stalnih sredstava budžetskih korisnika. **Iako je Budžetom FBiH za 2009. godinu bilo odobreno izdvajanje za naprijed navedene rashode, ne može se potvrditi opravdanost odobrenog iznosa, imajući u vidu da je isto posljedica neadekvatno provedenih procedura prilikom izrade Budžeta Federacije za 2009. godinu, utvrđenih Zakonom o budžetima u FBiH.** Zbog navedenog se ne može potvrditi da je odobravanje sredstava tekuće rezerve u potpunosti provedeno u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta za 2009. godinu i Odluke o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH, koja propisuje da će navedena sredstva biti dostupna korisnicima za vanredne (hitne i nepredviđene slučajeve) koji nisu mogli biti predviđeni tokom procesa planiranja i izrade budžeta, nisu mogli biti odloženi za narednu godinu i nisu mogli biti finansirani putem transfera ili preraspodjelom u okviru postojećeg budžeta budžetskog korisnika. Uvidom u proceduru i način odobravanja sredstava iz tekuće rezerve, utvrđeno je da su zahtjevi budžetskih korisnika za odobravanje sredstava iz tekuće rezerve dostavljeni Ministarstvu finansija u većini slučajeva sačinjeni na propisanim obrascima, međutim nismo u mogućnosti potvrditi da je Ministarstvo finansija, prije dostavljanja prijedloga Odluka Vladi FBiH za odobravanje sredstava iz Tekuće rezerve vršilo analizu zaprimljenih zahtjeva na način utvrđen pomenutom Odlukom o kriterijima. Također je konstatovano da je određeni broj Odluka o izdvajanju sredstava iz tekuće rezerve donesen od strane Vlade, bez prethodno provedene procedure i predlaganja istih od strane ministra finansija.

Vezano za izvještavanje o utrošenim sredstvima Tekuće rezerve konstatovano je da je samo dio budžetskih korisnika dostavljao mjesečne izvještaje o utrošku sredstava tekuće rezerve Ministarstvu finansija, iako je Ministarstvo uputilo dopis svim korisnicima o obavezi izvještavanja o istom. Ministarstvo finansija nije poduzimalo adekvatne aktivnosti kako bi svi korisnici dostavili mjesečne izvještaje, a u cilju sačinjavanja tromjesečnih konsolidovanih izvještaja o utrošku tekuće rezerve, koje je bilo obavezno dostavljati Vladi FBiH. Iako je i Generalni sekretarijat Vlade FBiH dopisima ukazivao Ministarstvu finansija na potrebu adekvatnog izvještavanja o utrošku sredstava tekuće rezerve, ne može se potvrditi da je Ministarstvo postupilo u skladu sa istim. Ministarstvo finansija je mjesečno izvještavalo Vladu FBiH, u okviru mjesečnih izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH, o odobrenim i realizovanim sredstvima tekuće rezerve Vlade FBiH, ali navedeni izvještaji nisu sačinjeni u formi i na način propisan pomenutom Odlukom o kriterijima. Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Vlada FBiH polugodišnje izvještavala Parlament FBiH o korištenju sredstava Tekuće rezerve, što je bila obavezna u skladu sa članom 34. Zakona o budžetima u FBiH i navedenom Odlukom.

Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da je odobravanje sredstava iz Tekuće rezerve Vlade FBiH za 2009. godinu i izvještavanje o utrošku istih u cijelosti vršeno u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija dosljedno provode odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta FBiH i Odluke o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH u djelu odobravanja i u djelu izvještavanja o korištenju sredstava tekuće rezerve.

5.4 Finansijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH za 2009. godinu i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2009 godinu	Ostvareno u 2008 godini	Ostvareno u 2009 godini	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6
A.	Prihodi, primici i finansiranje (I+II+III)	2.075.254.771	1.338.712.258	1.988.877.738	149
I.	Prihodi	1.373.798.985	1.338.479.706	1.242.173.409	92,8
II.	Primici (SDR, ostali kapitalni primici)		109.969	199.262.632	
III.	Primljeni krediti i zajmovi /finansiranje/	701.455.786	122.583	547.441.697	
B	Rashodi i izdaci (od IV do VIII)	2.075.254.771	1.676.480.780	1.708.898.962	102
IV	Rashodi	1.206.558.341	1.447.277.758	1.173.845.652	81,1
V	Izdaci za nabavku stalnih sredstava i pozajmljivanje drugim nivoima vlade	182.882.814	87.384.444	192.146.535	220
VI	Otplata vanjskog i unutrašnjeg duga	424.795.608	141.818.578	342.906.775	242
VII	Tekuća rezerva	9.750.622			
VIII	Višak rashoda nad prihodima 2008.god.	251.267.386			
C.	Više ostvareni prihodi nad rashodima (I-IV)			68.327.757	
D.	Manje ostvareni prihodi u odnosu na rashode (IV-I)	0	108.798.052		
E.	Višak ostvarenih prihoda, primitka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke (A-B)	0		279.978.776	
F.	Manje ostvareni prihodi, primici i finansiranje u odnosu na rashode i izdatke (B-A)	0	337.768.522		

Kao što se vidi iz naprijed navedene tabele, ukupno iskazani prihodi, primici i finansiranje iskazani su u većem iznosu u odnosu na rashode i izdatke, odnosno iskazan je suficit Budžeta FBiH za 2009. godinu u iznosu od 279.978.776 KM. Međutim, iskazani suficit Budžeta za 2009. godinu je rezultat, jednim dijelom, doznake sredstava ostvarenih alokacijom Specijalnih prava vučenja (SDR-ova) Federaciji BiH u iznosu od 199.262.632 KM dodjeljenih BiH od strane MMF-a (koja nisu bila planirana Budžetom FBiH za 2009. godinu i za koje se nije moglo potvrditi da su pravilno iskazana i namjenski utrošena), kao i planiranog suficita u Budžetu FBiH za 2009. godinu za pokriće „viška rashoda nad prihodima“ ostvarenog u Budžetu FBiH za 2008. godinu u iznosu od 251.267.386 KM.

U okviru iskazanih rashoda i izdataka, a što ima uticaja na iskazani finansijski rezultat, nisu iskazane obaveze konstatovane u 2009. godini a iskazane na poziciji „ostali razgraničeni rashodi“ u ukupnom iznosu od 317.894.044 KM. Navedene obaveze predstavljaju više stvorene obaveze u odnosu na Budžetom FBiH odobrena sredstva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u iznosu od 290.691.892 KM i Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata u iznosu od 27.202.152 KM, a iste su nastale primjenom zakonskih propisa. Odnose se na obaveze prema PIO/MIO na ime već isplaćenih mirovina u iznosu od 180.979.871 KM; obaveza prema licima sa invaliditetom za izdata rješenja o uvođenju u pravo u iznosu od 108.055.580 KM, obaveza prema civilnim žrtvama rata u iznosu od 1.656.441 KM, obaveze za invalidnine u iznosu od 26.583.790 KM i obaveze po osnovu prava dobitnika ratnih priznanja u iznosu od 618.362 KM.

Provedenim revizijama je konstatovano, kao i prethodne godine, da u finansijskim izvještajima nije iskazan dio prihoda i rashoda koje su ostvarili pojedini budžetski korisnici (prihodi i rashodi ostvareni po osnovu provedenih postupaka izdavanja okolinskih dozvola i kategorizacije ugostiteljskih objekata), kao i dio prihoda i rashoda koji pripadaju Budžetu FBiH, a realizuju se preko posebnih transakcijskih računa (prihodi i rashodi od navigacijskih usluga i usluga izdavanja GSM licence), što također ima uticaj na iskazani finansijski rezultat Budžeta FBiH za 2009. godinu.

U roku utvrđenom zakonskim i podzakonskim aktima, Ministarstvo finansija je na kraju godine Vladi FBiH dostavilo Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu, a Vlada FBiH je isti dostavila Parlamentu FBiH. Međutim, uvidom u navedeni Izvještaj, konstatovano je da isti ne sadrži adekvatne analize i informacije vezane za realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, utrošak sredstava tekuće rezerve, utrošak sredstava sa posebnih namjenskih transakcijskih računa (podračuna u okviru JRT), odnosno nisu dati finansijski podaci ni informacije o razvojno-investicionim projektima i njihovom izvršenju u 2009. godini, odnosno obrazloženja propisana zakonskim i podzakonskim aktima.

Zbog naprijed navedenog, kao i datih nalaza u prethodnom dijelu Izvještaja vezano za neiskazivanje svih javnih prihoda i rashoda u Glavnoj knjizi trezora, ne može se potvrditi da Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu predstavlja realan i tačan prikaz prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, odnosno finansijskog rezultata na dan 31.12.2009. godine, kao i da ovakav način izvještavanja daje potpune i tačne informacije o utrošku javnih sredstava.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu aktivnosti da se Izvještaji o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavaju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o trezoru u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Posebno je potrebno da se u istima iskažu svi prihodi i primici, rashodi i izdaci, finansiranje koji pripadaju Budžetu FBiH, sa adekvatnim analizama i obrazloženjima.

Potrebno je da se u skladu sa članovima 59. i 74. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta u u FBiH svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju na odgovarajućim pozicijama u onom periodu kada je obaveza i nastala.

5.5 Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Korisnici federalnog budžeta su u 2009. godini bili dužni nabavku roba, usluga i ustupanje radova provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Vezano za primjenu navedenog Zakona, konstatovano je da su budžetski korisnici samostalno provodili postupke javnih nabavki (osim dijela korisnika koji su provodili zajednički postupak javnih nabavki i to: Parlament FBiH i Ured Predsjednice FBiH i dva Ureda Podpredsjednika FBiH), iako su u skladu sa Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH mogli provoditi isti sa drugim korisnicima federalnog budžeta.

Propusti u primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH i provedbenih propisa navedeni su u izvještajima o izvršenim revizijama: **Vlade FBiH, Federalnog ministarstva raseljenih lica i izbjeglica, Federalne uprave policije, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalne porezne uprave, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Federalnog ministarstva trgovine, Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Doma naroda Parlamenta FBiH, Ureda Predsjednika FBiH i dva (2) Ureda Podpredsjednika FBiH.** Najčešće konstatovani nedostaci su slijedeći: nabavke su vršene bez zaključenih ugovora o nabavci, odnosno u nekim slučajevima na osnovu zaključenih ugovora iz prethodnog perioda, koji nisu bili na snazi u revidiranoj godini; kupovina stalnih sredstava po principu „staro za novo“, a ista nije utvrđena Zakonom o javnim nabavkama, primjena pogrešnog postupka nabavke u odnosu na vrijednost ugovora; dijeljenje predmeta ugovora u cilju izbjegavanja odgovarajućeg postupka nabavke; nabavljena je roba koja nije obuhvaćena ugovorom; ugovorom nije definisana ukupna vrijednost nabavke; u tehničkoj specifikaciji je eksplicitno navedeno „brand name“ (naziv proizvođača); nije utvrđen način na koji će se vršiti bodovanje kriterija; tenderska dokumentacija nije pripremljena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; nije osigurana potpuna dokumentacija (garancije) za izvršenje ugovora; nisu obavještenja o rezultatima ocjene ponude dostavljena svim ponuđačima; nisu sačinjavani i dostavljani izvještaji o postupcima dodjele ugovora Agenciji za javne nabavke BiH, niti su objavljivana obavještenja o dodjeli sporazuma u Službenom glasniku u propisanom roku.

Potrebno je da budžetski korisnici prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanja radova postupaju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, Uputstvom o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH i ostalim provedbenim propisima. Također je potrebno da se prije otpočinjanja postupka nabavki donese Plan nabavke za tekuću godinu, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom, sa jasno i precizno utvrđenim vrstama i karakteristikama svih predmeta nabavke.

5.6 Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2009. godine

Provedenim revizijama finansijskih izvještaja za 2009. godinu dijela budžetskih korisnika, konstatovano je, kao i prethodne godine, da se u skladu sa zakonskim propisima nije izvršilo usaglašavanje stanja iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama (Glavna knjiga trezora) sa stvarnim stanjima utvrđenim popisima (inventurama) na dan 31.12.2009. godine, značajnog dijela imovine i obaveza FBiH. Navedeno se posebno odnosi na institucije koje su, u prethodnom periodu, prešle sa federalnog na državni nivo, a njihova imovina, potraživanja i obaveze su ostale iskazane u Glavnoj knjizi trezora FBiH (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije, Carinska uprava, Obavještajno-sigurnosna agencija FBiH, Zavod za kontrolu lijekova FBiH). Navedeno se odnosi i na popis stanja imovine, obaveza i potraživanja iskazanih u Trezoru FBiH na dan 31.12.2009. godine, imajući u vidu da je Komisija za popis izvršila popis stanja na dan 15.02.2010. godine i da nije izvršila usaglašavanje stanja sa knjizenjima izvršenim nakon datuma popisa, kao i da nije dala prijedloge za poduzimanje konkretnih aktivnosti po određenim iskazanim stanjima obaveza i potraživanja.

U Glavnoj knjizi trezora na poziciji Prijašnjeg FMO iskazano je stanje stalnih sredstava u iznosu od 15.170.802 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana 16.080.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obaveza 102.180.423 KM. Naglašavamo da je i u prethodnim Izvještajima o reviziji finansijskih izvještaja Budžeta FBiH ukazivano na navedeno i Vladi FBiH davane preporuke u cilju dosljedne provedbe obaveza utvrđenih **Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH, s posebnim osvrtom na popis imovine, potraživanja i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog stanja istih sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Međutim, iako je Vlada tokom revidirane godine poduzimala aktivnosti vezano za navedeno, ne može se potvrditi da su do kraja godine realizovane obaveze utvrđene naprijed navedenim zakonima.**

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da ni tokom 2009. godine nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, obaveza i potraživanja institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene sa federalnog na državni nivo (**Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija**), radi prikazivanja tačnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi Trezora. Prilikom prenosa nadležnosti, kod istih nije izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem imovine i obaveza. Zbog navedenog ne može se potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 14.673.413 KM, kratkoročnih potraživanja 168.241 KM, kratkoročnih obaveza i razgraničenja 98.898 KM Carinske uprave FBiH i stanje stalnih sredstava u iznosu od 810.028 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana u iznosu od 15.415 KM i kratkoročnih obaveza u iznosu od 7.762.283 KM Obavještajno sigurnosne agencije FBiH, iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora FBiH.

Također, prilikom prenosa nadležnosti Zavoda za kontrolu lijekova FBiH na državni nivo (u skladu sa Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH), Vlada FBiH je 30.07.2009. godine donijela Odluku kojom se oprema, arhiva i novčana sredstava pomenutog Zavoda daju na korištenje (bez naknade) Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH, međutim navedenom Odlukom nije riješeno ko će biti pravni sljednik imovine Zavoda, odnosno ko će voditi istu u svojim poslovnim knjigama. Ističemo da, do okončanja revizije nije bio sačinjen popis imovine i obaveza, niti su na kraju godine sačinjeni finansijski izvještaji o poslovanju istoga, odnosno nije završen započeti proces likvidacije.

Potrebno je da Vlada FBiH sistemski pristupi aktivnostima vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i utvrđivanje tačnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i dalje odgovorna.

Potrebno je da se dosljedno provedu odredbe Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, kao i da se jasno definišu prava (potraživanja) i obaveze koje se prenose sa Carinske uprave FBiH na Upravu za indirektno oporezivanje, odnosno prava i obaveze koja ostaju FBiH. Također je potrebno da se dosljedno provedu odredbe Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kao i da se utvrde dugovi, zaduženja i ostale obaveze, koje u skladu sa navedenim Zakonom ostaju u nadležnosti FBiH. Nadležna tijela FBiH trebaju odrediti pravnog sljednika navedenih institucija, koji bi trebao dalje raspolagati i upravljati imovinom, pravima i obavezama, do rješavanja statusa imovine odnosno izmirenja obaveza.

Potrebno je da Vlada FBiH putem nadležnog Ministarstva zdravstva poduzme aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima kako bi se riješilo pitanje imovine, obaveza i potraživanja Zavoda za kontrolu lijekova FBiH, čije su nadležnosti prešle na državni nivo.

Odlukom o davanju na korištenje nekretnina Zavoda za platni promet FBiH u likvidaciji koje su u vlasništvu FBiH, donesenom od strane Vlade FBiH, poslovni i drugi objekti Zavoda za platni promet FBiH u likvidaciji (u daljem tekstu: Zavod), daju se bez naknade na korištenje na neodređeno vrijeme organima i institucijama koje su preuzele funkcije Zavoda, te Agencijama AFIP Sarajevo i FIP Mostar. U skladu sa navedenom odlukom Služba za zajedničke poslove je zadužena da sa organima i agencijama zaključi odgovarajuće ugovore o pravima i obavezama korisnika dodjeljenih poslovnih i dugih objekata i ustroji evidenciju korisnika tih objekata. Prethodno, prije zaključenja ugovora, izvršena je zapisnička primopredaja poslovnih prostorija između ovlaštenih predstavnika Zavoda i Službe, koja je sa dijelom korisnika zaključila ugovore o korištenju poslovnih prostora (156 ugovora), a dio korisnika je odbio potpisivanje ugovora (Kanton Sarajevo, Hercegovski kanton, ZE-DO kanton, Ministarstvo finansija Tuzlanskog kantona, Zapadno-hercegovački kanton). Međutim, **konstatovano je da od strane Službe za zajedničke poslove nije uspostavljen adekvatan registar preuzetih nekretnina**, kao i da o stanju istih nije podnešen izvještaj Vladi FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH uspostavio Registar preuzetih nekretnina od Zavoda za platni promet FBiH u likvidaciji, vršila kontrola načina korištenja istih od strane korisnika u skladu sa zaključenim ugovorima i podnosio izvještaj o stanju preuzete imovine.

5.7 Novčana sredstva

Novčana sredstava iskazana u Konsolidovanom bruto bilansu, na dan 31.12.2009. godine na Jedinstvenom računu Trezora FBiH iznosila su 150.119.442 KM. Stanje novčanih sredstava na računima u poslovnim bankama iskazano je u iznosu od 146.397.239 KM, od čega se na transakcijske račune Budžeta FBiH odnosi 91.184.051 KM; na posebne namjenske transakcijske podračune u okviru JRT-a 53.241.609 KM (ESCROW, povrat sredstava PDV-a, za razvoj i unapređenje avio prometa, za sredstva za zaštitu i spašavanje, za naplatu takse za autoceste, za naknadu za korištenje cestovnog zemljišta, prihodi od indirektnih poreza za finansiranje autocesta, prihod po osnovu posebne takse za gas), a na donatorske podračune 1.971.580 KM. Stanje novčanih sredstava na podračunu FBiH-računu za servisiranje relevantnog vanjskog duga FBiH u Centralnoj banci BiH iznosi 2.040.827 KM i stanje novčanih sredstava na podračunu FBiH za servisiranje direktnih obaveza FBiH iznosi 1.252.421 KM. Uvidom u način raspodjele sredstava sa depozitnog računa Budžeta FBiH otvoren kod UniCredit banke, nije se moglo potvrditi da je raspodjela vršena u skladu sa odredbama člana 2. Ugovora o vršenju unutrašnjeg platnog prometa, u kojem je se Banka obavezuje da će dnevni prenos uplaćenih sredstava vršiti u jednakim omjerima na transakcijske račune Budžeta FBiH kod poslovnih banaka.

U okviru novčanih sredstava Glavne knjige Trezora nije iskazano stanje novčanih sredstava na posebnom transakcijskom računu za navigacijske usluge Federalne direkcije za civilnu avijaciju, kao ni naplaćena sredstva po osnovu izdavanja GSM licence, koja se uplaćuju na poseban namjenski račun JP Direkcija za ceste FBiH, a koja prema prezentiranim podacima, na dan 31.12.2009. godine iznose 42.813.303 KM. Navedena sredstva, iako su javni prihod Budžeta FBiH, nisu evidentirana u okviru JRT-a, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo finansija osigura da depozitna banka Budžeta FBiH vrši prenos sredstava na transakcijske račune Budžeta FBiH u skladu sa zaključenim ugovorom o vršenju usluga unutrašnjeg platnog prometa.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija osiguraju da se svi javni prihodi i primici kao i vlastiti prihodi, uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH.

5.8 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja, u knjigovodstvenim evidencijama iskazana su u iznosu od 73.256.577 KM i veća su u odnosu na prošlu (2008.) godinu za 15.745.271 KM. Najveći dio navedenih potraživanja odnosi se na dospjela potraživanja po osnovu kreditnih obaveza od krajnjih korisnika u iznosu od 46.122.552 (povećanje u odnosu na 2008. godinu za 16.648.437 KM), ostala potraživanja u iznosu od 16.982.234 KM i potraživanja od pravnih lica u iznosu od 9.987.574 KM.

U okviru iskazanih potraživanja, značajan iznos se odnosi na potraživanja Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH u iznosu od 7.754.260 KM, od čega se dio odnosi na nenaplaćene zakupnine poslovnih prostora, a isti iznos potraživanja je bio iskazan i u momentu prelaska navedenih institucija na državni nivo (31.12.2005. godine). Zaključcima Vlade V broj 728/07 i V broj 917/08 je naloženo Službi za zajedničke poslove, Federalnom pravobranilaštvu i Federalnoj upravi za inspeksijske poslove dalji postupak u vezi sa raspolaganjem poslovnim prostorima Prijašnjeg FMO. Iz pomoćnih evidencija poslovnih prostora Prijašnjeg FMO koje je ustrojila Služba, a koje su prezentirane prilikom provođenja revizije, konstatovano je da Služba posjeduje dokumentaciju za ukupno 236 poslovnih prostora, od čega se za 27 poslovnih prostora fakturiše zakupnina (za 16 poslovnih prostora zaključeni novi ugovori o zakupu, za 11 poslovnih prostora zaključivanje u toku). Prema prezentiranoj dokumentaciji, za 105 poslovnih prostora predmeti su poslani na utuženje putem Federalnog pravobranilaštva (utuženi dug 2.461.731 KM), korisnicima poslovnih prostora se od momenta utuženja ne fakturiše zakupnina, iako su isti nastavili korištenje prostora (ukupan iznos zakupnina koji nije fakturisan iznosi 4.098.830 KM). **Imajući u vidu naprijed navedeno, da se za samo 27 poslovnih prostora fakturiše zakupnina, da su za 105 poslovnih prostora pokrenuti sudski postupci, kao i da i da se za 79 poslovnih prostora status tek treba da utvrdi, nismo u mogućnosti potvrditi da se sistemski pristupilo rješavanju pitanja preuzimanja poslovnih prostora prijašnjeg FMO, uspostavljanju adekvatnih evidencija istih, naplati potraživanja po osnovu zakupnina, te prioritnog utuživanja korisnika koji ne izmiruju zakupnine ili prostor bespravno koriste. Također, imajući u vidu da korisnici koriste dio prostora čak i od prije 2005. godine, a da se istima ne vrši fakturisanje zakupnine, odnosno da isti ne plaćaju zakupninu, može se konstatovati da je Budžet FBiH uskraćen za značajan iznos prihoda koji se mogao ostvariti po navedenom osnovu.**

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti u cilju da se od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Federalnog pravobranilaštva i Federalne uprave za inspeksijske poslove poduzmu dodatne aktivnosti na implementaciji Zaključaka Vlade FBiH, u vezi problematike poslovnih prostora koji su preuzeti u nadležnost od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane.

Kratkoročni plasmani, u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora, iskazani su u iznosu od 36.012.423 KM, a odnose se na: sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar u iznosu od 29.819.113 KM, pozajmice kantonima 5.248.308 KM, sumnjiva i sporna potraživanja 890.585 KM i kredite date radnicima 54.416 KM (isti povećani u odnosu na 2008. godinu za 6.998 KM).

U okviru kratkoročnih plasmana, iskazana su **sredstva budžetskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. u privremenoj upravi Mostar** (u daljem tekstu Hercegovačka banka) u iznosu od 29.819.113 KM, mada je Ministarstvo finansija, sa navedenom bankom, u 2004. godini, izvršilo usaglašavanje stanja blokiranih sredstava u iznosu od 22.955.392 KM. Kao što je konstatovano u prethodnim izvještajima o izvršenoj reviziji, prije izvršenog usaglašavanja, Ministarstvo finansija, iako je trebalo, nije prethodno usaglasilo stanje računa sa budžetskim korisnicima koji su imali potraživanja i obaveze prema Hercegovačkoj banci, te se iz tog razloga navedeni dokument o usaglašavanju stanja na iznos od 22.955.392 KM nije mogao provesti. Posebno ističemo da je Ministarstvo finansija dalo saglasnost i za prebijanje potraživanja i obaveza između Prijašnjeg FMO-a i Hercegovačke banke u iznosu od 7.575.858

KM, od čega 6.852.495 KM uopšte nije bilo evidentirano u knjigovodstvenim evidencijama Prijašnjeg FMO-a. Od strane Ureda za reviziju, su u više navrata, davane preporuke da se izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovačkoj banci, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza FMO-a, te da se na osnovu konstatovanog stanja poduzmu adekvatne mjere i provedu odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora, po čemu nije postupljeno ni u fiskalnoj 2009. godini.

Potraživanja za date pozajmice u iznosu od 5.248.308 KM se odnose na date pozajmice iz Budžeta FBiH kantonalnim budžetima, u prethodnom periodu (2001. i 2002. godina), i to budžetu: Hercegovačko-neretvanskog kantona u dva navrata iznosi od 1.857.814 KM i 1.500.000 KM, Srednjobosanskog kantona 1.323.694 KM i Bosansko-podrinjskog kantona 566.800 KM. Iako je u prethodnim revizijskim izvještajima davana preporuka da se provedu aktivnosti za naplatu navedenih pozajmica, iz prezentirane dokumentacije se nije moglo potvrditi da su u revidiranoj godini provedene navedene aktivnosti.

U okviru sumnjivih i spornih potraživanja iskazana su potraživanja od Države BiH u iznosu od 192.307 KM i potraživanja koja su ustupljena Federaciji BiH (kao stečajnom povjeriocu Hyppo banke Zenica) u iznosu od 698.278 KM. Stanje navedenih potraživanja je bilo iskazano u istom iznosu i na dan 31.12.2007. i na dan 31.12.2008. godine, a nije prezentirana dokumentacija da su tokom revidirane godine poduzimane aktivnosti u cilju rješavanja istih.

Iako se Izvještajem o obavljenoj reviziji za 2007. i 2008. godinu, iz prezentirane dokumentacije, nije mogla potvrditi opravdanost otpisa potraživanja od Države BiH u iznosu od 4.397.913 KM, potraživanja od Federalne uprave civilne zaštite u iznosu od 298.460 KM i potraživanja od Hyppo banke d.d. Zenica u iznosu od 300.000 KM i za isto je u dva navrata data preporuka u cilju preispitivanja cjelokupne dokumentacije, utvrđivanja stvarnog činjeničnog stanja i poduzimanja adekvatnih aktivnosti, nismo se uvjerali da su iste aktivnosti poduzete tokom 2008., a ni tokom 2009. godine.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezano za stanje novčanih sredstava korisnika budžeta blokiranih u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar, a posebno stanja novčanih sredstava i obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH i na osnovu konstatovanog poduzmu adekvatne mjere i provedu odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora.

Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u cilju rješavanja pozajmica datih kantonalnim budžetima u 2001. i 2002. godini, kao i iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za otpis potraživanja od Države BiH, potraživanja od Federalne uprave civilne zaštite i potraživanja od Hyppo banke d.d. Zenica u cilju utvrđivanja stvarnog činjeničnog stanja i u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti.

5.9 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2009. godine iskazane su u Konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH u iznosu od 676.560.470 KM, što u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada su iznosile 487.454.170 KM, predstavlja povećanje za 189.106.300 KM. Struktura navedenih obaveza je slijedeća: kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim licima 92.326.010 KM, obaveze po unutrašnjem dugu 56.439.305 KM, obaveze prema zaposlenima 118.736.412 KM, kratkoročna razgraničenja 408.542.617 KM i obaveze unutar organa i organizacija 516.126 KM.

U okviru kratkoročnih obaveza iskazane su obaveze Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH u iznosu od 94.379.312 KM, koje se odnose na obaveze prema radnicima 94.277.616 KM i obaveze prema pravnim i fizičkim licima 101.696 KM, a isti iznos obaveza je bio iskazan na dan 31.12.2006. godine. **Imajući u vidu da je, u skladu sa Zakonom o unutrašnjem dugu, kao i izvršnim sudskim rješenjima, vršena isplata obaveza za plaće i naknade pripadnika Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH i obaveza prema dobavljačima, a da nije istovremeno vršeno u Glavnoj knjizi Trezora umanjenje iskazanih obaveza, ne može se potvrditi da iskazano stanje navedenih obaveza na dan 31.12.2009. godine odražava tačan prikaz istih. Također naglašavamo da se prilikom isplate plaća, putem izvršnih sudskih rješenja i u skladu sa Zakonom o unutrašnjem dugu, uposlenicima Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH, nije obračunavao i isplaćivao pripadajući iznos poreza i doprinosa iz i na plaće.**

5.10 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze Budžeta FBiH iskazane su u iznosu od 3.311.680.788 KM, što u odnosu na prošlu godinu predstavlja povećanje za 700.358.963 KM (26,82%). Strukturu iskazanih dugoročnih obaveza čine: obaveze FBiH po vanjskom dugu u iznosu od 3.308.495.552 KM i ostale dugoročne obaveze 3.185.236 KM (obaveze Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH).

Vezano za **sredstva dugoročnih kredita** smatramo potrebnim naglasiti da se dio istih realizuje putem zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH, a dio putem Banke za obnovu i razvoj BiH (BOR Banka). Ukazujemo, kao i prethodnih godina, da u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima, nisu evidentirana potraživanja za sredstva koja su u ranijem periodu data u komisijon Razvojnoj banci FBiH, na osnovu ugovora o komisionim poslovima između Razvojne banke FBiH i FBiH, kao i da se ne evidentira povrat sredstava po datim kreditima, zbog čega se ne može potvrditi da Ministarstvo finansija raspolaže relevantnim podacima vezano za stanje potraživanja od Razvojne banke FBiH za sredstva data u komisijon. **Odlukom o upravljanju revolving fondovima po projektima „Lokalne inicijative“ i „Lokalni razvoj“**, koju je donijela Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva 16.11.2006. godine, upravljanje kreditnim revolving sredstvima sa Fondacije za održivi razvoj (Odraz) preneseno je na Razvojnu banku FBiH. Sa Razvojnou bankom FBiH, Vlada FBiH je 30.01.2007. godine zaključila Ugovore o upravljanju kreditnim revolving sredstvima stvorenim u okviru projekata Lokalnih inicijativa-LIP (37.134.069 KM) i Lokalnog razvoja-LDP (14.125.797 KM). Komisija za revolving sredstva, formirana od strane Vlade FBiH, zadužena za upravljanje revolving fondovima podnijela je Izvještaj o radu za period mart-decembar 2009. godine, koje je Vlada FBiH usvojila. U navedenom Izvještaju utvrdili smo da je komisija konstatovala da je Ministarstvo finansija temeljem potpisanih ugovora o upravljanju revolving sredstvima utvrdilo obavezu analize priliva sredstava po osnovu kamata i da će zavisno od visine tih sredstava izvršiti povećanje obaveze servisiranja vanjskog duga, međutim Komisija je zauzela stav da ovo pitanje razmotri u narednom periodu, obzirom da se ne radi o hitnom poduzimanju aktivnosti. Ministarstvo finansija i Banka nisu u skladu zaključenim ugovorima, polugodišnje razmatrali troškove upravljanja ovim sredstvima i eventualno korigirali iznos naknade koji pripada Banci za obavljene posao, a koja je utvrđena ugovorima. Navedeno je konstatirano i prethodnom revizijom. Prema izvještaju Razvojne banke od 27.01.2010. godine na dan 31.12.2009. godine raspoloživa sredstva po Projektu lokalnog razvoja iznosila su 5.337.807 KM, a po Projektu lokalne inicijative 14.177.521 KM. **Imajući u vidu da se radi o značajnim sredstvima koja nisu angažirana, kao i visinu naknade koju Banka naplaćuje na godišnjem nivou (200.000 KM po Projektu), ne može se potvrditi da su poduzimane adekvatne aktivnosti, u dijelu angažiranja raspoloživih sredstava i utvrđivanja opravdane visine naknade koja pripada Banci za izvršene usluge.**

Revizijom vanjskog duga utvrđeno je da za **obavezu po kreditu WB-IDA-N010-Hitno pokretanje industrije** u iznosu od 8.714.049 KM, čiju obavezu plaćanja je FBiH preuzela od Izvozno-kreditne agencije BiH (IGA) nije utvrđena konačna alokacija obaveza. Plaćanje dospjelih obaveza (u 2009. godini ukupno plaćeno 311.251 KM) se vrši prema Zakonu o zaduživanju, dugu i garancijama BiH, kojim je utvrđeno da u slučaju kada alokacija vanjskog državnog zaduženja nije konačna i kada princip krajnjeg korisnika nije primjenjiv, tada se obaveza otplata duga alocira u skladu sa udjelom entiteta i Distrikta u državni budžet u godini u kojoj se alokacija i vrši. Također, utvrđeno je da je u 2009. godini iz Budžeta FBiH, kao i prethodne godine vršena otplata alociranog vanjskog duga po kreditima „konsolidirani zajam B“ i „konsolidirani zajam C“ prema Svjetskoj banci. Prema dopisu kojeg je „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo uputio Ministarstvu finansija dana 14.10.2006. godine, zatraženo je poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva finansija kako bi se utvrdila stvarna obaveza „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo po kreditima 4039 BOS i 4040 BOS, a koji čine dio „konsolidiranog zajma B“ i „konsolidiranog zajma C“. Od strane odgovorne osobe prezentirani su nam nacrti Supsidijarnih kreditnih sporazuma po osnovu sporazuma o kreditu (Konsolidirani kredit B i konsolidirani kredit C), koji su proslijeđeni menadžmentu „BH GAS-a“, međutim do kraja vršenja revizije isti nisu zaključeni.

Dugoročna razgraničenja Budžeta FBiH iskazana su u iznosu od 2.943.250 KM, a odnose se na dio obaveza Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH po osnovu duga za isporučenu električnu energiju. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da su iste izmirivane u prethodnom periodu, a da je tokom 2009. godine

izmireno 349.855 KM. Navedeno izmirenja obaveza nije knjigovodstveno evidentirano na ovoj bilansnoj poziciji. Sredstva su odobrena i izvršena sa pozicije tekućih transfera Ministarstva finansija.

U Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2007. godinu konstatovano je da je od strane Ministarstva finansija izvršeno isknjižavanje obaveza Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH, po osnovu neizmirenih doprinosa Fondu PIO iz razdoblja 1998–2001. godina (prijavljenih kao unutrašnji dug) u iznosu od 263.186.209 KM, bez prethodno ostvarene saradnje sa Federalnim zavodom PIO/MIO (koji i dalje potražuje neuplaćene doprinose). U skladu sa navedenim data je preporuka da se poduzmu aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i ostalih zakonskih propisa, po kojoj nije postupljeno u 2008., a ni u 2009. godini.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši evidentiranje datih sredstva u komisijon Razvojnoj banci FBiH, a u cilju transparentnog iskazivanja i praćenja ukupnih potraživanja, odnosno potraživanja po pojedinim kreditima datim u komisijon.

Potrebno je da Ministarstvo finansija poduzme aktivnosti u dijelu dosljedne provedbe zaključenih ugovora između FBiH i Razvojne Banke FBiH o upravljanju kreditnim revolving sredstvima stvorenim u okviru projekata Lokalne inicijative (LIP) i Lokalni razvoj (LDP).

Potrebno je da Ministarstvo finansija, u okviru svojih ovlaštenja, poduzme potrebne aktivnosti na obezbjeđenju relevantne dokumentacije i utvrđivanju konačne alokacije obaveza po kreditu WB-Hitno pokretanje industrije, kao i utvrđivanja ukupnih obaveza „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo po osnovu kredita 4039 BOS i 4040 BOS kako bi se iste pravno i finansijski regulirale.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u dokumentaciju vezano za plaćene obaveze po osnovu duga za električnu energiju Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, utvrdi stvarni dug, te provede pravilna knjigovodstvena evidentiranja.

Potrebno je da Ministarstvo finansija izvrši uvid u dokumentaciju vezano za isknjižavanja obaveza za neizmirene doprinose prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH Zavodu PIO/MIO iz Glavne knjige Trezora, te na osnovu konstatovanog poduzme adekvatne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i ostalih zakonskih propisa.

5.11 Postupanje Vlade FBiH i nadležnih organa u vezi sa poslovima Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH

Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH koji su doneseni u decembru 2005. i januaru 2006. godine, izvršen je prenos nadležnosti iz oblasti odbrane s entitetskog na državni nivo. U skladu sa Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH, Ministarstvo odbrane BiH i Ministarstvo odbrane FBiH (u daljem tekstu FMO) bili su dužni izvršiti popis pokretne i nepokretne imovine, arhive, spisa i drugih dokumenta u skladu sa propisima u FBiH i Zakonom o odbrani BiH, te ga dostaviti Ministarstvu odbrane BiH. Isto tako su bili dužni sačiniti sveobuhvatni popis ostalih prava i obaveza FMO i predložiti Plan o prijenosu ostalih prava i obaveza na Ministarstvo odbrane BiH. Na osnovu Plana o konačnom raspolaganju imovinom Vlada Federacije je trebala sa Vijećem ministara BiH potpisati sporazum, odluke, rješenja i ostale relevantne instrumente potrebne za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. U skladu sa Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH, Vlada FBiH je i dalje odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obaveze FMO i VF nastale do 01.01.2006. godine. U skladu sa Zakonom o odbrani BiH, evidencija o licima koja su regulisala vojnu obavezu u bilo kojem entitetu, prenose na odgovarajuće organe uprave u entitetima, kantonima ili općinama. U cilju provedbe navedenih propisa zaključen je Sporazum o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, potpisan 27.03.2008. godine u Doboju od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i premijera oba entiteta. U skladu sa Sporazumom, pitanje ostale pokretne imovine se trebalo riješiti posebnim sporazumima, s tim da dio iste, koja neće služiti dalje za potrebe odbrane, ostaje u vlasništvu entiteta u čijem je vlasništvu bila prije stupanja na snagu Sporazuma. Nije se moglo potvrditi da je postupljeno u skladu sa na vedenom odredbom Sporazuma.

Vlada FBiH je 29.12.2005. godine donijela Odluku V broj 738/05 o preuzimanju nepokretne i pokretne imovine, arhive i druge dokumentacije FMO, a danom stupanja na snagu ove odluke FMO-u prestaje pravo korištenja na pomenutoj imovini. Dana 27.07.2006. godine Vlada FBiH je donijela Zaključak V broj 396/06 kojim je utvrdila poslove Prijašnjeg FMO koje preuzima Federacija i za izvršavanje istih zadužila postojeće federalne organe i federalne upravne organizacije. U skladu sa navedenim Zaključkom poslove vezano za pokretnu i nepokretnu imovinu Prijašnjeg FMO preuzima **Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH**, poslove sektora VOM i poslove uprava i terenskih odjela preuzme **Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilackog rata**, poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku preuzima **Federalno ministarstvo finansija**.

Služba za zajedničke poslove, vezano za preuzimanje pokretne i nepokretne imovine Prijašnjeg FMO, je posebnim Zaključkom Vlade FBiH V broj 917/08, zadužena za poslove u vezi sa raspolaganjem poslovnim prostorima, skupa sa Federalnim pravobranilaštvom i Federalnom upravom za inspekcijske poslove. Zaključkom nije utvrđen rok za izvršenje navedenih aktivnosti, a provedenom revizijom Vlade FBiH za 2009. godinu konstatovano je da institucije koje su zadužene za provedbu Zaključka nisu, ili su djelimično, izvjestile Vladu o njegovoj realizaciji. Iz prezentiranog Izvještaja o stanju poslovnih prostora Prijašnjeg FMO, koji je Služba za zajedničke poslove dostavila Vladi FBiH 21.01.2010. godine i ostale prezentirane dokumentacije, konstatovano je da Služba, iako je poduzimala niz aktivnosti samostalno, te putem Federalnog pravobranilaštva i Federalne uprave za inspekcijske poslove, još uvijek ne raspolaže sa cjelovitom informacijom o stanju poslovnih prostora Prijašnjeg FMO. Konstatovano je da do kraja 2009. godine između Službe i nadležne institucije koja je preuzela poslove Prijašnjeg FMO nije izvršena primopredaja cjelokupne nepokretne i pokretne imovine u vlasništvu Prijašnjeg FMO, koja se trebala preuzeti. Od strane Službe postepeno su preuzimani poslovni prostori i neperspektivne lokacije vojne namjene. Međutim, nismo u mogućnosti potvrditi da su objekti preuzeti na adekvatan način (nisu prezentirani zapisnici o primopredaji između Službe i nadležne institucije) i da je Služba za dio objekata nad kojima je preuzela upravljanje uspostavila adekvatne registre nekretnina. Adekvatno preuzimanje nekretnina i uspostavljanje odgovarajućeg registra istih ima značajnost, obzirom da se radi o imovini preuzetoj od strane Vlade FBiH od Prijašnjeg FMO, koju daje drugima na korištenje, i da se po osnovu djela preuzete nepokretne imovine ostvaruje prihod u Budžet FBiH. Vezano za pokretnu imovinu Prijašnjeg FMO, nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je u toku 2009. godine Služba imala aktivnosti oko preuzimanja iste. **Na osnovu zaključaka Vlade FBiH, Služba je dostavljala informacije Vladi o stanju djela preuzetih nekretnina, međutim nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je na dan 31.12.2009. godine utvrđeno stanje preuzete nepokretne i pokretne imovine Prijašnjeg FMO, sačinjen izvještaj i o istom obaviještena Vlada FBiH i ostale nadležne institucije.**

Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilackog rata (u daljem tekstu: Ministarstvo za pitanja boraca) je Zaključkom V broj 396/06 zaduženo da preuzme poslove Sektora za pitanja evidencija iz oblasti vojne obaveze (VOM) i poslove uprava i terenskih odjela. U skladu sa Zakonom o odbrani BiH, Vlada je donijela Uredbu o privremenom preuzimanju funkcija Prijašnjeg FMO iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradanja (Službene novine FBiH br.10/07), kojom do donošenja dopuna Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, navedene poslove privremeno preuzima Ministarstvo za pitanja boraca. **Iako pomenutim Zakonom navedeni poslovi nisu dati u nadležnost Ministarstvu za pitanja boraca, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su od strane Vlade do kraja 2009. godine poduzimane aktivnosti u cilju zakonskog regulisanja obavljanja navedenih poslova.** Pomenutom Uredbom je utvrđeno da će ministar formirati Komisiju za primopredaju opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od Prijašnjeg FMO, a Zaključkom Vlade V broj 1008/07 iz 2007. godine, Ministarstvo je nakon izvršene primopredaje opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od nadležne institucije trebalo da izvrši procjenu vrijednosti istih, sačini izvještaj sa prijedlozima odluka o načinu knjiženja, otpisu, rashodovanju, načinu raspolaganja i upravljanja sredstvima i isti dostavi Vladi FBiH. Uvidom u predočenu dokumentaciju **utvrđeno je da nije izvršena primopredaja imovine između predstavnika Prijašnjeg FMO (nadležne institucije koja je preuzela poslove Prijašnjeg FMO) i imenovane Komisije Ministarstva, već je izvršen samo popis imovine od strane Komisije Ministarstva, koja se zatekla na stanju na dan popisa.** Ista je izvršila popis i procjenu stanja sredstava Sektora VOM-a po kantonima, te je utvrdila da ukupno kvantitativno stanje iznosi 6.974 stavki procijenjene vrijednosti 457.531 KM, a sačinjen je i pregled imovine koja nije više za upotrebu. Od strane Ministarstva su sačinjene Informacije za Vladu, koje je ista na sjednici

od 19.08.2009. godine prihvatila i donijela Zaključke (V broj 619/09 i 620/09) kojim se Ministarstvo i Služba za zajedničke poslove zadužuju za dalje postupanje u vezi sa navedenom imovinom. Međutim, ukazujemo da naprijed navedeni Zaključci različito tretiraju pitanje imovine jer se Zaključkom 619/09 nalaže Ministarstvu da, iako formalno-pravno nije izvršena primopredaja, izvrši procjenu sredstava i uknjižavanje istih, a Služba za zajedničke poslove se zadužuje da preuzme sredstva koja su višak i koja se rashoduju. Zaključkom broj 620/09 Vlada FBiH je zadužila Ministarstvo da sva sredstva koja su popisana vodi u pomoćnim evidencijama do konačnog rješavanja statusa predmetne imovine.

Vezano za utvrđivanje ukupnog iznosa duga, zaduženja i ostalih obaveza Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH, za koje je i dalje odgovorna Vlada FBiH, iz prezentirane dokumentacije se nije moglo potvrditi da je do kraja 2009. godine utvrđen ukupan iznos navedenih obaveza. Vlada FBiH je u periodu od kraja 2006. do kraja 2009. godine formirala tri komisije za verifikaciju obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO, i to: Komisiju za pojedinačno i konačno verificiranje obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO stvorenih u periodu od 01.04.1996.-31.12.2002. godine; Komisiju za verifikaciju neplaćenih obaveza prema dobavljačima za robe, materijale i usluge Prijašnjeg FMO i drugih federalnih organa nastalih u periodu od 01.04.1996.-31.12.2005. godine; Komisiju da u roku od 90 dana utvrdi osnovanost obaveza u iznosu od 8.980.000 KM i potraživanja u iznosu od 13.719.712 KM Prijašnjeg FMO. Međutim, do kraja revizije nisu okončane aktivnosti na verifikaciji obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO, a što je bio zadatak naprijed navedenih komisija. Posebno ističemo da nije utvrđen ukupan dug i ostale obaveza Prijašnjeg FMO i VF po drugim osnovama. Ministar finansija je u januaru 2009. godine imenovano Komisiju sa zadatkom da izvrši usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje svih realizovanih obaveza Prijašnjeg FMO po osnovu neisplaćenih neto plaća i naknada i obaveza prema dobavljačima, koja do kraja revizije nije završila zadatak. **Ne može se potvrditi osnovanost ovakvog načina verifikacije obaveza prema dobavljačima Prijašnjeg FMO uzimajući u obzir odgovornosti formiranih komisija za verifikaciju, vrijeme vršenja verifikacije, kao i da od strane Vlade FBiH nisu poduzete aktivnosti u djelu određivanja pravnog slijednika koji je trebao izvršiti preuzimanje cjelokupne dokumentacije vezano za obaveze Prijašnjeg FMO i na osnovu iste planirao i vršio isplatu stvorenih obaveza.** Navedeno ima posebnu značajnost, imajući u vidu da se ne može potvrditi iskazano stanje obaveza u Glavnoj knjizi trezora na poziciji Prijašnjeg FMO i VF, a što ima uticaj na istinit i fer prikaz stanja obaveza Budžeta FBiH.

Iako je Vlada FBiH poduzimala određene aktivnosti, nije nam prezentirana dokumentacija koja bi mogla potvrditi da je Vlada sistemski i sveobuhvatno pristupila rješavanju poslova vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, kao i utvrđivanje tačnog iznos dugova, zaduženja i ostalih obaveza Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, za koje je ista odgovorna, u skladu sa zakonskim propisima.

Posebno ističemo da, kao što je konstatovano i prethodnim revizijskim izvještajima, nije prezentirana dokumentacija koja bi mogla potvrditi da je postupljeno po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije za 2005. godinu.

Preporučuje se da Vlada FBiH, u cilju zaštite imovine Federacije BiH, usmjeri svoje aktivnosti na sistemsko rješavanje poslova vezano za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, kao i utvrđivanje tačnog iznos dugova, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, za koje je ista odgovorna, u skladu sa zakonskim propisima.

Da se od strane Vlade FBiH poduzmu aktivnosti, po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.

Potrebno je da Vlada FBiH odredi pravnog slijednika koji bi izvršio preuzimanje cjelokupne dokumentacije vezano za obaveze Prijašnjeg FMO, i na osnovu iste planirao i vršio isplatu stvorenih obaveza.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ministarstvo finansija se očitovalo dopisom broj 02-49-5489/10 od 20.07.2010. godine na dostavljeni Nacrt revizorskog izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu. U očitovanju su, u najvećem dijelu, navedena obrazloženja za konstatovane propuste, te da su poduzete aktivnosti na rješavanju istih u 2010. godini. Na dio nalaza su date primjedbe i sugestije, od čega je dio sugestija prihvaćen i inkorporiran u konačan tekst Izvještaja. Dio primjedbi koje su se odnosile na planiranje i izvršavanje Budžeta FBiH za 2009. godinu nije prihvaćen, jer nije priložena relevantna dokumentacija i nije dato adekvatno obrazloženje koje bi uticalo na izmjenu nalaza. Detaljno pojašnjenje dijela primjedbi koje nisu prihvaćane dato je u Komentaru na dostavljeno Očitovanje na Nacrt revizorskog izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2009. godinu, koji je dostavljen menadžmentu Ministarstva finansija uz konačan Revizorski Izvještaj.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Maida Letić, dipl. oec.

Članovi tima:

Azra Delić, dipl. oec.

Katica Lovrić, dipl. oec.